

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

ОРЗУЛАРИ УШАЛГАН ИНСОН

Яхшилардан сўз очдик

**«Фақат соғлом халқ, соғлом миллатгина
буюк ишларга қодир бўлади!»**

Ислом КАРИМОВ

Бухородаги "Ситораи Мохи-Хоса" санаторияси ҳақида гап кетса, дастлаб моҳир шифокор, дилкаш инсон, билимдон раҳбар Абдулла ака Ҳакимов номи тилга олинади. У кўп йиллардан буён вилоят соғлиқни сақлаш тизимида чин дилдан хизмат қилиб келаётган, элнинг дуосини олаётган истеъдодли шифокор. Бу шифо масканига келганлар аввало Абдулла аканинг самимий суҳбатидан даво топадилар. Сўнг у ердаги шарт-шароит, тангри ато этган мўъжиза - маъданли булоқ суви туфайли касалликдан халос бўладилар. Бу ҳақда Абдулла аканинг ўзи ҳам ҳаяжонлиб сўзлайди:

- Буйрак бел соҳасида, умуртка поғонасининг икки томонида ётган жуфт аъзо. Танада моддалар алмашинуви нати-

жасида ҳосил бўладиган ташландиқ ва зарarli моддалар жигар орқали филтрланиб, буйрак орқали чиқиб кетади. Бу борада тери, ўпка, сўлак безлари буйракнинг ўрнини боса олмайди. Организмдаги жами қон буйракдан бир суткада қарийб 360 марта ўтиб, етарлиқ тозаланиб туради. Бу сизга танамизнинг устунли бўлмиш буйрак ҳақида маълумот. Иссиқ жон иситмасиз бўлмайди, буйрак ҳам касалланиши ҳеч гап эмас. Аммо парвардигорнинг иноятини қарангки, бундан 32 йил муқаддам ернинг 1550 метр қаърида одам организмидида барча органларга даво 48 даража иссиқликдаги маъданли сув қатлами борлиги аниқланди. Маъданли шифобахш сув муолажалари буйракдаги майда тошлар, тузлар ва унинг ялли-

ланиши, простата безлари касалликларига чалинишининг олдини олади. Санаториямиз маъданли сув муолажаси Железноводск, Ессентуки, Трусковец курортлари муолажасидан устун бўлса устундир, аммо кам эмас. Россияликлар ва бошқа давлатлардан келадиган беморлар ёзи мавсумда санаториямизга бежиз оқиб келишмайди. Яна бир сабаби, маъданли сув таркиби сульфат хлорид ва натрийга бой.

Дарҳақиқат, "Ситораи Мохи-Хоса"даги сув муолажаси орқали моддалар алмашинуви, аввало сув ва туз алмашинуви тартибга солинади. Даволаниш жараёнида сийдик йўли мушаклари бўшашиб, суюқлик ажралиши яхшиланади. Буйракда умуман оғриқ сезмай, қушдай енгил юрганга нима етсин?

Азал-азалдан саломатлиқнинг баҳоси ҳеч қачон пасаймаган. Чунки соғлиқ йўқ жойда на роҳат-фароғат, на яхши кайфият ва на ҳаловат бор. Ҳаётдан лаззатланишга, унинг қадрига етишга, баҳра олишга чоғланган инсонлар учун санаторияда барча шароитлар муҳайё этилган.

Маъданли сув, парафин озекерит, шифоли балчик, турли усулдаги ўқалаш, физиотерапевтик, шифобахш ўтлар билан даволаш, жисмоний бадантарбия каби 43 хилдаги муолажалар юксак савияда, рисоладагидек меҳр билан олиб борилади. Бугунги кунда энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган санатория нафақат буйрак, балки ошқозон-ичак, таянч системаси органлари, бепуштлиқ, гипертония, қандли диабет касалликларини даволашга ҳам ихтисослашган.

Абдурашул Ҳайитов, Ҳайитгул Курбонова, Насиба Азимова, Шукржон Рўзиева, Рухсат Адизова, Хикмат Сафоев сингари саломатлик посбонлари "Ситораи Мохи-Хоса" ифтихорига, дам олувчилар хурмату ишончига сазовор бўлишган.

Тўғма истеъдод соҳиби Абдулла Ҳакимов санаторияни 24 йилдан бери бошқариб келмоқда. Болалиги Шофирконнинг Тезгузар қишлоғида ўтган. Тиббиёт соҳасига меҳр қўйишига унинг раҳматли язнаси, эл суйган инсон Араб Мўминов, ораси Марифа ҳамда акаси Абдумалик ака сабабчи ва раҳнамо бўлишган. Дарҳақиқат отадан ёш айрилган тиришқоқ йигит барча синовларга бардош берди. Йиллар елдай ўтиб кетди. Ўтган асрнинг 1969-1974 йилларида у Қўзилтепа туманидаги марказий шифохонада бош ҳақимлик қилди. Ёш шифокор тиним билмай изланди, ҳамкасбларига намуна бўлди. Ўша йиллар у кўзга ташланиб раҳбарлик ҳадисини олди.

1975-1980 У йилларда 2-марказий касалхонага етакчилик қилди. У киши ҳамкасблари билан ўтказган низоҳлар бугун кўкка бўй-чўзиб, тароват бахш этиб турбиди.

1980 йилдан бошлаб, тўрт йил давомида Абдулла Ҳакимович вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасига бошчилик қилди. Тиббиётни ривожлантириш соҳасида ўзига хос из қолдирди, мактаб яратди.

Абдулла аканинг маънавий олами кенг, хофизаси баланд. У олим билан доноларга хос, деҳқон билан деҳқончасига, шифокор билан дўхтир сифатида, қаламқаш билан ҳаётни кўрган, таниган, билган инсондай, санъаткор билан ашаддий шинавандадай, муаллим билан тарбия кўрган тарбиячидай мулоқот қила олади. Баъзан ўзи ҳам қўлига қалам олиб, қалб тугёнларини оқ қоғозга тўкади. Дардларини нозик сатрларда ифода этади.

Ҳа, элнинг олқиши-ю, дуосини олишга муяссар бўлган Абдулла Ҳакимов қадрдон жамоаси ва меҳрибон оиласи борлигидан фахрланса арзийди. Турмуш ўртоғи Раъно опа Саидова билан 5 фарзандини тарбиялаб, элга қўшди. Букун 13 набира ва абиралар ардоғида бахти бекам бобо бўлиб юрганидан масрур.

Абдулла ака ҳаж сафарини адо этиб қайтганлар. Ҳожибобо бугун набиралар оғушида шодмон.

Буларнинг барчасини бир сўз билан инсон бахти, деб айтсак хато бўлмайди. Тўғрида, инсонга бахт керак. Унинг бунга ҳаққи бор. Қанчалик машаққат, сўқмоқли йўллар, таъйиқлар бўлмасин, у бахтга интилиши шарт. Дарвоқе, яна бир ҳақиқат бор. Илоҳи борица кўпроқ одамларга бахт инъом этган киши энг бахтиёр киши, дейдилар. Бу каломни англаганлар орасида шарқ дурдонаси - Бухоронинг беназир, пок, тўғри сўз, мўмин фарзанди Абдулла Ҳакимов ҳам бор. Ўз йўлини топиш, ўз ўрнини билиш, шаънини пок сақлаш, камтарлиқни улуғлаш, халқ хизматида белбаста, камарбаста бўлиш, охир-оқибат ўзлигини таниш у кишининг жайдари фалсафасидир.

Биз ҳам беназир шифокор, ажойиб инсон Абдулла Ҳакимовга доимий тетиклик, хайрли ишларига ривож тилаймиз.

Валижон ЮСУПОВ,
Ўзбекистон Журналистлар
уйюмиси аъзоси.

УСТОЗ ЎҚИТУВЧИ

Биология фани ўқитувчиси Зебо опа Бобоевани ҳаммамиз ўзимизга устоз, деб биламиз. Зебо опанинг очик дарслари ўта жонли ва қизиқарли ўтади.

Биолог эмасми, кўргазмали куруллар ҳам ажойиб. Гоҳ тухум, гоҳ ўрдак, балик, қуён, бақа, уруғлару ўсимликлар... Унинг дарсига кирган одам мазза қилади, бир дунё янгиликдан хабардор бўлади. Яна бир ажойиб хислати - мактабимиз ҳаётидаги жамики қизиқарли воқеаларни ён дафтарига ёзиб юради.

Зебо опа Бобоева Тошкентда ўтказилган республика "Гуллар ва қушлар" байрамида ҳам 1-ўринни олиб, мактабимиз шаънини ҳимоя қилди. Ҳар йили

апрел ойида мактабимизда Зебо опа бошчилигида биология ойлиги ўтказилади. Шу ойда албатта "Гуллар ва қушлар" байрами ўтказилади.

Зебо опа оилада ҳам ажойиб уй бекаси. Фарзандлари зиёли, эл қорига ярайдиган ажойиб касб эгалари - шифокор, педиатр, олим сифатида эл-юртимизга танилган. Бу оила аъзоларига чин дилдан омад ёр бўлишини яратгандан сўраб қоламиз.

Рохия АҲМЕДОВА,
Жиззах вилояти,
Зафаробод туманидаги
Х. Олимжон номи
1-сон мактаб ўқитувчиси.

гини унутманглар-да!
Йигит қизарганча қонуний
нихондан ўтиш учун айрим
хужжатларга имзо чекиди...

Навоий вилояти Навоий
шаҳри ФХД бўлими му-
дираси Насибхон Тўрае-
ва сўзлаб берган бу воқе-
ани эшитиб, очиги, ҳайрон
бўлдим:

- Қўзининг ота-онаси, келин
бўлимиш, қолаверса, маҳал-
ла қўмиталари мутасаддилар-
и бу масалада қаттиқроқ
туришса бўлмайди?

- Худди шунинг учун ҳам
ҳар бир маҳалланинг оқсо-
қоли, маслаҳатчисини
олиб, шифокор ва руҳшу-

Тўғри-да, "Нихоҳ шартномаси"
барча ривожланган, демократия
устивор мамлакатларда ўзини
оқлаган. Бу биринчи навбатда
эр-хотиннинг ҳақ-ҳуқуқини му-
ҳофаза қилади, ёмонлардан,
ёмон фикрлардан эҳтиётлай-
ди... Айни шу мавзуда маҳал-
лий телевидение, радио, газе-
таларимиз орқали кўп чиқиш-
лар қилдик. Самараси-"Нихоҳ
шартномаси" тўзатган ёшлар-
имиз кўпайди.

"Тиббий кўрик" нинг зарурли-
гини эса аҳолимиз яхши тушу-
ниб қолишган. Чунки "аср ва-
боси" деб ном олган ОИТС
(СПИД) барчани сергаклиб
қилибди. Бу ҳақда мактаблардан
тортиб, коллеж, олийгоҳлар,

МАҲАЛЛА — ЮРТ КЎЗГУСИ

Оилада яна жанжал. Болалар-
нинг кўнгли зада. Аёлнинг юра-
ги қон. Эр эса ичкилик орқаси-
дан ўзини шердай тутати. На
кўни-қўшни, на маҳалла-қўйдан
тортилади. Уч фарзанднинг она-
си Мақсудхон номусдан боши-
ни кўтаролмайди. Лекин бу
аҳволда ҳаётни ҳам давом этти-
риб бўлмайди. Маҳалла-қўй ара-
лашуви билан Олимжон ўз иши-
дан уялиб узр сўрайди-да, яна
эртасига ўша аҳвол.

- Нима қилай, ўзим ҳам хоҳла-
майман, бироқ... - пушаймонлик-
дан кўзини ердан ололмайди.

Маҳалла оқсоқоли билдики,
Олимжонга ёрдам қилиш керак.
Уни бу балодан қутқаришнинг
ягона йўли уни даволатиш. Бун-
га ўзининг қурби етмайди.
Оилани ўз ҳолига ташлаб
қўйишса, у таназзулга учрайди.
Шунда маҳалла фаоллари келиш-
ибди. Олимжонни даволатадиган
бўлишди. Харажати ўз бўйи-
ларига олишди.

Шу йўл билан оила сақлаб
қолинди. Олимжон ичкилик де-
ган балодан қутулди. Ўғиллари-
нинг қадди тикланди. Икки ўғил
тадбиркорлик, ота устачилик би-
лан шуғулланиб, рўзгорга бара-
ка киритишди. Энди бу оила ҳам
маҳалладан ёрдамини аямайди.

... Хусанбой отанинг 6 фарзан-
ди бор. Аёли Марям учрайди.
Шароитлари оғир. Олти
болани оёққа турғазини керак.
Етишмовчилик ўспиринларни
йўлдан адаштирмасин, деган
ўйда маҳалла фаоллари бола-
ларни хунарга йўналтирди. Чун-
ки, маҳалла худудига қосиб ҳам,
темирчилик билан шуғулланув-
чи хунарданд ҳам, дўппидўзу
чевар ҳам бор.

Азизбек Хайдаров қўли гул
хунарданд, шу билан бирга ма-
ҳалла посбони. Қосибчиликда
нафақат туман, балки вилоятда
ҳам донғи чиққан. Шу инсон
умри давомида қўлаб шогирд-
лар чиқарди. Унга ҳавас қилиб,
ота-оналар ўғилларини шогирд
қилиб беришди. Азизбек ша-
роити оғир оилаларнинг фар-
зандларини ўзи хунарни
қилиб, қаторга қўйишни мақсад
қилди. Шу йўл билан ўша хона-
доннинг моддий таъминотини
яхшилаб эришди. Хозирда
шундай ўспиринлардан Илхом-
жон Олимов, Дониёрбек Турсу-
новларнинг қосибчилик хунари
орқасидан оилаларига рўшно-
лик кирди.

Бир болага етти қўшни ота-
она дейди, халқимиз. Бу дега-

ни қўни-қўшни, маҳалла-қўй
ҳар бир фарзанднинг хатти-
ҳаракатидан, қизиқишларидан
воқиф бўлмоқликлари керак.
Болалар ҳаёти доимий назор-
атда бўлса беҳо қадам бо-
сишлар ҳам бўлмайди.

Оилалардаги мурасасизлик,
ичкилик ортидан келиб чиқа-
диган жанжаллар ҳам баъзида
ўспиринларнинг ҳаётини из-
дан чиқаради.

Баликчи тумани Чинобод
шаҳарчаси Охунбобоев қиш-
лоқ фуқаролар йиғини ўрами-
даги "Омонорик" маҳалла фу-
қаролар йиғини бу борада энг
ибратли маҳаллалардан
ҳисобланади. 648 та оила би-
лан ҳамжиҳатликда фаолият
олиб бораётгани, 1402 нафар
воёга етмаган ёшлар тарбия-
сига масъуллигини ҳис эта
олиши юқоридаги мисоллар-
да ҳам ўз аксини топган. Шу-
нинг учун ҳам ёшлар ўртасида
ишчилар, ноқўя қадам бос-
ганларини уқратмайси.

Бу маҳаллага 9 йил раислик
қилган "Эл-юрт хурмати" ор-
дени соҳиби, марҳум Комил-
жон ака Хайдаровни аҳоли
хурмат билан эслашди. 40
йиллик педагогик тажрибаси-
га эга бўлган раҳбар оилала-
ру, фарзандлар тарбиясига
алоҳида эътибор бергани са-
баб маҳалладан яхши инсон-
лар етишиб чиқди. Хунардан-
лар кўпайди.

Эндиликда мазкур маҳалла-
га яна бир фидойий инсон
Ҳалимжон ҳожи Ўрунов раис-
лик қилмоқда. Ҳали иш бош-
лаганига кўп бўлмаса-да, Ко-
милжон аканинг хайрли иш-
ларини давом эттиришга ас-
тойдил бек болган инсон.
Биладики, оила ва шахс ка-
молида маҳалланинг ўрни бе-
киёс. Аминжон Абилов, Мух-
торжон Маматқўлов, Шаробид-
дин Бойтўраев, Эътиборхон
Набиева, Раҳимахон Райимку-
лова, Лолахон Каримова син-
гари атрофида жипслаган
маҳалла фаоллари ҳамиша
Ҳалимжон акага елкадош. Ҳар
бир хонадоннинг янаша тарзи,
фарзандлар тарбиясидаги чи-
галлиги, оилалардаги муаммо-
лар раиснинг назаридан чет-
да эмас. Қаредки одамлар
ўртасида меҳр-оқибат, фар-
зандларнинг қосибчилик хунари
бўлса билингни, бу маҳалла
кўзгусида ўз аксини топади.

Зумрад АБДУЛЛАЕВА,
Андижон вилояти.

ОИЛА КЕМТИК БЎЛМАСИН

- Чақирган экансиз?- деди
баланд бўйли йигит хонага
кирар-кирмас Насибхонга та-
ажжуб билан боқиб.

Насибхон йигитнинг хужжат-
ларини кўздан кечираркан,
кечагина ўғлининг отасини
"белгилатиш" учун сарсон
бўлиб юрган келинчақ эсига
тушди. Турмуш қурганларига
уч йил бўлса ҳамки эрининг
истагига қарши боровмай,
ҳануз расмий нихондан ўтол-
маган аёлнинг маҳзун чехра-
си кўз ўнгига жонланди.

- Келинг,- деб йигитга жой
кўрсатаркан, унга ўтқир нигоҳ-
ларини қадади.- Бола ўзин-
гизникими?

- Албатта...- у кўзини қаяққа
яширишни билмай, ерга қаради.
- Биринчи турмушингиз...

Рози бўлиб уйлангансиз... Бир
қиз, бир ўғлингиз бор... Ҳатто
ўғлингиз тўйини ҳам қилиб-
сиз, тўйини?

- Ҳа.

- Унда нега расмий нихондан
ўтмагансиз? Нега сизнинг ай-
бингиз билан хотинингиз бола-
ларининг отаси қимлигини
аниқлаб, ҳаммага изох бериб,
хиёлат бўлиб юриши керак?

Бу ахир номрадик эмасми!

- Очиги... бу ҳақда онамга
айтган эдим, у: "3-4 йил
яшанглар, келин қандай чиқа-
ди-бизнинг ишончимизни
оқлайдими, йўқми. 1-2та ўғил
туғишга ярайдими-йўқми, кей-
ин ЗАГС дан ўтасан!"-деб оёқ
тираб олган. Мен ёлғиз ўғил-
ман... Номининг давомчиси
керак. Шунга...

- Қиз бола - фарзанд эмас-
ми? Унта ўғилдан келмаган ях-
шиликларни битта қиздан
кўраётганлар қанча... "Отасига
рахмат", олиб келаятган қиз-
ларни кўрмаганмисиз? Ахир
инсон тақдирини ўйинчоқ
қилаёспизлар-ку! У ҳам сизлар-
дек орзу-умидли одам эканли-

нослар билан биргаликда ўша
жойининг ўзида суҳбатлар уюш-
тирамиз. Аёлга ўз ҳуқуқларини
танитишга ҳаракат қиламиз.
Ҳозир маҳаллақўмлар ҳам "қону-
ний нихондан ўтмагунингизча
болаларингизга нафақа пули
тўланмайди", деб туриб олиш-
ган. Бу нарса "қаттиққўл қайно-
налар", "бекорор эрлар"ни ҳам
ташвишга солиб қўйди. Улар-
нинг ўзлари йўл қўйган хатола-
рини тузатиш ҳаракатига тушиб
қолишди. Баъзан моддий ман-
фаатдорлик ҳам кўп чигаллик-
ларни ҳал қиларкан. Менга қол-
са, шундай бекорор-худбин
одамларга жарима солиш керак!

- Келин-куёвларингизнинг
"Нихоҳ шартномаси", "Тиб-
бий кўрик"ларга муносабат-
лари қандай?

- Шаҳримизда 130 минг аҳоли
бор. Улар кўп миллатли бўлга-
ни учун ҳам ҳар бирига инди-
видуал ёндошишга тўғри кела-
ди. Бу ерга ишга тайинланганим-
дан (2005 йилдан) буён улар-
нинг миллий аъналарини, ру-
ҳиятини ўргандим. Чунки ин-
соннинг нозик туйғуларини ҳур-
мат қилиб муомала қилсангиз,
ҳар қандай муаммони ечиш осон
кечади... "Нихоҳ шартномаси"
эса бошда кўпчиликка ажралиш-
га ишорадай бўлиб туюлди. Ке-
лин-куёвларга уни тавсия қил-
ганимизда: "Биз яхши ниятда
турмуш қураямиз. Ҳозирдан
мол-мулкимизни бўлишишни
ўйласак, мухаббат қаяққа қола-
ди?", деганлар ҳам бўлди. Аммо
биз бу шартнома эр-хотинни ҳар
қандай қўнғилсизликлардан сақ-
лашини, оилани мустаҳкам
бўлишида муҳим рол ўйнашини,
ҳаётга очиқ кўз билан қараш
лозимлигини тушунтирдик.

корхоналар ва маҳаллаларга
бориб, кўргазмалар тасвирлар,
мисоллар билан жонли муло-
қотлар, суҳбатлар ўтказамиз.
Яқинда шаҳримизда бўлиб ўтган
мазкур касалик ҳақидаги семе-
нар ҳам ҳамшаҳарларимизда кат-
та таассурот қолдирди. Анжу-
манга республикамизнинг мала-
кали шифокорлари, хотин-қиз-
лар қўмиталарининг раислари
ва фаол аёллар ташриф бую-
ришди. Уларнинг чиқишлари
қизиларимизни, аёлларимизни
хушёрликка қорлади.

- Турмуш ўртоғингиз ҳам
хуқуқшунос эканлар. Икки
ёрти бир бутун, дейишди-
фикрларингизда ҳам ҳам-
оҳанглик бўлса керак?

- Бу томонлама омадим қопган.
Акбар акам билан бир синфда
(Хатирчи туманида) ўқиганим.
Бунинг устига қўшни қиз бўлган-
ман. Турмуш ўртоғим Архитек-
тура, Кооператив ва Хуқуқшу-
нослик олийгоҳларини тугатган-
лари учунми айрим масалалар-
да менга атрофчилик фикр бера-
дилар. Улардан кўп нарсани
ўрганаман. Уч фарзандим ҳам
бизнинг суҳбатларимиздан иб-
рат олишади - Акмалжонимнинг
юртистикка ҳаваси сезилиб
қолган, воқеаларга одиллик би-
лан муносабат билдиради (ҳатто
бировга ёмон кўринса ҳам)...

- Қўнлингиздаги энг олий
талак...

- Қонунсиз болалар туғилма-
са... Гўдақлар ота-она меҳрига
зор бўлмаса... Ҳамма хонадон-
да фаровонлик ҳукм сурса...
Э-ҳе, ниятларим кўп! Севимли
газетамиз "Оила ва жамият" чи-
ларга эса доимий тетиклик ва
янги -янги илҳомлар тилайман!
Санобар ФАХРИДДИНОВА

Саволларга ҳуқуқшунос Гулнора ҲАМРОЕВА жавоб беради.

САВОЛ: - Боласи бор аёллар би-
лан тузилган меҳнат шартномаси
бекор қилинганда уларга қандай
имтиёзлар берилади?

Умиди **УМАРОВА,**
Навоий шаҳри.

ЖАВОБ: - Ҳомилдор ва боласи бор
аёллар билан тузилган меҳнат шарт-
номасини бекор қилишдаги қафолат-
лар Ўзбекистон Республикаси Меҳнат
кодексининг 237-моддасида белгилан-
гўйилган. Унга қўра, ҳомилдор ва уч
ёшга тўлмаган боласи бор аёллар би-
лан тузилган меҳнат шартномасини
иш берувчининг ташаббуси билан бе-
кор қилишга йўл қўйилмайди. Корхо-
на бутунлай тугатилганда эса меҳнат
шартномаси уларни албатта ишга

жойлаштириш шарт билан бекор қили-
нади. Мазкур тоифа аёлларни ишга жо-
йлаштиришни маҳаллий меҳнат органи
уларни ишга жойлаштиргунча бўлган
даврдан қонун ҳужжатларида белгиланган
тегишли ижтимоий тўловлар билан таъ-
минлаган ҳолда амалга оширади.

Муддати тугаганигиз сабабли меҳнат
шартномаси бекор қилинган ҳолларда иш
берувчи ҳомилдор ва уч ёшга тўлмаган
боласи бор аёлларни уч ой ичида ишга
жойлаштириши шарт. Бу даврда мана шу
аёлларнинг иш ҳақи ҳам сақланиб қолади.

САВОЛ: - Файриқонуний равишда
аборт қилиш билан шуғулланган ши-
фокорларга қандай жазо берилади?

Тановар **САИДВАЛИЕВА,**
Бухоро вилояти.

ЖАВОБ: - Шифокор аку-
шер ёки гинеколог даво-

лаш муассасасидан ташқари жойларда
ёхуд тиббий нуқтаи назардан мумкин
бўлмаган ҳолда сунъий равишда ҳомила
тушириш, яъни аборт қилиш билан шу-
ғулланса, энг кам ойлик иш ҳақининг 25
бараваригача миқдорда жарима ёки уч
йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш
ёхуд бир йилгача ахлоқ тузатиш ишла-
ри билан жазоланади.

Агар аборт бундай фаолият билан шу-
ғулланишга ҳуқуқи бўлмаган шахс томо-
нидан амалга оширилса, энг кам ойлик
иш ҳақининг 25
бараваридан 50
бараваригача
миқдорда жари-
ма ёки бир
йилдан икки

Ҳуқуқий дарсхона

Ушбу саҳифа Ўзбекистон мустақил босма ОАВ ва Ахборот
агентликлари қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамо-
ат фонди томонидан ажратилган грант асосида тайёрланди.
Лойиҳа номи: «Оналик ва болалик муаммолари, Хотин-қиз-
ларнинг мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги ўрнини ошириш, оилада-
ги ўзаро муносабатлар»

йилгача ахлоқ тузатиш иш-
лари ёхуд уч ой қамоқ би-
лан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ва иккин-
чи қисмида содир этилган жиноят
оқибатида жабрланувчи ўлса, ёки бош-
қа оғир оқибатларга сабаб бўлса, икки
йилдан уч йилгача ахлоқ тузатиш иш-
лари ёхуд беш йилгача озодликдан
маҳрум этиш жазоси қўлланилади
(Ўзбекистон Республикаси Жиноят Ко-
дексининг 114-моддаси).

Д. ИБРОҲИМОВ ёзиб олди.

Туни билан тиззам зирқираб оғриб чиқди. Афсуски барибир мактабга, ишга боришим керак. Ўқувчиларим билан иккинчи каватдан тушиб келаямиз. Лекин бирортаси сумкамни ёки қўлимдаги дафтарларни олиб ёрдамлашай демайди. Ўқувчиларим касал эканлигини олидинги соатда дарс ўтган муаллимга айтганимда эшитганиди. Синфхонага кириб дарсни бир амаллаб ўтказдим. Танафусга беш дақиқа қолганида ўқувчиларга юзланиб, "Сизларга бир ривоят айтиб берай", - дедим. Ўқувчиларим, жим қолишиб эшитишга шайланмишди. Мен эса ривоятни ҳикоя қилишни бошладим: Қадим замонда учта аёл дарё бўйидан сув олиб келишаркан экан. Уйининг олдида дам олиб ўтирган чолнинг қаршисига келиб ўғилларини мактаб кетишибди. Биринчи аёл деди: "Менинг болам бўлбўл бўлиб сайрай олади, худди бўлбўл дейсиз...". Иккинчи аёл: "Менинг ўғлим оёқларини осмонга қилиб қўллариди юра олади, у жуда чаккон", деди. Учинчи аёл эса фарзанди ҳақида

нинг парвойи фалак. Шундай ювош, кўй оғзидан чўп олмайди диган отанинг фарзанди унга яраша иш қилмади. Бундан анча йиллар олдин халат тиктиргани дугона билан тикувчиникига бордик. Шунда 6-синфларда ўқийдиган қизи бизнинг борлигимизга қарамай: "Она, сизни буювим қақирапти", дейиш ўрнига оғзини тўлдириб, ойисининг исмини айтиб: "Сени буювим сўкапти, "овқат қилсин", деди. Тез бормасанг, ҳозир қаргай бошлайди", деса бўладими? Биз дугона билан бир-биримизга қараб, оғзимиз очилиб қолди. Шунда қизчанинг ойисига: "Нега ундай қилиб тарбиялаяпсиз?", десак: "Бувиси гап қайтаришга ўргатиб, шундай қилиб қўйди. Нима қилай, катта бўлса ўзи бу хато қилиқларини англаб қолар", - деди тикувчи хотин хижолатдан қизариб. Орадан йиллар ўтди, ўша қизнинг қилиқларига қилиқлар қўшилса қўшилдики, аммо қаймади. Жуда бадфеъл қиз бўлиб улғайди. Вояга етган, турмушга чиқди. Тез орада келиннинг хуналарни билина бошлади. У келин бўлиб борган оила жуда тарбияли эди.

Тарбия соати

ФАЗЛУ ОДОБИ БИЛАН АЗИЗ

ҳеч нарса демабди. Шунда оналари томонга 3 ўғил кела бошлабди. Улардан бири бўлбўл бўлиб сайраса, иккинчиси қўллари билан худди оёқ билан юргандек юрармиш, учинчиси эса кела солиб онасининг қўлидан сув тўла челақларни олиб уйига чиқиб кетибди. Шунда чол аёлларга: "Мен фақат бир одобли ва ақлли болани кўрдим. У ҳам бўлса онасининг қўлидан сув тўла челақларни олиб кетган болани", - деди. Қани айтишлар-чи, сизлар бунга нима дейсизлар? Чол бу ерда ёлгон гапирдимикан? Болалар: "Йўқ, чол тўғри гапирди", - дейишди. Мен: "Ундай бўлса, нега мен хаста эканлигимни қўлиб туриб ҳам қўлимдаги сумкамни ёки 30 дан ошқ дафтарларни олай демаядигизлар? Нима, сизларнинг ойиҳонларингиз касал бўлмайди, улар оғир ахволда бўлишса ҳам шундай лоқайдлигингизча қолаверасизми? Келахатда уйланасиз, турмушга чиқасиз, ўз жуфти ҳалолларингизга ҳам шундай муносабатда бўласизларми?", - дедим. Ўқувчиларим индамай бошларини эгиб қолишди. Шунда бир хонадонга бемордан ҳол сўраб борганимизни эсладим: Қон босими кўтарилиб кетиб, фалаж бўлиб қолган ота, ўғлига бизнинг олдимизда бир неча бор: "Молларнинг сувидан хабар олиб келгин", - деб айтди. Бироқ, қирб-қирб юрган ўғил отасининг гапига ҳам эътибор бермади. Ота бир кўли билан молларга ўт ташлаганини, лекин сув ташиб бера олмаслигини эслатди. Бизга қараб: "Худого шукр, энди анча тузукман, бир қўлимда жўжаларга дон бердим, сизга ва ҳўкизга дон бердим", деб суюниб гапириб ҳам қўйди. Аммо ўғли-

Куда хола жажжи неварасига ҳам "сиз" деб мурожаат қиларди. Доимо қўли кўксига эди. Келиннинг бадфеъллигини англагандан сўнг, секингина унинг онасига билдириб қўйди. "Қизни яхши тарбиялай олмасиз", деди. Бу она учун жуда уят бўлди. "Бувиси мени ёмон кўрганлиги сабаб-ли шундай тарбиялади. Шад-дот бўлса, ҳамма жойда ўз ўрнини топа олади, ҳор бўлмайди", - дея олмади қудасига. Яхши қайнона эса, "Невараларим онасидек бадфеъл бўлишгани хохламайман", - дея келиннинг узоқ тарбиялади. "Бадфеълликдан ёмонроқ душман йўқ", - дейди халқимиз.

Бир хонадонга борганимизда қозон ювиқсиз эканини, катта қон лаганди бир пиёлча қовоқ қийма турганини кўриб хайрон қолдим. Халғича бир ойлик келиннинг шунга фаҳми етмас. Ҳа, бир қосага солиб олиб қўйса бўларди-ку. Бир пайт музлатгини очди. Катта товоқда бир стаканча айронни қўйиб қўйибди. Унинг ёнида 1-2 килолик томатни банкада қошиги билан қўйибди. Наҳотки келин темир буюм егуликнинг таъмини бузишини билмас? Бундай воқеаларни ҳикоя қилишни узоқ давом эттиришимиз мумкин.

Меҳрибонларим! Фарзандларимизни гўзал тарбия қилайлик, токи ким кўрса, суҳбатда бўлса хузурлансин. Келинларимизни қайнларимиз "асал келиним" деб оғзидан бол томи мактаб юрсинлар. Қўвлар ота-онасини, қайнота-қайнонасини севар ёрини ҳурмат қилишини қўриб қўлар қувнасин.

Бу тўғрида сизларнинг ҳам фикрингизни билишни истардим...

Фотима БОЛТАЕВА
Ўқитувчи,
Хоразм вилояти,
Қўшқўпри тумани,
Охунбобоев Д.Ф.У

Холида буви ўтган йили баҳорда икки туп хурмо эккан эди. Қийналмай ўссин деб темирдан тиргович ҳам боғлаб қўйишди. Хурмолар тутиб кетди. Янаги баҳорда темир тирговични олиб ташлашди, энди унга ёрдамчи керак эмас. Худо хоҳласа ўзини олиб кетди. Аммо хурмоларнинг биттаси барг чиқармай қўйди. Холида буви ҳар кун ирталаб, тушқикда, кечқурун уларнинг атрофини айланган, хавотирланади. "Нега биттаси барг чиқармай қўйди? Наҳотки қишда совуқ урган бўлса? Нима бўлди сенга, хурможон?" Гуё хурмолар гапга тушунадигандек

чиқарадими, яхши-си олиб ташлай қолайлик" дейишди. Буви эса азда-базда туриб олди.

—Ноумид бўлманг, болажонлар. Ахир унинг биттагина томирида бўлса ҳам ҳаёт нишон бор. Шунинг учун ҳам шохлари тупигача қуримаган, у ҳали тирик, болажонлар, тирик. Хализамон тузалиб кетади. Мени айтди дейсизлар, мана кўрасизлар.

Холида буви наздида хурмога ранг қираётганга ўхшарди. Қовжираб турган танаси, бежон қўлчаларида ҳа демай қуртаклар саф тортади-ю, "ассаломалайкум, Холида буви" деб юборадигандек.

Ибрат бекатлари

тиб олишган, бир-икки эркалатиб қўйса бас, муртақларидаги мудраб турган куртаклар апил-тапил барг ёзиб, чувиллашганча, ўзини ўраб оладигандек туюлиб кетди.

—Вой, садқа бўлай болажонлар-ей, баракалла. Бўлади, шунақаси ҳам. Жон бор жойда касалчилик бор-да. Мана иккаламиз ҳам тузалдик. Шунинг учун ҳам айтади-да, ноумид бўлиш керак эмас.

—Хурмонгиз билан гаплашмасизми, бувижон? Ассаломалайкум.

—Валейкум ассалом,

ҚИЛДЕК ТОМИР ҲИҚМАТИ

улар билан гурунлашиб узоқ туриб қолади, худди бир неварасига гапиргандай эркалайди. "Бинойидек туркираб келаётган эдинг-ку, хурможон", дейди. Лекин ундан садо йўқ. Бир кун идиқат қилиб қараса, олиб ташланган тиргович ўрни тешиқлигича кўмилмай қолган экан. Буви гап нимадалигини билиб, тирчиллаб қолди. "Илдизингга шамол тегиб турган экан-ку. Шамоллаб қолдингми, болажон? Ноумид бўлма. Ҳали танангга наминг бор, томиринг уриб турибди, Худо хоҳласа тузалиб кетасан."

Тешиқни берки-тиб, тагини юмшатиб, сув қуйиб, айланиб-ўргилиб парваришлай бошлади. Кунига неча бор ахволлашди. "Бугун қандайсан, болакай? Анча дурустан, қара рангинг кириб қолибди. Шергингни кўрмайсани, у ҳам сенга дуоғўй. Гуё сени суясам, мадад берсам дейди. Ош-сувинг етарли, қуёш ҳам сенга хайрхоҳ. Энди озгина ҳаракат қилсанг, албатта, тузалиб кетасан, хурможон..."

Уйдагилар Холида бувиға хайрон. "Қуриган нарса ҳам барг

ўғлим, - деди буви бир чўчиб тушганича, - Қара, хурможон қуртак чиқаряпти. Мен сизларга у албатта тузалиб кетади, деб айтгандим -ку. Кўрдингми болам, ҳаётга интилишни, умид ва ишончини мана шу хурмодан ўрганиш керак. Сал бўлмаса юлиб ташламоқчи эдик-а. Бир катта гуноҳдан Худонинг ўзи асради, болам. Ҳали бу катта даракт бўлади. Сенга ва сенинг болаларингга хизмат қилади. Шунда мени биргаллашиб эслаб юрасизлар.

Холида буви ёшли кўзларини артиб, хурмо новдаларини силар, неларнидир пичирларди.

—Бувижон, нима деяпсиз, мен ҳам эшитай? - деди не-

вараси қизикиб. —Ҳа, сен ҳам эшитақол, болам. Одамзодга хайрон бўлам-да. Узоқроқ ётиб қолсан, дарров умидсизликка тушамиз. Кўрдингми, қилдек томири омон қолган бир новда тузалиб кетди. Ҳар дардга бир даво бор-да, болам. Бу хурмогина бизга бир ибрат бўлди. Ҳеч-қачон ноумид бўлмаслик керак экан, болам.

нинг барчаси сенинг кашфи маҳоратинг-ку. Лекин биз билавермаймиз. Қаергадир, нималаргадир шоғинимиз шовшган. Ҳар қадамда мўъжизага урилганимиз ҳолда мўъжизалар қидириб юрамиз-а. Аслида мўъжизани ахтариш эмас, уни кўра билиш керак экан. Табиатдаги неки бор, гофил яралганларидан бўлак барчаси Яратгани зикр қилар экан, гофилларгина уни билавермас эканми. Шундай пайдада вақти келганда бир қушчалик, кумирсқачалик, чигирткачалик бўлолмаган кунларимизни ўйласам кўркувга тушаман. Ўзингга шукр, билдирганинга, кўрсатганинга, мустақиллик кунларга, иймон-этиқодга етказганинга шукр...Борлиқ ва унинг Эгасини англай бошлаганимиз ҳам бир мўъжизадир, болаларим...

Ғафно РАҲМОНБЕРДИ қизи

ОЛАМ—МЎЪЖИЗА

Холида бувиға қолса, олам олам эмас, мўъжизанинг қони эмиш. Саҳол берсангиз бўлди, жавоблари ҳеч бир китобларда ёзилмагандек, оддий бўлса-да жуда бошқача. Ширин, маъноли, ичингиз ўз-ўзидан ёришиб кетаверди.

Уларнинг айтишларича дунёда бирор нарса ҳосиятсиз яратилмаган. Ҳар нарсасида бир ибрат бор, бир маънавият бор. Тонгда бир қуш сайраган. Бир кун санабдилар. "Ун беш маротаба сайради-я, жонивор,-дейдилар,- Номини билолмаман. Аммо овози жуда гўзал. Унга яна биттаси эргашди. Кейин бошқалари чуғурлаша кетишди. Нега бундай қилишяпти экан дейман. Ўзимча жавоб ҳам топаман. Ҳозир айна номоз вақти кирди. Бу жониворлар

шунга чуғурлашяптилар-ов. Аллоҳни зикр қилишяпти.

Шундай кўчамизнинг муюлишида бир қари шотут бор. Биз унга мўйисафид шотут деб от қўйганмиз. Танасини кўрсангиз тош бўлиб кетган. Барглари ҳам қаттиқ, гадир, аммо тиник, тўқ яшил. Баҳорда ўша тош танани ёриб майин барглар чиқади. Қара-аб турсангиз, ана мўъжиза. Тошдек танадаги шунчалик нафосату майинлик манбаи ҳақда ҳеч ўйлаб кўрганмизми? Меваси қораяр-қораймас маҳалланинг болалари чуғурчуқлардек шотутга ёпишадилар. Оғиз бурунларини сиёҳ рангга бўяб мириқиб тутхўрлик қиладилар. Игна ботиши қийин танадаги мўъжизаларни фикрлай бошласам, кўзларимдан ёш чиқиб кетади. Аллоҳим, бу нарсалар-

Кўринишдан анчайин ҳорғин, касалликданми ёки ғамдан кўзлари киртайган эркак хонага кириб келди. У билан сўрашганимиздан кейин анчадан буён қалбини кемириб келаётган дардларини тўкиб солди.

— Бир қарашда бизнинг оила бахтли, мен эса унинг таянчи ва суянчидай бўлиб кўринаман. Аллоҳга шукрим, икки ўғил, бир қизим бор. Турмуш ўртоғим Озода фирма раҳбари бўлиб ишлайди. Тўғри, бир қарашда тўқис-туғал, ҳамма нарсаси етарли оилаларданми. Шохона, қасрлардан фарқ қилмайдиган уйимиз, тегимда "импорт"ний

кетаман, — деди.

Озода худди арвоҳни кўргандай довдираб қолганди. У "ҳозир-ҳозир", деганча стол устидаги дориларни кўздан ғойиб қилди. Уй ичида турган тоғора ва қайноқ сув тўлдирилган челақни кўриб, "ҳаммомда чўмилишга отамдан уялгандир", деб ўйлади. Лекин стол устидаги дорилар-чи? Нега уларни тезда кўздан ғойиб қилди? Саволларга жавоб топиш мақсадида, Озода яшириб қўйган дориларни излаб тоғдим-да, кастомнинг ички чўнтагига солиб қўйдим.

— Булар ҳомилани туширувчи дорилар, — деди ҳалиги дориларни кўздан кечиргач, дорихона ходими.

Баҳорнинг илиқ шамоли танани яйратаётган пайтда, Мухаммадни аравачаси билан ҳовлига олиб чиқиб қўйдим. Аёлим қурдирган янги иморатини ҳамкасбларига мақтаниш билан овора бўлиб ўғлимизга эътибор бергани ҳам йўқ. Шу пайт унинг бир дугонаси расмли китобни томоша қилиб ўтирган Мухаммадга кўзи тушиб: "Бу сизнинг ўғлингизми?" дея сўраб қолди. Шу пайт хотинимнинг бежо, олазарак кўзларини кўрсангиз эди. Тавба. Она ҳам шунчалик бўладими?! Ўз ўғлини тан олмай, тап тортмасдан: "Кўшимнинг ўғли, онасини бозорга юбурвдим, ўғлига қараб турибмиз", — деб жавоб қайтарди.

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

бўлардингиз", дея юзимга солади.

У айтганини қилиб, ўғлимизни "Меҳрибонлик уйи"га топширди. Бечора боланинг кўзларига қараб туриб, унинг бундай мажруҳ туғилишига мен ҳам сабабчи эканлигини ўйлаб, ўз-ўзимдан нафратланиб кетаман.

Уни ҳар доим кўргани борганимда менга умид билан боқади. Бу ердан олиб кетишимни, оиласи даврасига қайтишни истади. "Афсус, ўғлим мендай хотиннинг қўлига айланган отангн кечир, қўлимдан ҳеч нарса келмайди", дейман ичимда.

— Сиз ҳам ўқиган, илмли киши экансиз. Хотиннинг қўлига қараб қолмасдан ишласангиз бўлмайдими? Ҳар ҳолда халқимизда "Эркак кишининг тоғгани тегирмон", деган гап бор.

ЎЗ БОЛАСИНИ ТАН ОЛМАЙДИ...

машина. Аёлимнинг машинасини айтмасам ҳам бўлади....

Мана бир неча йилдан буён қалбимни бир битмас дард кемириб келаётти. Фақат дардимга малҳам бўлгучи дардхаш топилмади, — дея сўз бошлади ўзини Дониёр деб таништирган, қирқ ёшлардаги, басавлат кийинган суҳбатдошимиз.

- Қалбингизни кемираётган қандай дард бўлдикин?

— Мен институтда ўқиб юрган кезларим, биринчи босқичда ўқийдиган Озода исмли қизга кўнгли қўйдим. Институтни битирганимга қадар у билан севишиб юрдик. Унинг менга билимдонлиги, ташаббускорлиги ёқарди. Аммо бир кун келиб унинг айни шу хислатлари бошимга бало бўлишини билганимда, уни севмаган бўлардим....

Ахир би қарорга келиб, унга совчи юбормокчи эканлигини айтдим. Бу сўзларимдан кейин унинг уялганидан қизарган яноқлари, кўзини олиб қочишларини кўриб муҳаббатим янада ошди. Оилаларимиз бир-бирига маъқул бўлиб тўй қуни ҳам белгиланди.

Тез орада тўйимиз бўлиб ўтди. Биз энг бахтли оилалардан бири эдик. Аввалига унинг кечаси билан китоб ва рақлаб эрталаб ухлаб қолиб, ота-онамнинг хизматларини қилишга улгурмай, шоша-пиша институтга ошиқиши, қуёш ботганда институтдан қайтишдан барчамиз қувондик. Отам: "Олима келиним бор-да! Аяси, келинига кўп иш қилдириб, китобини ўқитмай қолмагин тагин, авлодлар кечирмайдиган", деб қулиб кўярдилар. Онам раҳматлик келиним ўқишдан қолмасин, деб уй юмушларини ўзлари қилардилар. У келганида тайёр овқат, уй йиғиштирилган-у, ҳамма ёқ саранжом-сарилта.

Шу зайдла ойлор ойга уялиб, вақт елдай бир-бирини қувий ўтаверди.

Бир кун эрталаб ишга отланаётти, ярим йўлга етганда йиллик ҳисоботлари ёдидан чиққанини эслаб, тезда уйга қайтдим. Шоша-пиша уй эшигини очганимни билмаган, қаршимда кўзлари олазарак бўлиб турган хотинимни кўриб кўрқиб кетдим. Стол устида эса қандайдир дори-дармонлар...

— Ҳали ўқишга кетмадингми? — дедим сўзини нимадан бошлашни билмай.

— Биринчи парамиз йўқ эди. Ҳозир

— Тушунмадим, демек... — югурганча уйга ошиқдим. Шу тобда Озодани бир бало қилиб қўйишим аниқ эди, яхшиямки у ҳали институтдан қайтмаган экан. Акс ҳолда...

Ўзим ҳам айтдим-а, турмуш қурганимизга икки йил бўлапти-ю, ҳали ҳомилдор бўлгани йўқ. Мен аҳмоқ, унинг тоби йўқлигини, ҳолсизлигини кўп ўқишга йўлиб юрибман-а.

Ўқишдан қайтганда уни сикувга олиб, бор гапни сўраб билдим. Мен уйлаганимдай ростдан ҳам у уч ярим ойлик ҳомилдор экан.

— Мен ўқишим керак. Бу ерда фан номзодлиги турибди. Ҳомилани ҳозир дунёга келтира олмайман. Тушунинг мени, — дея менга ялиниб ёлворди.

Бу масалани ёлғиз ўзим ҳал қила олмаслигимни билиб, онамга ёрилдим. Онам: "Болани туғасан, менга набири керак. Агар ҳомиладан воз кечадиган бўлсанг, кўзимга қайтиб кўринмагин", — деб туриб олдилар.

- Шундан кейин ҳам аёлингиз ҳомиладан воз кечдингми?

— Йўқ, у фарзандни дунёга келтирди. Фақат биринчи фарзандимиз майиб-мажруҳ туғилди. Мана шуниси одамга алам қилади. Шифокорлар таъкидлашча, ҳомилдорлик пайтида қабул қилинган дорилар бунга сабаб экан.

Ўғлимизнинг исмини Мухаммад деб қўйдик. Ҳозир у ўн беш ёшда. Фақат бағримизда эмас, ўзгалар қарамоғида тарбия топапти.

- Фарзандингиз ўзгалар қарамоғида? Нима учун?

— Фарзандимиз туғилгандан кейин, Озода фан номзодлигини ёқлади. Уддабуронлиги сабаб, уни ишга олишни истовчилар ҳам ортди. Боя айтиб ўтганимдек, у ҳозир чет эл билан ҳамкорликдаги катта фирмада директор бўлиб ишлайди.

Бир кун туғилган кун муносабати билан дугоналарини меҳмонга қақирди.

Ҳалиги аёлга қулиб турган бечора ўғлимнинг кўнглидан нималар ўтди экан, бу ёлғиз яратганга аён.

Шу воқеадан кейин Озода, ўғлимизни "Меҳрибонлик уйи"га жойлаштириш ҳаракатига тушиб қолди. Нима эмиш, бундай катта фирма эгасининг ўғлини ногирон, аравачага микланган ҳолда эканлигини кўришча, у учун иснод экан. "Эҳ аёл, бу гўдакни шундай бўлишига сен сабабчи эмасмисан, сеннинг хатойинг сабаб, у шундай туғилди-ку", дегим келди. Лекин, тилим қисқ-да.

Унга бу гапларни айтишга, кўр кўзларини очишга бир неча бор уринганим. У ҳар гал: "Агар ўша пайтда ўқимаганимда, бугунгидай тагингизда иномарка-ю, мана бунақа данғиллама уйда яшамаган

— Хотиннинг қўлига қараб бўлиб қолганимни анчайин кеч ҳис қилибман. Агар олдинроқ шу айбимни ҳис қилганимда, бундай воқеалар рўй бермаган бўлармиди. Бугун уйда хотин ҳукмор. Газетангизда нашр этилган Ўттир Хошимовнинг "Хотин ака" ҳикояси гўё менинг ҳаётимдан олиб ёзилгандай.

- Орадан анча йиллар ўтди. Балким аёлингиз қилган ишидан пушаймондир?

— Қанийди шундай бўлса... У "Меҳрибонлик уйи"да тарбияланаётган ўғли борлигини ҳам унутиб юборган бўлса керак. Ҳеч қачон Мухаммадни кўргани бормаган. Ўғлим эса ҳар борганимда онасини сўрайди. Мен доим-гидек онасининг иши қўлпигини баҳона қиламан. Бола бечоранинг қўнгли яна мулзам тортиб, чўқур ҳўрсиниб қўяди.

- Сиз-ку, аёлингизни бундай қилмаслигига кўндирга олмабсиз. Лекин қариндош-уруғлар, оиланинг катталари бор-ку?!

— Аёлим уларнинг гапига қулоқ солади деб ўйлайсизми? У нақд шайтоннинг урғочиси.

Унга бизнеси-ю, харидорлари бўлса, шунинг ўзи кифоя. Ҳатто ўзининг ота-онасига ҳам бемалол ўшқирадиган бўлиб қолган. Мен фақат Аллоҳдан унга инсоф беришини сўрайман.

Азиз муштарий! Суҳбатдошимга қандай маслаҳат беришга бошим қотди. Бундай меҳрсиз, ўз туққан боласини тан олмайдиган оналарга фақат яратганининг ўзидан йймон ва инсоф беришини сўрадим.

Нима қилишини билмай боши қотган эркакка қандай маслаҳат берган бўлардингиз? Мақтуб ва кўнгиракларингизни кутиб қоламиз.

Наргиза ФАРИДДИН

ОТАМДАЙ ҚАДРЛИ ЭДИЛАР

Келинини қизидай яхши кўрадиган қайноталар ҳам бор бу дунёда. Мен 10-синфни битирганимда ҳали 18 яшар қиз бола эдим. Уйимизга ҳар кун совиҳлар келавериб, онамни ўз холи-жонларига қўймай, "Мен ҳали рўзгор тутумига тайёр эмасман", дейишимга қарамай катта тўй-томоша қилиб олиб келишди. Мен тушган хонадон жуда ҳам ўзига тўқ, тинч-тотув оила эди. Қайнотам эндигона 44 ёшга кирган қирчиллама йиғит эдилар. Одат бўйича келинлар қайно-

тасини "бобомулло" деб қақир-иши керак. Мен эса шундай ёш кишини қандай қилиб "бобо" дейман деб, "амакимулло" дея атадим. Шундай қилиб ойлар, йиллар ўта бошлади. Мен қайнона-ю қайнотам паноҳи остида ҳеч ҳам оила ташвишлари, бола катта қилиш муаммоларини ўйламай яшадим. Азиз инсон қайнотамдан ажралиб қолганимдан кейин билдим. Байрамлар, туғилган кунлар хуш қайфият билан ўтарди. Ҳамиша мени ҳурмат билан "келинмулло" деб қақирар эдилар. Мен

қайнона ва қайнотам билан 28 йил бирга яшабман. Лекин, 28 кунчалик бўлгани йўқдек. Ҳар бир ишимга маслаҳатдошим, қувончу ғамимга ҳамдардим, болаларимнинг азиз бобосини ўлим бизлардан айирди. 72 ёшларидан оламдан ўтдилар. Менга армон ва алам қиладигани шу бўлдики 28 йил ичида бирор маротаба менга овозини баландлатиб гапирган эмас. Ҳамиша самимий, тўғри сўз билан тушунтириб, мени ҳаётга тоблаб келганлар. Қайнотамнинг жойлари жаннатда бўлсин,

Оллоҳ раҳматига олган бўлсин. Бир том остига ўтириб бир-биримизга меҳмон эканлигимизни билмас эканман. Умрим борича ҳақларига дуо ўқийман. Баъзида турмуш ташвишларидан қийналиб қолган пайтларимда: "Энди нима қиламиз?", — десам, қайнотам тоғдай туриб: "Мен бор-ку", — дер эдилар. Шу билан муаммо ҳал эди. Мен қайнотамга шунчалик боғланиб, меҳр қўйган эканманки, буни у қилшдан айрилиб қолганимдан кейин билдим. Айрилиқ азоби

ёмон экан. Ҳар кун дастурхон бошида бир эслаб йиғламан. 28 йил бирга яшаб бир кун келиб ташлаб кетишлари ҳаёлимга келмабди. Умрим охиригача қайнотамга эрка келин бўлиб юраман, деб ўйлабман...

Раҳматлик қайнотамни ҳар гал хотирларканман, яқинларимизни ҳаётлик чоғларида қадрлайлик, ҳурмат-иззат қилайлик, деган гап кўнглимдан ўтади.

Амина МУРОДОВА, Бухоро вилояти, Вобкент тумани.

“Отангизни ранжитманг!” 43-сон

ЭСЛАТМА: Бир кун қизим ваннада чўмилб чиқиб, мен билан акалари ўтирган хонадан бемаалол ўтиб кетди. Бу иш учун уни жазолашм. Шундан сўнг қизим мен билан гаплашмай қўйди. Унинг шу қилган иш тўғрими? Ёки мен хато қилдимми?

Муаллиф: Гулбаҳакар

Хурматли Гулнознинг отаси! Сиз қизингизга бутун меҳрингизни бергансиз, унинг айтганини доимо қилгансиз, оқибатда уни жуда талтайтириб юборгансиз. Фарзандларимиз бутун умр гўдаклигича қолиб кетмайдими-ку? Улар ўсиб, вояга етган сари дунёқарашлари, ота-онага муносабатлари, талаблари ўзгариб боравера-

бўларди-ку?!

Гулноза қизим! Отангиз сизларга бутун умрини бағишлаб, меҳр бериб вояга етказган. Отангизнинг соясига ҳам салом бериб яшаш сизларнинг фарзандлик вазифангиздир. Ҳозир ҳам отанинг топган пулига яшаб туриб, яна уни беҳурмат қилиш умуман мусулмон қизининг шаънига тўғри келмайди. Сиз қизинга, келин бўлиб бошқа хонадонга боришингиз бор. Агарда сиз келин бўлганингиздан кейин ҳам уйда қилган “хунук” қилиқларингизни қанда қилмасангиз, қийинида, сўзлашда ўзгармасангиз ўзингизни ўзингиз шарманда қиласиз. Қайнота-қайнонгиз сизнинг бу қилиқларингизни қабул қила олмайди. Ҳатто бунинг учун

диқ билан Карима бир-бирларини севиб турмуш қуришгани учун худодан фарзанд тилашарди-ю, лекин ажралиш ҳақида гап бўлмасди. Кунларнинг бирида Кариманинг эшигига бир гўдакни ташлаб кетишди. У эндигина туғилган, эски латталарга ўралган қизча экан. Карима билан Содик уни қиз қилиб, ўз номларига ўтказиб олишди. Бир неча йиллардан кейин уларга худо фарзанд берди. Карима ўғил фарзанд кўрди. Шунда ҳам бутун эътибор асраб олган қизлари Салимада эди.

Салима эркатой, ўз сўзини ўтказадиган қиз бўлиб ўсди. Йиллар ўтди. Салима на меҳнатга, на ота-онани ҳурмат қилишга ўргана олди. Мактабни таъмомлаган бўлса-да, ўқишга ёшга кириш ҳақида ўйламас, ота-онасининг гапига қулоқ сол-

ОТАНИНГ СОЯСИ ХАМ УЛАУ!

ди. Агарда ёшлиқдан биз болаларимизга динимиз, халқимизнинг урф-одатлари, миллий хусусиятларимизни сингдириб борсак—бу фарзандларимиз тарбиясидаги ютуғимиз бўлади. Ҳа, катта бўлганда ўзи тушуниб олар деб қўл силтаб қўйсак, бу билан хатога йўл қўйган бўламиз. Ишламай уйда ўтирган аёлининг қизингиз тарбияси билан шугулланган. Айни шунинг ўзи хатolikнинг бошланиши эди, деб ўйлайман. Қиз бола тарбиясида онанинг таъсири жуда катта бўлади. “Болам бу ишни қилма, отанг олдида ич қўйлақда юрма, уят бўлади. Отанг ишдан келганда ўтирган бўлсанг, туриб салом бер! Отангнинг юзига тик қарама! Отанга ҳеч қачон гап қиларма! Бу нарса бизнинг миллилатимизга, динимизга тўғри келмайди...”, — деб ёшлиқдан она қизининг қулоғига қўйиб борса, балки отанинг дилини ранжитадиган бундай воқеалар бўлмасмиди. Қизингиз Гулноз: “Мен отамдан кечирим сўрамайман, отанинг ўзи мендан кечирим сўрасин”, — деган сўзларининг ўзи хато эканини онаси яхшилаб тушунирса

мас, ўз билганича иш қиларди. 20 ёшга кирганда Ботир деган наشاءанд йигит билан уйдан қочиб кетди. Содикжон ва Каримахоннинг ўғиллари Саид эса илмли бўлиб, ўзи ўқиган мактабда ўқитувчи бўлиб ишлаб бошлади. Уни бир ўқитувчи қизга уйлантиришди. Неварали ҳам бўлишди. Кунларнинг бирида маст, зўрга оёғида турган холда Салима эшикдан кириб келди. Отаси уни қаттиқ уришиб уйдан ҳайдаб юборди. У отасини эркакчасига сўқиб кетди. Энди Салима кўчаларда наша чекиб, маст бўлиб юрарди. Салима ёмон йўлга юрган бир аёлининг қизи экан. Шунинг учун ҳам айтишадилар: “Қазисан, қартасан, асл зотинга тортасан”, — деб. Биз келин олаётганимизда кексаларимиз “Етти пуштигача суриштиринлар”, — деб беҳижга уқтиришмайди. Ўзини идора қила олмайди. Ота-онасининг қилган яхшиликларини билмади. Оқибат ўзига ёмон бўлди.

Ғайнижамол АБДУЛЛА
қизи,
Тошкент шаҳри.

Салимжон домланинг бошдан кечирганларини ўқир эканман, соҳибқирон Амир Темур билан бўлиб ўтган бир воқеани эсладим.

Соҳибқирон Амир Темур ўз харбий машқларини сўлим ва баҳаво тоғ қишлоқларининг бирида ўтказмоқчи бўлади. Қарори қатъий соҳибқирон ўзига қодир тиктириб, режасини амалга оширишга қаришди. Ота-оталарини бир жувон соҳибқирон қодирлигини ёнидан ўтиб дарёга қараб кета болайди. Жувон отини сўғориб, ортига қайтаётганда соҳибқирон:

— Нега бундоқ юрбисиз, от сўғорадиган кишининг йўқмиди? — деб сўрайди.

— Бор, — дейди аёл хижолат бўлиб, — у киши уйда қолди.

— Бориб кишинингизга айтинг, — деди аччиқлиги соҳибқирон, — менинг олдимга келсин. Харбий машқ қилдирувчиларнинг бошлигини олдиға, десангиз ўзи билади.

Бироз фурсатдан кейин ўрта ёшлардаги киши етиб кела-

оилангиз ҳам бузилиб кетиши мумкин. Она қизим! Ҳамма нарсани бир чўқур ўйлаб кўринг. Теъдда камчиликларингизни йўқотишга ҳаракат қилинг! Онангиз эса бу ишда албатта сизга ёрдам беради деб ўйлайман. Энг биринчи қиладиган ишингиз эса отангиздан узр сўраш бўлсин.

Ҳаётимиздан бир мисол келтирмоқчиман. Содик акамиз Каримахонга уйлانгандан кейин ўн йил фарзанд кўришмади. Со-

ди. Шунда соҳибқирон:

— Бу ерда эркаклар ориятини йўқотиб қўйганми? Сиз уйда ўтириб, заифланг от сўғориб юрибди. Шу эр кишига муносибми?

— Танбеҳингиз ўринли, соҳибқироним. Мен ҳам унақа номард эмасман. Хотинга от сўғортириб, уйда ўтиришни ўзим учун ор деб биламан. Аммо ҳар бир хонадонда 8-10 тадан жангчи йигитлар бор. Улар ёш, қони қайноқ, Бу ёқда қизларнинг бўйи етиб турибди. Ожиз қабутларни бургутнинг чангалига ташлаб кетолмайман-ку, тўғрими, соҳибқироним? Хотинни дарёга юбордим, ўзим қизларга қоровул бўлиб қолдим.

Отанинг гапи соҳибқиронга таъсир қилди. У жангчи йигитларни хонадонларга жойлаштириб, хато қилганини англабди. Эртасига жангчиларни бир ерга жамлаб, хонадонлардан қўчириб кетди.

Қиссадан хисса шуки, оталик масъулияти жуда оғир.

Афтидан, муҳтарам Салимжон ота икки-уч жойларда ишлайвериб, қизингиз билан бўлган муносабатда ютказибсиз. Аёлининг ҳам

қизингизга ҳамма қилган яхшиликларингизни ҳолисона тушутирмай, тўғри йўл тутмаганга ўхшайди. Ҳақ бўлса ҳам, ноҳақ бўлса ҳам унга бўлишавериш, ёнени олавериш қизингизни худбинга айланатириб юборибди, чамаси. У ҳадидан ошиб, уришқоқ, аразчи, сал насага йиғлайверадиган, эркатой бўлиб ўсибди. Афсуски, бундайлар ҳақида халқимиз: “Эрка боқилган қулун текис ерда ҳам қоқилади”, деб надоматлар қилади.

Фарзанд нолойиқ қилиғи, ҳатти-ҳаракати, қўпол сўзи билан отанинг дилини оғритибди. Ота эса ўз қизини ёмонга чиқариб, жаҳл отиға минини шартлимак? Сабртоқат қилиб чидаши, тўғри йўл тутиши лозим эмасми? Аразларини бартараф этиш инсоннинг фазилати. Халқимиз бундайларга атаб: “...бир-бировни ёмонлаб, қани туққан тоғинанг”, дейди. Дарҳақиқат шундай, бурунни сасиқ деб кесиб ташламайди.

Мерган БҲМАТОВ,
Самдў доценти,
Самарқанд шаҳри.

СИЗ МАРД ЙИГИТ ЭКАНСИЗ!

Сарвар! Мақолани ўқиб, сизга жуда ҳам ҳавасим келди. Сиз ҳақиқатан ҳам мард йигит экансиз! Ўртоқларингиз эса номард йигитлар экан. Нахотки, бир бечора қизнинг бақирғи, ёрдамга чақиргани уларнинг раҳмини келтирмасми? Агар сиз ҳам ёрдамга бормаганингизда Маликанинг аҳоли нима кечарди?! Унинг йўлини тўсган ана шу йигит уни қандай аҳолга солган бўларди?! Бу ишингиздан ҳамма ўрнат олса арзийди.

Ўша Маликанинг йўлини тўсган йигитнинг отаси ҳам номард экан. Ўғлининг қилмиши учун жазолаш ўрнига, уни ҳимоя қилибди. Сарвар, сизга маслаҳатим шуки, институтни ташламанг, теъдда ўқишга бориңг, интизомни бузманг. Дўстларингиз ҳам бир кунни сизни тўғри тушуниб, мардлигингизга тан берадилар. Севгилингиз Махфүза сиздек мард, бир сўзли йигит билан фахрланиш ўрнига, сиздан бекорга аразлабди.

Шу ўринда Махфүза сизга айтадиган бир сўзим бор. Сиз Сарварни тўғри тушуниңг. Агар Сарвар ёрдам бермаганида сизнинг Маликанинг аҳоли нима кечарди? Ўша йигит уни не

Сарварнинг мардлигига тан бердим. Биринчидан, Сарвар бир қизни безорининг қўлидан, балки бир ожизани бадном бўлишдан қутқариб қолди. Бунинг ўзи катта мардлик. Иккинчидан эса, у қизни безорининг қўлидан қутқариб уйига жўнатиб юборган, ўзи ҳам кетвориши ва кейин ҳеч нарса бўлмагандай юравериши ҳам мумкин эди. Лекин, у қочиб кетмади. Йигитнинг отаси келса ўғлининг бир қизга тегажоллик қилганини айтиб, уни тартибга ва инсофга чақириб қўймоқчи бўлди. Бу иш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Лекин бу масаланинг иккинчи томони ҳақида жиддийроқ бош қотириб кўрадиган бўлсак, ҳўш нега орамизда мард йигитлар кўп эмас. Чунки, биз уларнинг қўл-оёқларини боғлаб қўйганмиз. Шунинг учун эл орасида: “Оч қорним, тинч қул-ғим”, “Оғриманган бошимни оғритиб нима қиламан” ёки Сарварнинг ўртоқлари айтгандай: “Э, қўйсанг-чи, нима қиласан аралашиб. Бир гап бўлса бошимиз балога қолади...”, дейдиганлар кўпайиб кетган. Сабаби, бировга яхшилик қиламан деб тўхматга, балога қолиб кетиш ҳеч гап эмас. Яхшиям Сарварнинг бахтига милиция бўлимида Аҳмад акадек кекса қалитан учрабди. Агар бирон бир ноинсофрок милиция ходимининг қўлига тушганида, Сарварнинг ўзини юз фоиз айбдор қилиб, номини бўлган, қаммага жарима тўлашга мажбур қилган бўларди. Халқимизда: “Ҳақиқат эғлади, аммо синмайди”, — деган нақл юради. Лекин, ўша синмайдиган ҳақиқатга эришиш учун ўзинг синиб тугайсан. Кейин ҳафсаланг пир бўлиб,

қўйларга соларди?... Сарварнинг мардлиги учун уни янада қаттиқроқ севишингиз, ардоқлаб, қўнглини кўтаришингиз керак эди.

Сарварнинг дадасига айтар гапим шуки, сиз Сарвардек ўғлингиз борлиги билан фахрланиңг. У бир қизнинг номусини сақлаб, мардлик қилди. Сиз ҳам, онаси ҳам уни тўғри тушунишингизни истардим. Сарвар ўқийтган олийгоҳ ҳам шундай талаба билан фахрланиши, унинг қилган мардлигини талабалар орасида ҳам тилга олиши керак.

Сарвар, сиз тўғри йўл тутиңг. Ота-онангизга, Махфүзага қилган ишингизни тўғри тушутириңг.

Раънохон Жуманиёзова,
Андижон вилояти,
Маънавият тарғибот
маркази Булоқбоши
тумани бўлими раҳбари.

“Бир қизни ҳимоя қилиб” - 41-сон

ЭСЛАТМА: Ўқишдан келаётиб, бир қизнинг ёраам сўраб долағанини эшитиб қолиб, шўқим йиғмадан қизни қутқариб олдм. Сўнг у ёраам билан уришиб кетдик. Йигитнинг бойвачча отаси эса милиция чақиртирди. Мен қутқарган қиз севгиламининг сингауси экан. У эса мен билан гаплашмаяпти, ота-онам ҳам менаан хаф...

Муаллиф: Гулбаҳакар

қайтиб бировга яхшилик қилмайдиган, қўриб кўрмайдиган, яъни кўрсанг ҳам кўрмадиган дейдиганлар тоифасига ўтиб қолсан. Ахир қилғиликни қилиб қўйган одам жабрдийда бўлиб, уни бу йўлдан қайтармоқчи бўлган одам айбдор, безори бўлиб турса, бунга қандай чидаш мумкин?

Энди Сарвар яхшилик қилган, бир безорининг қўлидан сақлаб қолган Малика тўғрисида. Нахотки, Малика воқеаларнинг давомидан беҳабар бўлса? Ўзига яхшилик қилган одам тўхматга қолиб, номи ёмонлиққа чиқиб ўтирса-ю, ҳеч нарса бўлмагандай, ҳеч нарсани эшитмагандай, уйда қандай жим ўтирган экан? Ахир ҳеч бўлмаса, бўлиб ўтган воқеаларни опасига тушутириб, Сарварни оқламайдими? Сарварни милицияга олиб кетишганида, орқасидан бориб, бўлиб ўтган воқеа қандай бўлган бўлса, шундайлигича айтиб бермайдими? Воқеага обдинлик киритмайдими? Шунда ҳақиқат қарор топган бўларди. Сарварнинг ёнида бирга кетаётган оғайниларини-чи? Нега бўлиб ўтган воқеаларни ойдинлаштиришга, ҳақиқий айбдор кимга жабрдийда ким эканлигини аниқлаштиришга ёрдам беришмайди? Ҳали ҳам кеч эмас. Дўстлар бошга иш тушганда билинади.

Равшан ИСОКОВ
Тошкент шаҳри,
Бектемир тумани

ТАБРИКЛАЙМИЗ

Хурматли онажоним ОЯ!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Бахтимизга соғ-саломат бўлинг.
Яқинларингиз номидан келиннингиз Гулола

Хурматли МИРЗОХИД ака!

Таваллуа айёмингиз билан муборакбод этамиз. Сизга соғлиқ-саломатлик, узоқ умр, ишларингизда муваффақиятлар тилаймиз. Бахтимизга доим бор бўлинг.

Оила аъзоларингиз

Онажонимиз БОНУ!
Туғилган кунингиз билан муборакбод этамиз. Сизга узоқ умр, бахт-саодат тилаймиз. Бахтимизга доим бор бўлинг.
Фарзандларингиз

Сингилмиз ГУЛНОРАХОН!
Таваллуа айёмингиз кутлуғ бўлсин. Сенга узоқ умр, бахт-саодат тилайман. Ҳаётингиз кувончли кунларга бой бўлсин.

Яқинларингиз

Хурматли ТУРСУНОЙ опа ва БУВАЖОНИМИЗ!

Туғилган кунингиз ва юбилей тўйингиз билан табриклаймиз. Сизларга узоқ умр, сиҳат-саломатлик, ишларингизда каттадан-катта зафарлар тилаймиз. Бахтимизга доим бор бўлинг.

Неварангиз Ҳаётингиз.

Меҳрибон шифокор Бахтиёр ХУДОЁРОВ!
Таваллуа айёмингиз билан табриклайман. Сизга соғлиқ тилайман. Тилангиз хонадонингиз сиз туфайли бахтиёр оиларга тўлиқ бўлсин.

София

Қизим ЁҚУТХОН!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Ўқиб ва ишларингизда каттадан-катта муваффақиятлар тилаймиз. Сенга бахт, омад ҳамиша ҳамроҳ бўлсин.

Ота-онанг

Юнусобод туман ҳокимиятидан рўйхатга олинган «ALBORS—MARJON» масъулияти чекланган жамият устав фондини 140037465 сумдан 9000000 сумга камайтирмоқда. Давволар 10 кун давомида қабул қилинади. ТЕЛ: 167-16-21

НУРМАТОВ БАҲОДИР ҚУДРАТИЛЛАЕВИЧга ТАТУдан 2002 йилда берилган талабалик гувоҳномаси ва рейтинг дафтарчаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

АБДУРАХМОН хусусий шифохонасида

ТОМОҚ, ҚУЛОҚ, БУРУН СОҲАСИ БЎЙИЧА КЎЙИДАГИ КАСАЛЛИКЛАР:

1. Гайморит, фронтит, этмоидит, стеноидитни пункциясиз даволаш усуллари.
2. Аллергик вазомотор ринитлар.
3. Йирингли ва йирингсиз отитлар. Эшитишнинг пасайиши ва қулоқдаги шовқин.
4. Болаларда тез-тез учрайдиган ларингит, овознинг бузилиши ва томоқдаги «тиқилиш ҳисси», сабаби аниқланмаган йўтал.
5. Лор аъзолари яллиғланиши касалликларини лазер билан даволаш.
6. Танглайдаги бодомсимон без олиб ташланганидан сўнгги фарингитлар.
7. Шаллангқулоқлиқни, буруннинг ташқи кўриниши ва бурун деворини жарроҳлик йўли билан даволаш самарали усуллар билан бажарилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Чилонзор мавзеси, 17, 32-ўй. Телефон: 276-85-86, 116-88-02. Мўлжал: «Чилонзор» метроси бекатида «Собир Раҳимов» метроси томонига 500 метрча юрилиб, ўнгга бурилади.

Бир гуруҳ дўсту қадрдонлари Ўзбекистон Фанлар академияси академиги, фалсафа фанлари доктори, профессор Саид Шермухаммедовга ўғли

БОБУРнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изхор этадилар.

«Оила ва жамият» газетаси жамоаси Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати, шоира Шарифа Салимовага волидаи муҳтарамаси

МЕХРИНСО ая

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изхор этади.

КҮЙ (21.03 — 20.04). - Ҳафтанинг

биринчи ярми кўйлар учун омадли бўлиб, ишда жиддий ютуқларга эришадилар. Дўстлари даврасида дам оладилар.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Спорт

соҳасида катта ютуқларни қўлга киритасиз. Севгилингиз билан учрашасиз. Билимингизни ошириш имконияти туғилади.

ЕГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Уй

сотиб оласиз. Ўз кўчингиз билан оламшумул ишларни амалга оширишингиз мумкин.

КИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Ушбу

ҳафта давомида ишингизга оид муаммоларингизни ҳал қиласиз. Қўтилмаган омадни қўлга киритасиз.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Ҳамкасб-

ларингиз истеъдодингизга тан берадилар. Шунингдек, маблағингиз олиши эҳти-моли бор. Фарзанд кўришингиз мумкин.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Жиддий

қарорлар қабул қиласиз. Лекин яхши дам олиш имконидан воз кечасиз. Соғлигингиз ҳақида қайғуришни ҳам унутманг.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Оилангиз

даврасида яйраб ҳордиқ чикарасиз. Жуда кўп кўнгилли сафарлар ва саёҳатлар сизни кутмоқда.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Маблаг

масаласида ишингиз юришади. Бошлаган қурилишингизни вақтинча тўхтатишингиз керак.

БАШОРАТИ

ЎҚОТАР (23.11—21.12.). - Ҳафта

давомида сартарошхонага боришингиз мумкин. Турли янги либослар харид қилиб, харидингиздан кўнглингиз тўлади.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12—20.01).

- Мерос билан боғлиқ муаммолар пайдо бўлади. Турли лойиҳаларингиз муваффақият келтиради.

ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Ҳафта

давомида қилган ишларингиздан кўнглингиз тўлиб, қиладиган ишларингиз учун янги режалар тузасиз.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Севги-

лингиз билан бўлган муносабатларингиз янада мустаҳкамланади. Янги режалар тузасиз.

«МАТБУОТ МАЛИКАСИ-2008»

Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари кўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди мамлакатимиз босма оммавий ахборот воситалари, ахборот агентликлари ва интернет нашрларида фаолият олиб боровчи барча иқтидор соҳибаларини танловда қатнашишга таклиф этади.

Танловдан кўзда тутилган мақсад-вазифалар:

- замонавий журналист аёлларнинг маънавий қиёфасини шакллантириш, маърифий дунёсини бойитиш, профессионал маҳоратини ошириш;
- мамлакат ОАВда жамиятда амалга оширилаётган демократик янгиланишлар, мамлакатдаги модернизациялаш жараёнини фаол ёритиб келаётган иқтидор соҳибаларининг номларини аниқлаш ва уларни моддий ва маънавий рағбатлантириш.
- Кўрик-танловда мамлакат босма оммавий ахборот воситалари, ахборот агентликлари ва Интернет нашрларининг тахририятларида фаолият олиб бораётган қизлар ва аёллар иштирок этиши мумкин.

Танловда иштирок этиш учун шартлар:

- икки кўринишдаги (расмий ва бадий) бор бўйи билан тушган рангли фотосурати;
- турли журналистик жанрлар.

Диққат, танлов!

да тайёрланган ва матбуотда эълон қилинган бешта материали;

- ўзи ҳақида маълумотнома (паспорт маълумотлари, тахсил олган ёки олаётган олий ўқув юрти, фаолият кўрсатаётган тахририят, оилавий аҳоли, ҳаётида ўз олдига қўйган мақсад-вазифалари, қизиқишлари ва бошқа маълумотлар);

- фаолият олиб бораётган (агар жамиятга бўлса ҳамкорлик қилаётган) тахририятдан тавсифнома тақдим этилиши лозим.

Танлов якунлари 2008 йилнинг март ойида Фонд томонидан ўтказиладиган республика конференциясида эълон қилиниб, ғолиблар тақдирланади.

Танлов ғолибларига мукофотлар: Танлов ғолиблари Фонд томонидан таъсис этилган диплом ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланадилар.

Танловда қатнашиш учун ҳужжат ва материаллар «Матбуот маликаси-2008» танловига» деган қайд билан Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари кўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фондида 2008 йил 24 мартга қадар қуйидаги манзилга жўнатилади: Тошкент шаҳри - 100129, Навоий кўчаси 30-ўй, 3-қават, 5-хона.

Телефон/факс: 144-12-51, www.mmf.uz, mmf@uzrak.uz, e-mail: mmf@uzrak.uz.

Ташкилий кўмита

«ЖАМИЯТ ВА МЕН - 2008»

Босма оммавий ахборот воситалари, ахборот агентликлари ва интернет нашрларида мамлакат ҳаётининг ўстувор ва долзарб йўналишларини кенг ёритиш, аҳолининг фуқаролик позициясини шакллантириш, республиканинг ижтимоий-иқтисодий ҳаётини юксалтиришда журналистларнинг иштирокини кенгайтириш ва фаолиятини рағбатлантириш ҳамда босма ва интернет нашрларини жамият ҳаётида кечатган жараёнлар тезкор, ҳолис ва ҳаққоний, таҳлилий жиҳатдан юксак савияда ёритилган материаллар билан бойитиш, журналистларнинг профессионал маҳоратини ва ижодий фаоллигини ошириш мақсадида Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари кўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди республикадаги босма ва интернет нашрлар, ахборот агентликлари журналистларини танловда қатнашишга таклиф этади.

Танлов йўналишлари

Танлов кўйидаги номинациялар бўйича ўтказилади:

- энг яхши таҳлилий мақола;
- энг ўткир танқидий мақола;
- энг яхши журналист текшируви;
- интернетдаги энг яхши мақола;
- энг муфассал шарҳ;
- энг яхши фоторепортаж;
- йил дебюти (талаба-журналистлар учун).

Танлов шартлари

Танловга жамият учун муҳим аҳамиятга эга, мамлакатимиздаги ижтимоий-иқтисодий, маърифий-маданий, ҳуқуқий соҳалардаги ислохотларнинг боришини, тиббиёт, таълим, қадрлар тайёрлаш, тадбиркорлик ва спортни ривожлантиришга йўналтирилган дастурларнинг амалдаги ижросини ёритишга бағишланган ижодий ишлар тақдим этилади.

Тақдим этилган материаллар ўзбек ёки рус тилларида тайёрланган бўлиши керак. Фоторепортажлар асл нусхада тақдим этилади.

Ижодий ишларга муаллиф тўғрисида (фамилияси, исми, профессионал фаолияти тўғрисида қисқача маълумот, паспортга оид) маълумотлар илова қилинади.

Танловга тақдим этилган ижодий ишлар босма ва интернет нашрларида, «Жамият ва Мен» танловига» рўқнида 2007 йилнинг 1 сентябрийдан - 2008 йилнинг 10 июнига қадар чоп этилган бўлиши шарт.

Танлов ғолиблари «Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кўни» байрами арафасида аниқланиб тақдирланадилар.

Танловни ўтказиш тартиби

Танловга тақдим этилган ижодий ишлар етакчи журналистлар, жамоат ташкилотлари, жамғармалар, манфаатдор идора ва муассасалар вакилларида иборат нуфузли хайъат томонидан кўриб чиқилади ва баҳоланади.

Ғолибларни аниқлашда мазвунинг долзарблиги, иш мазмунининг ижтимоий аҳамияти, материални ёритишдаги аниқлик ва ўзига ҳослик, профессионал маҳорат асосий мезон ҳисобланади.

Танловга топширилган ижодий ишлар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Танлов ғолибларига мукофотлар

Ҳар бир номинация бўйича танлов ғолиблари Фонд томонидан таъсис этилган диплом, қимматбаҳо мукофотлар билан тақдирланадилар.

Материаллар ва уларга ҳисобот кўринишидаги маълумотлар «Жамият ва Мен-2008» танловига» деган қайд билан Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари кўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фондида 2008 йил 15 июнига қадар қуйидаги манзилга жўнатилади:

Тошкент шаҳри - 100129, Навоий кўчаси 30-ўй, 3-қават, 5-хона.

Телефон/факс: 144-12-51, www.mmf.uz, e-mail: mmf@uzrak.uz.

Ташкилий кўмита

ХОТИРАНГИЗ ЯХШИМИ?

Айтишларича, буюк саркарда Наполеоннинг хотираси жуда кучли бўлган. У ўзининг улкан армиясидаги аскарларининг нафақат исмларини, балки уларнинг қайси бири довирак ва жасур, қайси бири арақхўр ва дангасалигини ҳам жуда яхши билар экан. Сиз ўз хотирангиз қандайлигини биласизми? Мабодо буни билмасангиз куйидаги тест орқали билиб олишингиз мумкин.

Берилган жавоблар бўйича балларни куйидагича баҳоланг:
бутунлай қўшиламан — 3 балл;
менимча йўқ — 2;
менимча ҳа — 1;
мутлақо қўшилмайман — 0

1. Биринчи ўқитувчингиз кимлигини эслай олмайсиз.
2. Кинотеатрда сўнгги марта томоша қилган филмингиз номини эслай олмайсиз.
3. Ўзингизга берилган топшириқни бажаришга бутунлай бериб кетмасдан, доимо чалиб кетасиз.
4. Сиз ҳақиқатда ёзув дафтарчасидан фойдаланасиз. Бирор нарсани унутиб қўймаслиги учун ёзиб юрасиз.
5. Янги танишларингизнинг чеҳраси ёки исмини эслай олмайсиз.
6. Меҳмонга борганда, транспорт, дўкон ёки кафедра буюмингизни унутиб қолдирасиз.
7. Яқин қариндошларингиз ва дўстларингизнинг туғилган кунини унутиб қўясиз.
8. Бирор нарсани ҳисоблаётганда хато қилиб қўймаслиги учун ҳақиқатда калькулятордан фойдаланасиз.

9. Кўпинча хотирангиз панд бериши боис таниқли артист, актёр, фильм ёки кўчанинг номини унутиб қўясиз.

10. Бир неча марта борган жойингизда кейинги гал адашиб қўлишингиз мумкин.

11. Мактабда ҳар доим шеър ёдлаш билан боғлиқ муаммага дуч келгансиз.

12. Сиз болалигингизда яшаган уйингизнинг тузилиши ва хоналардаги мебелларнинг қандай жойлаштирилганини эслай олмайсиз.

13. Хотирангизни бутунлай, қисман ёки бироз йўқотгансиз.

14. Кўнғироқ қилаётган танишингиз исмини айтмасда уни таний олмайсиз.

15. Ўзингиз яхши биладиган, танийдиган кишини сўз билан тасвирлаб бериш сиз учун қийин кечади.

12 ва ундан камроқ балл тўплаган бўлсангиз. Унда хотирангиз худди Наполеонникидек кучли. Сиз ўзингиз билган ва таниган одамларни яхши танийсиз. Ҳатто бошланғич синфда гуруҳ бўлиб тушган сини дошларингизнинг суратига қараб исмларига айтиб бера оласиз. Сизга ўхшаганларни эса «тирик энциклопедия» деб ҳам аташди. Сиз нафақат Европадаги мамлакатларнинг пойтахтларини, балки 1980 йилда ООНнинг бош секретари ким бўлганлигини ҳам эслай оласиз. Бир камчилигингиз шуки, сиз ажойиб хотирангизда керакисиз воқеаларни ҳам сақлайсиз. Лекин бунинг ўзига хос яхши томонлари ҳам бор. Масалан, бир дақиқадан сўнг ўзингизга

гизга нима керак бўлиб қолишини билмайсиз. Шу боис қаердан яхши гўшт олиш, доғни қандай кетказиш, таътилда қаерга дам олишга бориш керак каби муаммоларнинг хотирангизда борлиги зарар қилмайди.

13-24 балл. Хотирангиз нормал. Натижангиз ёмон эмас, унга «тўрт» баҳо қўйиш мумкин. Бирок у сизга баъзан панд беради. Масалан, зарур пайтда машҳур филмининг номини, таниқли актёр ёки ҳамма билладиган бирор фактни унутиб қўйишингиз мумкин. Бу эса сизнинг асабларингизни таранглаштириб юборади. Бирок сиз бундай нарсаларга хотиржамлик билан ёндошинг. Чунки кўп ўтган нарсангизни эслайсиз. Хотирангизни чиниқтириши учун эса уни худди мушакларни машқ қилдиргандек машқ қилдириб туринг.

25-36 балл. Хотирангиз худди илм-тешик бўлиб кетгандек... Сиз олис ўтмишдаги воқеани аниқ эслайсиз, лекин яқиндагина бўлиб ўтган воқеани унутиб қўясиз. Яхши танишингизнинг номини эсдан чиқарасиз, лекин бир пайтлар қўшни бўлиб яшаган одамнинг номини эсда тутасиз. Ўз хотирангиз ўзингизга қаршилик қилаётгандек туюлади.

Лекин бу бир қарашда унчалик қўрқинчли эмас. Замонавий дунё аста-секин сизга юз бурганлигини унутманг. Телефон рақамларини қўл телефонингизга ёзиб олганингиз сизга анча қўлайлик туғдиради. Нотаниш жойлардаги манзилларни топиш учун эса Интернетта мурожаат қилсангиз бас. Бирок ҳар қандай электроника хотирангизни машқ қилдиришингизга ҳалал бермайди.

37 балл ва ундан настрақ бўлса. Хотирангиз худди қизларникига ўхшайди. Сиз худди типратиканга ўхшаб туманда яшаётгандексиз. Қаергадир боришингиз, нимадир қилишингиз керак. Лекин доимо чалғишингиз-чалғишган. Ўтган кун сўнггида кун бўйи нима билан шуғулланганингизни эслай олмайсиз. Ҳақиқатда бирор нарсангизни йўқотасиз, буюмларингизни ҳамма жойда эсдан чиқариб қолдирасиз. Осонгина алданасиз. Шу боис ўзингизни қадрлай оладиган, ҳаёдан ҳақиқатга қайтарладиган ҳамроҳ зарур. Бундай ҳамроҳингиз бўлмаса, яхшиси уйда ўтиринг, шунда беҳавотир бўласиз.

ҲАМИДА тайёрлади.

ҚАНДАЙ УЙ БЕКАСИСИЗ?

1. Тун ярмида меҳмонларни кузатдингиз. Ошхонада ювилмаган идиш-товоклар қалашиб турибди. Сиз нима қиласиз?

- а) Ухлагани ётаман-10 балл;
- б) Ҳамма ёқни йиғиштирмасам, уйкум келмайди-1 балл;
- в) Тўнғиллаб-тўнғиллаб идишларни ювиб оламан-5 балл.

2. Сизнингча, эркакнинг кўнглига йўл топиш учун нима қилиш керак?

- а) Унга мазали таомлар пишириб бериш керак-5 балл;
- б) Кийимлари тоза ва дазмолланган бўлиши лозим-1 балл;
- в) Ҳаммаси тўшақда ҳал бўлади-10 балл.

3. Уйни бош-оёқ тозалашни қандай тушунасиз?

- а) Ҳамма жойни супуриб-сидириб, ювиб чиқиш-1 балл;
- б) Жавондаги кийимларни қайта тахлаш, керакисизларини ташлаб юбориш-5 балл;
- в) «Тозалаш кунлари» ўтказишни ёқтирмайман-10 балл.

4. Сизнингча куйидаги ҳолатларда дастурхон атрофига ўтириш одобдан эмас:

- а) Ҳозиргина ювилган ҳўл бош билан-5 балл;
 - б) Ювилмаган қўл билан-10 балл;
 - в) Ички кийимда-1 балл.
5. Сизнингча, тартибсизлик нима?
- а) Нарсалар ҳар жойда сочилиб ётиши-1 балл;
 - б) Ҳамма нарсани қалин чанг қоплагани-5 балл;
 - в) Уйда одам кўп бўлиши-10 балл.

5-15 балл. Сиз тартибни ёқтирасиз. Нарсаларнинг ҳар жойда сочилиб ётиши жаҳлингизни чиқаради. Ошхонадаги идишлар доимо ювилган, тартибли тахланган, пойгақда оёқ кийимлар ҳам тартиб билан териб қўйилган бўлади. Уйда тартибсизлик қилган, озодликка риоя этмаганларни қаттиқ жазолайсиз. Сизнингча, ҳақиқий уй бекаси шундай бўлиши керак.

16-30 балл. Сиз ҳаётда супир-сидир, уй тозалаш, идиш-товок, кир-чир ювишдан ҳам кизикроқ ва зарурроқ нарсалар кўп, деб ҳисоблайсиз. Туни билан кир ювиш ёки кийимларга дазмол босиш сизга ёт нарсас. Яқшанба кунлари эса дам олишни ёқтирасиз. Шу билан бирга уйни ҳам ўз ҳолига ташлаб қўймайсиз. Сизнингча, яхши уй бекаси деганда уй юмушларидан қўли бўшамайдиган аёлларгина тушунилайди.

31-50 балл. Ювилмаган идишлар ёки кир учун асабийлашиш сизга хос эмас. Аксинча, сиз учун телевизорда кизик кино ёки кўрсатувни кўролмай қолишдан ортққ фожеа йўқ. Ҳатто меҳмонларнинг уйингиз йиғиштирилмаганлиги ҳақидаги гап-сўзлари ҳам зигирча таъсир этмайди. Буларнинг барчасини арзимас нарсалар, деб ҳисоблайсиз. Бу ҳам қайсидир маънода тўғридир, аммо «Инсонда ҳамма нарсa гўзал бўлиши керак», деган фикрни ҳам унутманг.

ДАРМОН тайёрлади.

Аёллар оила, иш, уй-рўзгор, дея ўзларини ўтга-чўққа уришади. Ўзлари ҳақида деярли ўйламайдилар ҳам. Шу билан бирга яхши кайфият бағишлаб,

янада кўпроқ ютуқларни қўлга киритиш учун рағбатлантирадиган озгина қувончлардан ҳам воз кечишмаса, бу ёмон эмас.

ЎЗИНГИЗНИ ЯХШИ КЎРА ОЛАСИЗМИ?

1. Ойлик маошингизнинг деярли ярим баҳосида турадиган туфли сизга ёқиб қолди, дейлик. Туфлини олган бўлармидингиз?

- а. Агар жуда ёқиб қолса сотиб оламан. (2)
- б. Шунча пулга туфли сотиб оладиган аҳмоқлардан эмасман! (1)
- в. Ўзим учун сарфланган пулга ачинмайман. (3)

2. Сиз уйингизда ёки миҳонагизда жиддий хатога йўл қўйдингиз. Ўзингизни жазолайсизми ёки юпатайсизми?

- а. Кейинги гал эҳтиёт бўлиш учун ўзимни албатта жазолайман. (1)
- б. Айбимни ювишга ҳаракат қиламан. Кейин эса ўзимни тақдирлайман. (2)
- в. Ўз изтиробларим билан жазоимни олиб бўлдим ҳисоб. Энди эса ўзимни албатта юпаташим зарур. (3)

3. Бузилган кайфиятингизни қандай қилиб кўтара оласиз?

- а. Дўконларни айланиб ўзимга янги либослар сотиб оламан. (3)
- б. Кўнглимга ёқадиган инсон билан суҳбатлашиб, кайфиятимни кўтараман. (2)
- в. Ўзимни уй-рўзгор юмушларига қўмиб ташлайман. (1)

4. «Мен бунга лойиқман!», - деб айта оласизми?

- а. Бирор ютуққа эришиб, муваффақият қозонсам. (1)
- б. Ўзимни ҳар доим ҳамма нарсаси муносибман, деб ўйлайман. (2)
- в. Албатта. Мен чиндан ҳам етуқман ва энг яхши номга муносибман. (3)

5. Қандай муносабат билан ўзингизга совғалар оласиз?

- а. Бузилган кайфиятимни кўтариш учун. (2)
- б. Ўзимга совға олиш учун бирор сабаб керак эмас. (3)
- в. Туғилган куним муносабати билан. (1)

6. Сиз кафедра ўтириб дам олмақчисиз, болангизнинг ақвапарка боргиси келаяпти... Қандай йўл тутган бўлардингиз?

- а. Боламингизни истагини қондирган бўлардим. (1)
- б. Мен қаерга боришни истасам у бунга қўниши керак. (3)
- в. Бу ҳақда болам билан келишиб олишимга тўғри келади. (2)

15-18 балл. Сиз ўзингизни худди эркатой боладек тутасиз. Эҳтимол ҳали улғаймасдан, ёш болалигингизда қолгандирсиз? Акс ҳолда ўз ҳузурингизни ҳақиқатда биринчи ўринга қўймас эдингиз. Шуниси ажабланарлики, атрофингизда ўзингиздан бошқа одамлар ҳам борлигини кўрмайсиз ҳам. Атрофингизда ўзингиздан бошқалар ҳам борлигини унутманг. Уларга ҳам эътиборлироқ бўлинг, улар сизни ҳасадгүй, деб ўйлашмасин.

10-14 балл. Агар шароит тақозо қилса сиз истаган нарсангиздан осонгина воз кеча оласиз. Лекин асабийлашган пайтингизда ўзингизни бирор ширинлик билан сийлашдан, ёки бирор ютуқингиз эвазига дам олишга йўлланма олишни унутмайсиз. Сиз ўзингизга нисбатан жуда тўғри йўл тутасиз. Ўзингизни севишингиз, қадрлашингиз лозим. Ана шундагина атрофингиздаги инсонларни ҳам қадрлай оласиз.

6-9 балл. Эҳтимол ота-онангиз сизни қаттиққўллик билан тарбиялагандир? Ёки ўзингиз шуни танлагансиз. Нима бўлганда ҳам сиз ўзингизга нисбатан ниҳоятда қаттиққўллингиз. Албатта сиз ҳам қувонигишга, хурсандчилик қилишга ва ўзингизни ширинликлар билан сийлашга арзийсиз. Нима учун баъзан барча қондаларингизга қарши чиқиб ҳаётдан баҳра олмайсиз? Мана шундай қондан бузиб иш тутишингиз, сизни янада кўпроқ янгиликлар қилишга ундайди, бунга ишонинг.

БАСИРА тайёрлади.

ДУШАНБА 28

О'ЗBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «САРОЙ ЖАВОҲИРИ». Теле serial.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Ёзув маданияти тарихи».
7.55 «Олтин мерос».
8.00-8.45 «Тахлинома».
8.45 «Минг бир ривоят».
8.50 «АЛИШЕР НАВОЙИ». Видеофильм.
«Болалар сайёраси»:
9.20 «Болалар дунёси».
9.40 «Алломиш». Мультфильм.
10.05 «Муқаддас қадамжолар».
10.30 «Ватан ҳақида қўшиқлар».
10.40 «Одами эрсанг...»
11.00 «Ахборот».
11.15 «Минг бир ривоят».
11.20 «Хамон ёдимда...»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастур.
13.00 «ТУРМУШ ЧОРАҲ-АЛАРИДА». Теле serial.
13.50 «Олтин мерос».
14.00 «Ахборот».
14.20 Эски альбом.
14.25 «Ватанпарвар»
15.15 Жаҳон мусикаси хазинасидан. Д. Верди. «Макбет». 1-қисм.
16.15 «Бир кун».
16.40 «Юртим бўйлаб» дастури: «Ўзбекистон қўриқхонаси».

17.00 «Ахборот».
17.10 «Олтин мерос».
17.20 «Ўзбекистон қўриқхонаси».
«Болалар сайёраси»:
17.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
18.05 «ТУРМУШ ЧОРАҲ-АЛАРИДА». Теле serial.
18.55 «Умр мазмуни». 1-қисм.
19.15 «Оханглар оғушида».
19.30 «Ахборот» (рус)
20.10 «АЧЧИК ЁЛҒОН».
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.35 «Бир ўлка-ки...»
21.55 «СЎНГИ КИРОЛИЧА».
23.15 «РАМАЯНА».

16.55 Дастурнинг очилиши.
17.00 «Даврнинг боласи».
17.10 «Болалар табассуми».
17.15 «Ёшлар йили».
17.20 «KINOMANIYA».
17.50 «Келажак эгалари».
18.00 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
18.35 «SMS-мусика».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Янгиланган.

19.30 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
20.10 «Ёшлик илҳомлари».
20.15 «UzEX хабарлари».
20.20 «ТВ-банк».
20.30 «UzEX хабарлари».
20.40 «Янги наволар».
21.00 «О, ёшлигим...»
21.05 «Yoshlar» анкетаси.
21.10 Т/С «АЛИЯ».
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр». Янгиланган.
22.30 «Мулки мумтоз».
22.45 Т/С «ЁМГИР СИМФОНИЯСИ».

17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 Мультсериал: «Фликнинг саргузаштлари» 5-қисм.
18.10 «Телекурьер - маркет».
18.25 «Биласизми?»
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.45 «Анонс».
18.50 «Камила».
19.20 «ТВ юрист».
19.25 «Мусика SMS».

Ойла ва жамият

19.50 «Саломат бўлинг» /рус/.
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
20.15 «ТВ юрист» /рус/.
20.20 «Милагрос». Теле serial. /рус/.
20.50 «Интервью» /рус/.
21.00 «Жозиба».
21.25 «Анонс».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «Уйларим».
21.50 «Телекурьер - маркет».
22.05 «Аёл қалби».
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
22.45 «Кино SMS со звездами».
22.50- 00.20 Кино: «Храброе сердце». 1-қисм.

7.00 «Бодрое утро».
8.00 «Талкин».
8.30 «Детективы».
9.00 «Версия».
9.30 «Малахов+».
10.30 «Татьянин день». Документальный фильм.
11.15 «Секрет камей».
11.40-12.40 Теннис.
18.00 «Полночь».
18.20 «Тет-а-тет».
18.30 «Хабарлар» (рус)

18.50 «Музыкальный тайм».
19.10 Дзюдо.
19.50 «Спортлото».
20.00 «Жди меня».
20.40 «Профринг».
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 «Все хорошо, ведь это рождество». X/ф
23.20 Футбол. Кубок Первого канала. «Спартак» (Москва) - «Црвена Звезда» (Белград)

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Serial «Жассига ухшаши йук» 58-серия (так)
08.30 «Седьмой день» (итали)
09.00 Serial «Хонаки эркак» 10-серия
10.20 Мировые хиты
10.30 Концерт
12.30 «Премьера» (узб)
13.00 Ўзбек наволари
13.30 «Премьера» (рус)
14.00 Мировые хиты
14.30 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 Мировые хиты
17.30 Ўзбек наволари
18.00 «Премьера» (узб)
18.30 Serial «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 59-серия
19.00 «Премьера» (рус)
19.30 Serial «ХОНАКИ ЭРКАК» 11-серия
20.50 Ўзбек наволари
21.30 Serial «Жассига ухшаши йук» 59-серия (так)
22.00 «ТОЛЬКО ПОСЛЕ ВАС» худ.фильм
00.00 Миксер

5.00 «Доброе утро, Россия!».
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила».
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Хочу знать» с Михаилом Шварцманом
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Понять. Простить»
15.50 Премьера. «Плата за любовь».
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.20 «Жди меня»
19.00 Премьера. «Принцесса цирка».
20.00 «Огонь любви».
21.00 Время
21.30 Премьера. «Громы. Дом надежды».
22.30 Суперчеловек. «Трудно быть Богом»
23.20 Кубок Первого канала. Футбол. «Спартак» (Москва) - «Црвена звезда» (Белград). Передача из Израиля. В перерыве - Ночные новости
1.20 «Гении и злодеи»
1.55 Стив Мартин в комедии «Сержант Билко»
3.00 Время
3.30 Комедия «Сержант Билко». Продолжение
4.00 «Детективы»

5.00 «Доброе утро, Россия!».
8.55 «Евгений Леонов. «А слезы капали...»»
9.50 «Срочно в номер».
10.45 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 «Срочно в номер».
12.45 Ефим Колпаян в экранизации романа Алексея Толстого «Крах инженера Гарина».
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха». 2007
15.35 «Суд идет».
16.30 ВЕСТИ.
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 ПРЕМЬЕРА. «Женщина без прошлого». Serial.
18.10 ПРЕМЬЕРА. «Родные люди». Теле serial.
19.00 «Ангел-хранитель».
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!».
21.00 «Вызов».
22.50 «Мой серебряный шар».
23.50 «ВЕСТИ+».
0.10 «Честный детектив».
0.40 «Синемания».
1.05 «Дорожный патруль».
1.25 Иван Ржов, Юрий Сарандьян и Мартынов Вилсон в фильме «Крысы, или Ночная мафия». 1991г.
3.15 «Встреча выпускников»
4.00 «Евгений Леонов. «А слезы капали...»»

СЕШАНБА 29

О'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «САРОЙ ЖАВОҲИРИ». Теле serial.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Ёзув маданияти тарихи».
7.55 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Минг бир ривоят».
8.40 «АЛИШЕР НАВОЙИ». Видеофильм.
9.15 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»:
9.20 «Уйла, Изла, Топ!» Телемусобака.
10.00 «Алломиш». Мультфильм.
10.20 ТВ анонс.
10.25 «КиноТеатр».
10.50 «Сизнинг адвокатингиз».
10.55 «ТВ шифокор».
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «АЧЧИК ЁЛҒОН». Теле serial.
11.50 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастур.
13.00 «СЎНГИ КИРОЛИЧА». Теле serial.
13.55 «Олтин мерос».
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 Эски альбом.
14.25 «ТУРМУШ ЧОРАҲ-АЛАРИДА». Теле serial.
15.15 «Юртим бўйлаб» дастури: «Тоғлар».
15.25 Жаҳон мусикаси хазинасидан. Д. Верди. «Макбет».

16.30 ТВ анонс.
16.35 «ИВБ хабарлари».
16.50 «Дунё манзаралари».
17.00 «Ахборот».
17.10 «Олтин мерос».
17.20 «Агар Сиз...»
«Болалар сайёраси»:
17.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 ТВ анонс.
18.00 «Минг бир ривоят».
18.05 «ТУРМУШ ЧОРАҲ-АЛАРИДА». Теле serial.
18.55 «Умр мазмуни». 2-қисм.
19.15 «Оханглар оғушида».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.10 «АЧЧИК ЁЛҒОН».
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.35 «Қишлоқ ҳаёти».
21.55 «СЎНГИ КИРОЛИЧА». Теле serial.
22.55 ТВ анонс.
23.00 «Қўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.15 «РАМАЯНА». Теле serial.

Телетомошабинлар диққатига!
Сешанба, 29 январ куни «Yoshlar» телеканали ўз курсатувларини соат 16.55 дан бошлайд.

17.10 «Болалар табассуми».
17.15 «Ёшлар йили».
17.20 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
17.55 «Ёшлик илҳомлари».
18.00 Т/С «АЛИЯ».
18.35 «SMS-мусика».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Янгиланган.
19.30 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
20.10 «Автопатруль».
20.30 «Сосом» дан бахтли ўнтаклик.
20.40 «Ёшлар навоси».
21.00 «О, ёшлигим...»
21.05 «Yoshlar» анкетаси.
21.10 Т/С «АЛИЯ».
22.00 «Давр». Янгиланган.
22.30 «Мулки мумтоз».
22.45 Т/С «ЁМГИР СИМФОНИЯСИ».

17.55 Мультсериал: «Фликнинг саргузаштлари». 6-қисм.
18.10 «Телекурьер - маркет».
18.25 «Биласизми?»
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.45 «Анонс».
18.50 «Камила». Теле serial.
19.20 «ТВ юрист».
19.25 «Мусика SMS».
19.50 «Химоя».
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
20.15 «ТВ юрист» /рус/.
20.20 «Милагрос». Теле serial. /рус/.

20.50 «Репортаж».
21.00 «Жозиба».
21.25 «Анонс».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «Уйларим».
21.50 «Телекурьер - маркет».
22.05 «Моҳир» /рус/.
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
22.45 «Кино SMS со звездами».
22.50- 00.20 Кино: «Храброе сердце». 2-қисм.

7.00 «Бодрое утро».
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.20 Мультфильм.
8.30 «Детективы».
9.00 «Хабарлар» (узб)
9.20 «Спорт клуб».
10.30 «Малахов+».
11.15-12.45 Теннис.
18.00 «Болалар спорти».
18.10 Мультфильм.
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 «Музыкальный тайм».
19.10 «Жаҳон спорти юлдузлари».
19.30 «Футбол мундиал».
19.50 «Joker, Superlotto».
Телелотерея.
20.00 «Ординатура».
20.50 Дзюдо.
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 Еврофутбол. Испания чемпионати.
«Атлетик» - «Барселона».
23.20 Футбол. Кубок Первого канала. «ЦСКА» - «Бейтар» (Иерусалим) Прямая трансляция.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Марказ NEWS (узб)
07.35 Ўзбек наволари
08.00 Serial «Жассига ухшаши йук» 59-серия (такор)
08.30 Марказ NEWS (рус)
08.35 Ўзбек наволари
09.00 Serial «Хонаки эркак» 11-серия
10.20 Мировые хиты
11.00 Serial «TALABALAR.UZ» 11-серия
11.30 Ўзбек наволари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Ўзбек наволари
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Мировые хиты
14.00 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 «Премьера» (узб)
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек наволари
18.30 Serial «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 60-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Ўзбек наволари
19.30 Serial «ХОНАКИ ЭРКАК» 12-серия
20.50 Мировые хиты
21.30 Serial «Жассига ухшаши йук» 60-серия
22.00 «УСПЕЛЪ Д ПОЛУНОЧЬ» худ.фильм
00.15 Миксер

9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила».
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Хочу знать»
15.00 Новости
15.15 «Понять. Простить»
15.50 Премьера. «Плата за любовь».
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.20 «Путь говорят»
19.00 Премьера. «Принцесса цирка».
20.00 «Огонь любви».
21.00 Время
21.30 Премьера. «Громы. Дом надежды».
22.30 Теория невероятности. «Знахаря»
23.20 Кубок Первого канала. Футбол. ЦСКА - «Бейтар» (Иерусалим). Передача из Израиля. В перерыве - Ночные новости
1.20 «Доброй ночи»
2.25 X/ф «Крыкуны»
3.00 Время
3.30 Приключенческий фильм «Крикун». Продолжение

Борисов, Александр Белявский, Владимир Татосов, Александр Кайдановский, Нонна Терентьева и Ефим Колпаян в экранизации романа Алексея Толстого «Крах инженера Гарина». 1973г.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 Екатерина Кабак, Мария Климова, Степан Старчиков, Галина Польских, Олег Морозов и Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха». 2007 г. xxxxxxxxxxxx
15.35 «Суд идет».
16.30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 ПРЕМЬЕРА. «Женщина без прошлого». Теле serial.
18.10 ПРЕМЬЕРА. «Родные люди». Теле serial.
19.00 «Ангел-хранитель». Теле serial.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!».
21.00 Андрей Ильин в детективном сериале «Вызов».
22.50 ПРЕМЬЕРА. «Чужое имя. Измена в мягком переплете».
23.50 «ВЕСТИ+».
0.10 Георгий Вицин и Савелий Крамаров в комедии «Не может быть!», 1975г.
2.00 «Держи меня крепче».
Теле serial.
2.55 «Дорожный патруль».
3.15 Теле serial «Встреча выпускников» (США). 2005г.
4.00 «Штурм Зимнего. Оперозержение».
4.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

ЧОРШАНБА 30

О'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «САРОЙ ЖАВОҲИРИ». Теле serial.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Богаро».
7.50 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Минг бир ривоят».
8.40 «АЛИШЕР НАВОЙИ». Видеофильм.
«Болалар сайёраси»:
9.15 «Бахтли болалик қўшиқлари».
9.35 «Алломиш». Мультфильм.
9.55 ТВ анонс.
10.00 «Заковат».
10.55 «Ватан ҳақида қўшиқ».
11.00 «Ахборот».

11.10 ТВ анонс.
11.15 «АЧЧИК ЁЛҒОН». Теле serial.
11.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Қуёш шаҳри».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастур.
13.00 «СЎНГИ КИРОЛИЧА». Теле serial.
13.55 «Олтин мерос».
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 Эски альбом.
14.25 «ТУРМУШ ЧОРАҲ-АЛАРИДА». Теле serial.
15.15 «Минг бир ривоят».
15.20 «Шоҳинзада».
16.00 «Шарк тароналари».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ анонс.
17.15 «Олтин мерос».
17.20 2008 йили - Ёшлар йили. «Тайгиға эътибор - келажакка эътибор».
«Болалар сайёраси»:

17.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 ТВ анонс.
18.00 «Сизнинг адвокатингиз».
18.05 «ТУРМУШ ЧОРАҲ-АЛАРИДА». Теле serial.
18.55 «Муқаддас қадамжолар».
19.20 «Оханглар оғушида».
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус)
20.10 «АЧЧИК ЁЛҒОН».
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Юртим сени қуйлайман».
22.00 «ВАТАН». Бадий фильм.
23.25 «Қўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.35 «РАМАЯНА». Теле serial.

7.00 «Мультитанорамма».
8.00 «Ёшлар майдон».
9.00 Ёшлар йили: «Келажак эгалари».
9.10 «ТВ-банк».
9.20 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
9.55 «Иқлим».
10.00 «Давр». Янгиланган.
10.10 «Ватанпарвар».
11.00 Б/Ф «ТОХИР ВА ЗУХРА».
12.30 «Хаёт сўқмоқлари».
12.50 «Қамолот».
13.00 «Давр». Янгиланган.
13.10 «Ёшлар йили саёхат».
14.00 Т/С «АЛИЯ».
14.40 «SMS-мусика».

14.50 «Ёшлар ва замон».
15.00 «Ёшлар майдон».
16.00 «Давр». Янгиланган.
16.10 Т/С «БАЛОЙИ НАФС». 1-қисм.
16.50 «Мулки мумтоз».
17.00 «Даврнинг боласи».
17.10 «Мультитанорамма».
18.10 Т/С «ЁМГИР СИМФОНИЯСИ».
18.35 «SMS-мусика».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Янгиланган.
19.30 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
20.10 «Келажакка интилиб».
20.30 «Юртим хуряти».
20.40 «Ёшлар навоси».
21.00 «О, ёшлигим...»
21.05 «Yoshlar» анкетаси.
21.10 Т/С «АЛИЯ».
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр». Янгиланган.
22.30 «Мулки мумтоз».
22.45 Т/С «ЁМГИР СИМФОНИЯСИ».

7.30 Салом, Тошкент!
8.35 «Камила». Теле serial.
9.05 «Телекурьер-маркет».
9.45 «Химоя».
9.55 «Репортаж».
10.05 «Мусика SMS».
10.40 «Милагрос».
11.30 - 13.10 Кино: «Младенец на прогулке».
17.55 Мультсериал
18.10 «Телекурьер - маркет».
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Камила». Теле serial.
19.25 «Мусика SMS».
20.00 «Пойтахт»
20.20 «Милагрос»
20.50 «Интервью».
21.00 «Жозиба».
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.05 «Эртагиз эгалари».
22.50-00.10 Кино: «Источники». Премьера/.

7.00 «Бодрое утро».
8.30 «Детективы».
9.20 «Жаҳон спорти юлдузлари».
9.30 «Малахов+».
9.55 «Татьянин день».
11.15 «Секрет камей».
11.40-12.40 «Айлар спорт фестивали - Наманган 2007».
18.00 «Болалар спорти».
18.15 «Музыкальный тайм».
18.50 «Халқ ўйинлари».
19.05 «Такдир чизилари».
19.25 «Нурли манзиллар сари».
19.50 «Спортлото».
20.00 «Ординатура».
20.50 «Кураш-дунё спорти».
21.50 Еврофутбол. Италия чемпионати.
«Удинезе» - «Интер».
23.25 «Азизим». Б/ф

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Марказ NEWS (узб)
07.35 Ўзбек наволари
08.00 Серил «Жассига ухшаш йук» 60-серия
08.30 Марказ NEWS (рус)
08.35 Ўзбек наволари
09.00 Серил «Хонаки эркак» 12-серия
10.20 Мировые хиты
11.00 Серил «TALABALAR.UZ» 12-серия
11.30 Ўзбек наволари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Ўзбек наволари
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Мировые хиты

13.30 «Премьера» (рус)
14.00 Мировые хиты
14.30 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 Мировые хиты
17.30 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек наволари
18.30 Серил «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 61-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Ўзбек наволари
19.30 Серил «ХОНАКИ ЭРКАК» 13-серия
20.50 Ўзбек наволари
21.30 Серил «Жассига ухшаш йук» 61-серия
22.00 «РЕКРУТ» х/ф
22.10 Миксер

5.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила». Многосерийный фильм
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.20 «Детективы»
14.30 Другие новости
14.25 «Хочу знать» с Михаилом Ширинидом
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Понять. Простить»

15.50 Премьера. «Плата за любовь»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.20 «Пусть говорят»
19.05 Премьера. «Принцесса цирка»
20.00 «Огонь любви»
21.00 Время
21.30 Премьера. «Громы. Дом надежды»
22.35 «Пытка золотом»
23.35 «Доброй ночи»
0.40 Ночные новости
0.55 Премьера. Пол Уокер в остросюжетном фильме «Беги без оглядки»
3.00 Время
4.00 Серил «На запад»
4.35 «Детективы»

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.55 «Смертельная вертикаль»
9.50 Андрей Ильин в детективном сериале «Вызов»
10.45 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 Андрей Ильин в детективном сериале «Вызов»
12.45 Ефим Копелян в экранизации романа Алексея Толстого «Крах инженера Гарина». 1973 г.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
ТЕЛЕКАНАЛ «БИБИГОН» ПРЕДСТАВЛЯЕТ:

14.40 Екатерина Кабак, Мария Климова, Степан Старчиков, Галина Польских, Олег Морозов и Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха». 2007 г. xxxxxxxx
15.35 «Суд идет»
16.30 ВЕСТИ.
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 ПРЕМЬЕРА. «Женщина без прошлого». Телесериал.
18.10 ПРЕМЬЕРА. «Родные люди». Телесериал.
19.00 «Ангел-хранитель». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!»

21.00 РУССКАЯ СЕРИЯ. Дмитрий Назаров, Наталья Житкова, Алексей Шугтов, Ярослав Бойко и Андрей Ильин в детективном сериале «Вызов»
22.45 ПРЕМЬЕРА. «Гибель Империи. Византийский урок»
0.05 «ВЕСТИ»
0.25 Фильм Жерара Кравчика «Это наша жизнь» (Франция). 2005 г.
2.15 «Держи меня крепче». Телесериал.
3.15 «Дорожный патруль»
3.25 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. Телесериал «Встреча выпускников»
4.10 «Смертельная вертикаль»
4.35 «ХА»

ПАЙШАНБА 31

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «САРОЙ ЖАВОХИРИ». Телесериал.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Ўзбекистон замонавий миниатюраси»
7.55 «Олтин мерос»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.35 «Минг бир ривоят»
8.40 «АЛИШЕР НАВОЙИ». Видеофильм.
9.10 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»
9.15 «Цирк, цирк, цирк»
9.35 «Оқ бўғалоқ». Мультфильм.
9.55 ТВ анонс.
10.00 2008 йил — Ёшлар йили. «Талимга эътибор — келажакка эътибор»
10.20 «Одамлардан бери»
10.40 «Дутор тароналари»
10.50 «Сизнинг адвокатингиз»
10.55 «ТВ шифокор»
11.00 «Ахборот»
11.10 ТВ анонс.
11.15 «АЧЧИК ЁЛФОН». Телесериал.
11.50 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастур.
13.00 «Заминдаги буюк томошалар»
13.55 «Олтин мерос»
14.00 «Ахборот»

14.15 ТВ анонс.
14.20 «Эски альбом»
14.25 «ТУРМУШ ЧОРРАХАЛАРИДА». Телесериал.
15.15 «Юртим бўйлаб» дастури: «Нафосат гулашани»
15.35 «Оханаб»
16.15 «Бир улка-ки...»
16.35 ТВ анонс.
16.40 «Имконият»
17.00 «Ахборот»
17.10 «Олтин мерос»
17.15 «Шифокор қабулида»
«Болалар сайёраси»
17.40 «Эртақлар — яхшилик етаклар»
17.55 ТВ анонс.
18.00 «Минг бир ривоят»
18.05 «ТУРМУШ ЧОРРАХАЛАРИДА». Телесериал.
18.55 «Шукрона»
19.15 «Оханглар оғушида»
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ёшлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор»
20.10 «АЧЧИК ЁЛФОН». Телесериал.
20.50 «Минг бир ривоят»
21.00 «Ахборот»
21.30 «Хонадор»
21.55 «СЎНГИ КИРОЛИЧА». Телесериал.
22.55 ТВ анонс.
23.00 «Қўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.15 «РАМАЯНА». Телесериал.

6.55 Дастирунинг очилиши.
7.00 «Мультитанорама»
8.00 «Ёшлар майдони»
9.00 Ёшлар йили: «Journal»
9.20 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ»
10.00 «Давр». Янгиланган.
10.10 «Афсона ва ҳақиқат»
11.00 Б/Ф «ГЎЗАЛЛИК СИРИ»
12.30 «Сехрли кўллар»
13.00 «Давр». Янгиланган.
13.10 «Ёшлар ила саёҳат»
14.00 Т/С «АЛИЯ»
14.40 «SMS-музыка»
14.50 «Ёшлар ва замон»
15.00 «Ёшлар майдони»
16.00 «Давр». Янгиланган.
16.10 Т/С «БАЛОЙИ НАФС». 2-қисм.
16.50 «Мулки мумтоз»
17.00 «Даврининг болачили»
17.10 «Мультитанорама»
18.10 Т/С «ЁМГИР СИМФОНИЯСИ»
18.35 «SMS-музыка»
18.55 «Иклим»
19.00 «Давр». Янгиланган.
19.30 Т/С «ДЕНГИЗ

ХУКМДОРИ»
20.10 «KINOMANIYA»
20.40 «Ёшлар навоси»
21.00 «О, ёшлигим...»
21.10 Т/С «АЛИЯ»
21.55 «Иклим»
22.00 «Давр». Янгиланган.
22.30 «Мулки мумтоз»
22.45 Т/С «ЁМГИР СИМФОНИЯСИ»

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Камила». Телесериал.
9.05 «Телекурер — маркет»
9.30 «Пойтахт»
9.55 «Интервью»
10.05 «Музыка SMS»
10.30 «Пойтахт» /рус/
10.40 «Миларос»
11.10 «Мохир» /рус/
11.35-12.55 Кино: «Источник»
17.55 Мультсериал: «Барби ва карсидок» 2-қисм.
18.10 «Телекурер-маркет»
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Камила». Телесериал.
19.20 «Тв юрист»
19.25 «Музыка SMS»
19.50 «Иктисод-ревью» /рус/
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/
20.20 «Миларос»
20.50 «Интервью» /рус/
21.00 «Жоизба»
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурер — маркет»
22.05 Голубая планета. Поэтическая программа.
22.30 «Пойтахт»
22.50 — 00.15 Кино: «Дежурный папа в лагере» /Премьера/

7.00 «Бодрое утро»
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.20 Мультфильм.
8.30 «Детективы»
9.00 «Хабарлар» (узб)
9.30 «Малахов +»
10.30 «Татьянин день»
11.15 Футбол. Англия чемпионати шархи.
12.00-12.40 Горнолыжный спорт. Кубок мира.
18.00 «Болалар спорти»
18.15 «Тет-а-тет»
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 «Мусликий тайм»
19.15 «Мониторинг»
19.35 «Ешлик шиддати»
20.00 «Ординатура»
20.50 Дюдо.
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 Еврофутбол. ИСПАНИЯ чемпионати.
23.00 Футбол. Кубок Первого канала. Финал.

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Марказ NEWS (узб)
07.35 Ўзбек наволари
08.00 Серил «Жассига ухшаш йук» 61-серия
08.30 Марказ NEWS (рус)
08.35 Ўзбек наволари
09.00 Серил «Хонаки эркак» 13-серия
10.20 Мировые хиты
10.30 «Премьера» (узб)
11.00 Ўзбек наволари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Мировые хиты
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Ўзбек наволари

14.00 Мировые хиты
14.30 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек наволари
18.30 Серил «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 62-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Ўзбек наволари
19.30 Серил «ХОНАКИ ЭРКАК» 14-серия
20.50 Мировые хиты
21.30 Серил «Жассига ухшаш йук» 62-серия
22.00 «ПОСЛЕДНИЙ ЗНАК» худ фильм

5.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила»
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Хочу знать»
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Понять. Простить»
15.50 Премьера. «Плата за любовь»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.20 «Пусть говорят»
19.05 Премьера. «Принцесса цирка»
20.00 «Огонь любви»
21.00 Время
21.30 Премьера. «Громы. Дом надежды»
22.30 «Агент Штирлиц». Д/ф

23.00 Кубок Первого канала. Футбол. Финал. Прямая трансляция из Израиля. В перерыве — Ночные новости
1.00 «Доброй ночи»
2.05 Филипп Нуаре в фильме «Отец и сыновья»
3.00 Время
3.30 Фильм «Отец и сыновья». Продолжение
4.15 «Детективы»

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.55 «Конференция на все времена. Борис Брунов»
9.50 «Вызов»
10.45 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 «Вызов»
12.55 Х/ф «Крах инженера Гарина». 1973 г.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 «Мачеха». 2007 г.
15.35 «Суд идет»
16.30 ВЕСТИ.
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 «Женщина без прошлого». Телесериал.
18.10 ПРЕМЬЕРА. «Родные люди». Телесериал.
19.00 «Ангел-хранитель»
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 «Вызов»
22.50 «Пятая студия»
23.25 «Ревизор»
23.55 «ВЕСТИ»
0.15 Х/ф «Кармен из Каолин» (Южная Африка).
2.40 «Держи меня крепче»
3.40 «Дорожный патруль»
3.55 «Встреча выпускников»
4.35 «ХА»

ЖУМА 1

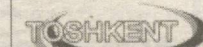
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «САРОЙ ЖАВОХИРИ». Телесериал.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Кушлар»
7.50 «Олтин мерос»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.35 «Минг бир ривоят»
8.40 «АЛИШЕР НАВОЙИ». Видеофильм.
9.10 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»
9.15 «Заргалдоқ». Мультфильм.
9.35 «Умидбахш кун». Видеофильм.
10.15 ТВ анонс.
10.20 «Рақсининг сеҳри олами»
10.35 «Табаррук замин»
10.55 «ТВ шифокор»
11.00 «Ахборот»
11.10 ТВ анонс.
11.15 «АЧЧИК ЁЛФОН». Телесериал.
11.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Бухоро»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастур.
13.00 «СЎНГИ КИРОЛИЧА». Телесериал.
13.55 «Олтин мерос»
14.00 «Ахборот»
14.15 Эски альбом.
14.20 «ТУРМУШ ЧОРРАХАЛАРИДА». Телесериал.
15.10 «Кишлоқ ҳаёти»
15.30 «Эъзоз»
15.50 «Сувни асранг!»
16.00 «Меҳр кўзда». Хатларга шарҳ.
16.20 «Эл тинчилиги йўлида»

17.00 «Ахборот»
17.10 «Олтин мерос»
17.20 «Саломатлик дастури»
«Болалар сайёраси»
17.40 «Эртақлар — яхшилик етаклар»
18.00 «Сизнинг адвокатингиз»
18.05 «ТУРМУШ ЧОРРАХАЛАРИДА». Телесериал.
18.55 «Зиё» студияси намойиш этади: «Этикод мустақамлиги йўлида»
19.15 «Оханглар оғушида»
19.30 «Ахборот» (рус)
20.10 «АЧЧИК ЁЛФОН». Телесериал.
20.50 «Минг бир ривоят»
21.00 «Ахборот»
21.35 «Янги наволар»
21.55 «СЎНГИ КИРОЛИЧА». Телесериал.
23.00 «Қўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.15 «РАМАЯНА»

7.00 «Мультитанорама»
8.00 «Ёшлар майдони»
9.00 Ёшлар йили: «Чемпион»
9.20 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ»
9.55 «Иклим»
10.00 «Давр». Янгиланган.
11.00 «Афсона ва ҳақиқат»
11.00 Б/Ф «МУХАББАТИМ-САН»
12.50 «Истикбол»
13.00 «Давр». Янгиланган.
13.10 «Ёшлар ила саёҳат»
14.00 Т/С «АЛИЯ»
14.40 «Автопатруль»
15.00 «Ёшлар майдони»

16.00 «Давр». Янгиланган.
16.10 Т/С «БАЛОЙИ НАФС». 3-қисм.
16.50 «Мулки мумтоз»
17.00 «Даврининг болачили»
17.10 «Мультитанорама»
18.10 Т/С «ЁМГИР СИМФОНИЯСИ»
18.35 «SMS-музыка»
18.55 «Иклим»
19.00 «Давр». Янгиланган.
19.30 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ»
20.10 «Ёшлик илҳомлари»
20.15 «Yoshlar-FM»
20.30 «Келажак овози»
20.40 «Ёшлар навоси»
21.00 «О, ёшлигим...»
21.05 «Yoshlar» анкетаси.
21.10 Т/С «АЛИЯ»
21.55 «Иклим»
22.00 «Давр». Янгиланган.
22.20 Т/С «ЁМГИР СИМФОНИЯСИ». Яқунловчи қисмлар.
00.00 «Аждодлар садоси»

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Камила». Телесериал.
9.05 «Телекурер-маркет»
9.30 «Пойтахт»
9.50 «Эртақлар згалари»
10.05 «Музыка SMS»
10.30 «Пойтахт» /рус/
10.40 «Миларос»
11.10 «Интервью» /рус/
11.20 «Иктисод-ревью»
11.40 — 13.05 Кино: «Дежурный папа в лагере»
17.55 «Афиша» /рус/
18.05 «Телекурер-маркет»
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Камила». Телесериал.

19.25 «Музыка SMS»
20.00 «Пойтахт»
20.20 «Миларос»
20.50 «Репортаж» /рус/
21.00 «Жоизба»
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурер — маркет»
22.05 «Мазрифат фидойилари»
22.30 «Пойтахт» /рус/
22.50 — 00.35 Кино: «Наводнение» /Премьера/

7.00 «Бодрое утро»
8.00 «Хабарлар» (рус тилида)
8.20 Мультфильм.
8.30 «Детективы»
9.00 «Хабарлар» (узбек)
9.20 «Хажон спорти юлдузлари»
9.30 «Малахов +»
10.30 Серил «Татьянин день»
11.15 «Спорт салтанати»
11.35 Футбол. Испания чемпионати шархи.
12.20-12.50 Автоспорт. Гран-при.
18.00 «Ровесник»
18.15 «Тет-а-тет»
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 «Мусликий тайм»
19.10 «Олимп сари йўли»
19.25 «Эфидра Машал»
19.50 «Спортлото»
20.00 «Поле чудес»
21.00 «Пахтакор». МДХ ва БОЛТИК БУЙИ.
Чемпионлари кубогиди.
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 Дюдо.
22.30 Детективный экран «Зеркало фараона». Х/ф

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Марказ NEWS (узб)
07.35 Ўзбек наволари
08.00 Серил «Жассига ухшаш йук» 62-серия
08.30 Марказ NEWS (рус)
08.35 Ўзбек наволари
09.00 Серил «Хонаки эркак» 14-серия
10.20 Мировые хиты
11.00 Ўзбек наволари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Ўзбек наволари
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Ўзбек наволари
14.00 Мировые хиты
15.00 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 «Премьера» (рус)
17.30 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек наволари
18.30 Серил «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 63-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Ўзбек наволари
19.30 Серил «ХОНАКИ ЭРКАК» 15-серия
20.50 Ўзбек наволари
21.30 Серил «Жассига ухшаш йук» 63-серия
21.50 «НаЗАД В БУДУЩЕЕ» худ фильм

5.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила»
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»

13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Хочу знать»
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Понять. Простить»
15.50 Премьера. «Плата за любовь»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.20 «Пусть говорят»
19.05 Премьера. «Принцесса цирка»
19.55 «Поле чудес»
21.00 Время
21.25 Иван Ургант, Александр Цекало в проекте «Большая разница»
23.10 Премьера. Кэмерон Диас, Джуд Лоу в комедии «Отпуск по обмену»
1.25 Джефф Бриджес в фильме «Большой Лебовски»
3.00 Время
3.25 Фильм «Большой Лебовски». Продолжение
3.55 Жаклин Биссет в триллере «Охота на ведьм»

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.55 «Музыкальный»
9.10 «Мой серебряный шар. Эраст Гарин». Ведущий — Виталий Вульф.
10.05 Дмитрий Назаров, Наталья Житкова, Алексей Шугтов, Ярослав Бойко и Андрей Ильин в детективном сериале «Вызов»
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
11.50 Дмитрий Назаров, Наталья Житкова, Алексей Шугтов, Ярослав Бойко и Андрей Ильин в детективном

сериале «Вызов»
ТЕЛЕКАНАЛ «БИБИГОН» ПРЕДСТАВЛЯЕТ:
12.45 «Три мешка хитростей». «Лука». Мультфильм.
12.55 «Древние открытия». Документальный сериал.
xxxxxxx
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
ТЕЛЕКАНАЛ «БИБИГОН» ПРЕДСТАВЛЯЕТ:
14.40 «Котенок по имени Гав». «Упрямый ослик». Мультфильмы.
15.35 «Суд идет»
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
17.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
18.10 ПРЕМЬЕРА. «Женщина без прошлого». Телесериал.
19.00 ПРЕМЬЕРА. «Родные люди». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 «Юрмала». Фестиваль юмористических программ.
22.50 Юрий Беляев, Алла Юганова, Денис Матросов, Владимир Долгинский, Юлия Тахмина и Владимир Качан в фильме «А Вы ему кто?». 2006 г.
0.40 Боб Хоскинс и Дэнзел Вашингтон в фильме «Состояние сердца» (США), 1990 г.
2.25 «Дорожный патруль»
2.40 «Горная десятка»
3.45 НОЧНОЙ СЕАНС. Комедия «Сверкающие седла»
5.15 «Мой серебряный шар. Эраст Гарин». Ведущий — Виталий Вульф.

ШАНБА 2

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «ТОҒЛИК КУЁВ». Бадий фильм. 1-қисм.
 7.45 «Олтин мерос».
 8.00-8.35 «Ахборот».
 8.35 ТВ анонс.
 «Болалар сайёраси»:
 8.40 «Болалар дунёси».
 9.00 «Меҳрибон тулки». Мультфильм.
 9.20 «Шифокор қабулида».
 9.45 «Навоий ҳақида ривоятлар».
 9.55 «Минг бир ривоят».
 10.00 «Хидоят сари».
 10.20 1. «Чинсен». 2. «Маурит».
 11.00 «Оналар мактаби».
11.20 «АЧЧИК ЁЛҒОН». Теле-сериал.
 11.55 ТВ анонс.
 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
 Кундузги дастур.
13.00 «СЎНГИ ҚИРОЛИЧА». Теле-сериал.
 13.55 «Олтин мерос».
 14.00 «Ахборот».
 14.15 ТВ анонс.
 14.20 «Бекат».
14.45 «БАТАН». Бадий фильм.
 16.10 «Меҳр кўзда».
 «Болалар сайёраси»:
 16.50 1. «Ҳайла, Изла, Топ!» Теле-мусобақа.
 2. «Эртақлар – яхшиликка етаклар».
 17.45 «Минг бир маслаҳат».
 18.05 ТВ анонс.
 18.10 «Саломатлик сирлари».
 18.30 «Интеллектуал ринг».
 19.15 «Оҳанглар оғушида».
 19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
 19.30 «Ахборот» (рус тилида)

20.00 ТВ анонс.

20.05 «ТВ шифокор».

20.10 «АЧЧИК ЁЛҒОН». Теле-сериал.
 20.50 «Минг бир ривоят».
 21.00 «Ахборот».
 21.35 ТВ анонс.
 21.40 «Кўнгли қўшиқ истади».
 22.00 «Кинотакдим».
22.25 «СЕХРИ УЗУК». Бадий фильм. 1-қисм.

6.55 Дастуринг очилиши.
 7.00 «Мультипанорама».
 8.00 «Ёшлар майдони».
 9.00 «Келажакка интилиб».
9.20 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
 9.55 «Иқлим».
 10.00 «Давр». Янгилликлар.
 10.10 «Афсона ва ҳақиқат».
 11.00 Б/Ф «СЕВИГ ҲАҚИДА».
 12.30 «Айланай...»
 12.50 «Келажак эгалари».
 13.00 «Давр». Янгилликлар.
 13.10 «Ёшлар ила саҳнат».
 14.00 Т/С «АЛИЯ».
 14.40 «SMS-музыка».
 14.50 «Ёшлар ва замон».
 15.00 «Ёшлар майдони».
 16.00 «Давр». Янгилликлар.
 16.10 Т/С «БАЛОЙИ НАФС».
 4-якуловчи қисм.
 17.00 «Меҳёр – соғлиқ гарови».
 17.20 Ёшлар йили: «Чемпион».
 17.40 «Эверест».
 18.20 «Қамолот».
 18.30 «Каталог».
 18.40 «SMS-музыка».
 18.55 «Иқлим».
 19.00 «Давр». Янгилликлар.

19.30 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
 20.10 «Қалпоқ».
 20.35 «Ёшлик илҳомлари».
 20.40 «Ёшлар навоси».
 21.00 «О, ёшлигим...»
 21.05 «Yoshlar» анкетаси.
 21.10 Т/С «АЛИЯ».
 21.55 «Иқлим».
 22.00 «Давр». Янгилликлар.
 22.30 Б/Ф «ХАЛОСКОР ИТ».
 00.00 «Аждодлар садоси».

7.30 «Салом, Тошкент!»
 8.35 «Қамла». Теле-сериал.
 9.05 «Телекурьер-маркет».
 9.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
 9.50 «Аёл қалби».
 10.05 «Музыка SMS».
 10.30 «Пойтахт» /рус/.
 10.40 «Миллагресс».
 11.10 «Репортаж» /рус/.
 11.20 «Афиша» /рус/.
 11.40-13.25 Кино: «Наводнение».

 17.55 «Афиша».
 18.05 «Телекурьер-маркет».
 18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
 18.50 «Қамла». Теле-сериал.
 19.20 «Тв юрист».
 19.25 «Музыка SMS».
 19.55 «Анонс».
 20.00 «Пойтахт» ахборот дастури.
 20.15 «Мысли вслух» /рус/.
 20.20 «Миллагресс». Теле-сериал.
 20.50 «Интервью».
 21.00 «Қозибза».
 21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
 21.50 «Тошкентда латифа».
 21.55 «Телекурьер-маркет».
 22.10 «Истеъдод».
 22.30 «Пойтахт» /рус/.
 22.50-00.25 Кино: «Так онашла меня». /Премьера/.

8.00 «Хабарлар» (Ўзб. тилида)
 8.20 «Соғлом оила».
 8.50 «Бодроное утро».
 9.50 «Хабарлар» (рус тилида)
 10.15 «Смак».
 10.55 «Путешествия натуралиста».
 11.20 Экран собирает детей:
 «Вокруг света с Вилли Пагом».
 12.10 «Рондо». Ток-шоу.
 12.55 «Спорт менинг ҳаётим».
 13.15 «Шихоат майдони». Шоу дастур.
 14.20-14.40 «Рақибингиз гроссмейстер».

 18.00 «Болалар спорти».
 18.15 «Стиль».
 18.30 «Хабарлар» (рус тилида)
 18.50 «Военное дело».
 19.10 «Стенка на стенку».
 19.35 «Музыкальный тайм».
19.55 Еврофутбол. Англия чемпионати. «Манчестер Юнайтед» - «Тоттенхэм».
 (Танаффусда «Футбол мундиал») 21.55 «Хабарлар» (Ўзб. тилида)
 22.15 «Звездный матч».
 22.35 «Спортколлекция».
 22.55 «СМС кинозал».

07.00 Ўзбек наволари
 08.30 Мировые хиты
 09.30 «Бэби хитс»
 10.00 Мультфильм
 12.00 Мировые хиты
 13.00 Ўзбек наволари
 14.30 **Сериял «TALABALAR.UZ»** 11-12 сериялар
 15.30 Мировые хиты

16.30 «Я, ОПЯТЬ Я, И СНОВА Я» худ. фильм
 18.25 Ўзбек наволари
 19.00 «Шанба оқшомида»
 19.30 Ўзбек наволари
 20.00 «Премьера» (рус)
 20.30 Мировые хиты
 21.00 Ўзбек наволари
 21.30 **Сериял «TALABALAR.UZ»** 13-серия
 22.00 «НАЗАД В БУДУЩЕЕ-2» худ. фильм
 00.05 Миксер

6.00 Новости
 6.10 «Гении и злодеи»
 6.40 Марина Яковлева в фильме «Корпус генерала Шубникова»
 8.20 «Играй, гармонь любимая!»
 9.00 «Слово пастыря»
 9.15 «Здоровье»
 10.00 Новости
 10.15 «Смак»
 10.55 Премьера. «Операция «Ы» и другие приключения Леонида Гайдая»
 12.00 Новости (с субтитрами)
 12.10 «Последние 24 часа»
 13.10 Х/ф «Сталинградская битва»
 16.20 «Дети Сталинграда. Мы были в аду»
 16.50 «На восходе».
 18.00 «Времена»
 19.00 Премьера сезона. «В мире людей»
 19.55 Премьера сезона. «Цирк»
 21.00 Времена
 21.20 Премьера сезона «Цирк. Продолжение»
 23.00 Х/ф «Правдивая ложь»
 1.30 Х/ф «Глория»
 3.35 Х/ф «Роковой полет»
 5.05 «Здоровье»

6.00 «Доброе утро, Россия!».
 7.30 «Студия Здоровья».
 8.00 ВЕСТИ.
 8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
 8.20 «Военная программа» Александра Сладкова.
 8.45 «Утренняя почта».
 9.25 «Субботник».
 10.05 «Вокруг света».
 11.00 ВЕСТИ.
 11.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
 11.20 «Формула власти». Премьер-министр Армении Серж Саркисян.
 11.50 «Невидное - невероятное».
 12.20 ПРЕМЬЕРА. «Тайна мировой архитектуры. Алхимия Парижа».
 13.15 «Сенат».
 14.00 ВЕСТИ.
 14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
 14.30 К 65-ЛЕТИЮ РАЗГРОМА НЕМЕЦКО-ФАШИСТСКИХ ВОЙСК ПОД СТАЛИНГРАДОМ. Михаил Ульянов, Сергей Гармаш, Николай Крючков, Борис Невзоров, Сергей Никоненко, Федор Бондарчук и Арчил Гомашвили в киноленте Юрия Озерова «Сталинград». 1989г.
 18.05 «Субботний вечер».
 20.00 ВЕСТИ.
 20.20 Даниил Спиваковский, Андрей Кузичев, Светлана Тимофеева-Летуновская, Елена Захарова и Александр Семчев в фильме «Молчун». 2007г.
 22.10 Ирина Лачина, Сергей Горбаченко и Анна Колова в фильме «Шутка». 2007г.
 0.00 Девон Сава в триллере «Пункт назначения» (США). 2000г.
 1.55 Айс Ти в боевике «Кровавый полет» (США). 2001г.
 3.55 НОЧНОЙ СЕАНС. Стив Мак-Куин в детективе «Буллит» (США). 1968г.

ЯКШАНБА 3

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «ТОҒЛИК КУЁВ». Бадий фильм. 2-қисм.
 7.45 «Олтин мерос».
 8.00-8.35 «Ахборот».
 8.35 ТВ анонс.
 «Болалар сайёраси»:
 8.40 «Бизнинг кутубхона».
8.50 «ЖОНИЛ ҲУМОН». Мультфильм.
 10.15 «Саломатлик сирлари».
 10.35 «Навоий ҳақида ривоятлар».
 10.55 «Ҳандалак». Ҳажвий курсатув.
11.20 «АЧЧИК ЁЛҒОН». Теле-сериал.
 11.55 ТВ анонс.
 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
 Кундузги дастур.
 13.00 «КиноТеатр».
 13.25 Тақдор намойиш: «САРОЙ ХАВОХИРИ». Теле-сериал.
 14.45 «Оддий ҳақиқатлар». Ток-шоу.
 16.30 ТВ анонс.
 «Болалар сайёраси»:
 16.35 «Бахтли болалик қўшиқлари».
 16.55 «Олтин оҳу». Мультфильм.
 17.25 «Ҳамон ёдимда...»
 17.45 ТВ анонс.
 17.50 «Ҳамон ёдимда...»
 18.10 «Учрашув». Видеофильм.
 19.10 «Оҳанглар оғушида».
 19.25, 20.00, 20.55, 21.40 ЭЪЛОНЛАР.

19.30 «Тахлинома» (рус тилида)

20.05 ТВ анонс.
 20.10 «Оҳанрабо».
 20.50 «Минг бир ривоят».
 21.00 «Тахлинома».
 21.45 ТВ анонс.
 22.00 «Кўна оҳанглар».
 22.20 ТВ анонс.
22.25 «СЕХРИ УЗУК». Бадий фильм. 2-қисм.

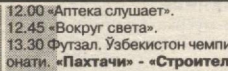
7.00 Б/Ф «АЛАЧИ».
 8.30 «Қалпоқ».
 8.55 «Ёшлик илҳомлари».
 9.00 «Яқинлаша нонуштаси».
9.20 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
 10.00 «Ватанпарвар».
 10.50 «Келажак овози».
 11.00 Б/Ф «КАТТА ОЙИ».
 12.10 «Болалар давраси».
 12.40 «Мультипанорама».
 13.10 «Тараннум».
 13.50 «SMS-музыка».
 14.00 Т/С «АЛИЯ».
 14.40 «Joutai».
 15.00 Б/Ф «АЖДАҲО ЮРАГИ».
 16.50 «Болалар табассуми».
 17.00 М/Ф «АСТЕРИКС КЎХНА ҚИТАЙИ ЗАБТ ЭТАДИ».
 18.30 «О, ёшлигим...»
 18.35 «SMS-музыка».
 18.55 «Иқлим».
 19.00 «Давр». Ҳафта якуни.
19.30 Т/С «ДЕНГИЗ ХУКМДОРИ».
 20.10 «Акс». Ток-шоу.
 20.50 «Ёшлар навоси».
 21.00 «KINOMANIYA».
 21.30 Б/Ф «ОЦЕОЛА».
 23.00 «Тунги парвоз».

7.30 «Салом, Тошкент!»
 8.35 «Қамла». Теле-сериал.
 9.05 «Телекурьер - маркет».
 9.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
 9.40 «Афиша».
 9.50 «Интервью».
 10.00 «Музыка SMS».
 10.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
 10.40 «Миллагресс». Теле-сериал.
 11.15 Мультфильм: «Высокая гора».
 11.40 Фильм детям: «Младенец на прогулке».
 13.20 «Телекурьер-маркет».
 13.40 Кино: «Восход тьмы».
 15.20 «Истеъдод».
 15.40 Болалар учун фильм: «Аёз бобо».
 17.00 «Саргузаштлар ороли».
 17.25 «Қозибза».
 17.55 Кино: «Терминал». 1-2 қисмлар.
 20.00 «Мулоҳаза учун мавзу».
 20.30 «Тошкентда латифа».
 20.40 «Телекурьер - маркет».
 20.55 «Кинотакдим».
 21.30 - 23.00 Кино SMS со звездами: «Пророк».
 «Девушка моих кошмаров».
 «Охота Ханга».

8.00 «Хабарлар» (Ўзб. тилида)
 8.20 «Қўнғон дастурлар».
 9.00 «Бодроное утро».
 10.00 «Хабарлар» (рус тилида)
 10.20 Мультфильм.
 10.35 «Пока все дома».
 11.25 «Фазенда».

12.00 «Аптека слушает».
 12.45 «Вокруг света».
 13.30 Футзал. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтачи» - «Строитель ПЭМ».
 14.40-15.30 «Проф-РИНГ».

 18.00 «Версия».
18.25 Еврофутбол. Англия Чемпионати. «Ньюкасл» - «Мидлсбро» (Танаффусда «Футбол мундиал») 20.30 «Музыкальный тайм».
 20.50 «Спорт уик-энд».
 21.30 «Талкин». Информационно-тактический курсатув.
 22.00 «Тайм-аут».
 22.20 «Две звезды».

07.00 Ўзбек наволари
 08.00 Мировые хиты
 09.00 «Шанба оқшомида»
 09.30 «Бэби хитс»
 10.00 Мультфильм
 12.00 Мировые хиты
 13.00 Ўзбек наволари
 14.30 **Сериял «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК»** 59-63-сериялар
 17.00 Концерт
 19.00 «Седьмой день» (итоги)
 19.30 Ўзбек наволари
 20.00 «Премьера» (узб)
 20.30 Ўзбек наволари
 21.30 **Сериял «TALABALAR.UZ»** 14-серия
 22.00 «НАЗАД В БУДУЩЕЕ-3» худ. фильм
 00.10 Миксер

6.00 Новости
 6.10 «Тайная история искусства. Музей для диктатора»
 6.50 Игорь Кваша в фильме «Преждевременный человек»
 8.40 «Служу Отчизне!»
 9.10 «Умницы и умники»
 10.00 Новости
 10.15 «Непутевые заметки» с Дмитрием Крыловым
 10.35 «Пока все дома»
 11.25 «Фазенда»
 12.00 Новости (с субтитрами)
 12.10 Премьера. Фильм-сенсация «Евангелие от Иуды»
 13.15 Воскресный «Ералаш»
 13.35 Комедия Леонида Гайдая «Спортлото - 82»
 15.15 Детектив «Миф об идеальном мужчине»
 18.35 Премьера сезона. «Магия десяти»
 19.30 «Две звезды»
 21.00 Воскресное «Время».
 Информационно-аналитическая программа
 21.45 «Две звезды». Про.
 22.55 Харрисон Форд, Брюс Уиллис, Берт Рейнольдс на церемонии вручения «Лучшие кинотворцы 2007 года»
 0.10 Харрисон Форд в комедии «Голливудские менты»
 2.10 Фильм «Здравствуй, грусть»
 4.00 Сериял «На запад»

5.50 Борис Невзоров, Ирина Шмелева, Михаил Жигалов и Нина Русланова в детективе «Найти и обезвредить». 1982г.
 7.30 «Серебряный час».
 8.00 ВЕСТИ.
 8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
 8.20 «Диалоги о животных».
 8.55 «Вся Россия».
 9.10 «Комната смеха».
 10.05 «Сам себе режиссер».
 11.00 ВЕСТИ.
 11.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
 11.50 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
 12.20 «Сто к одному». Телеигра.
 13.15 «Парламентский час».
 14.00 ВЕСТИ.
 14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
 14.30 «Фитиль №164». Сатирический тележурнал.
 15.15 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
 15.45 «Честный детектив». Авторская программа Эдуарда Петрова.
 16.15 Нелли Петрова в телесериале «Телохранитель». «Недетский мир».
 20.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
 21.05 «Специальный корреспондент».
 21.30 Анатолий Лобочкий в остросюжетном фильме «Третий лишний». 2007г.
 23.35 МИРОВОЕ КИНО. Марк Дакасско, ДМХ и Джек Ли в боевике «От колыбели до могилы».
 1.35 Джек Николсон, Беннисо Дель Торо, Хелен Миррен, Сэм Шепард, Робин Райт-Пенн, Мики Рурк и Ванесса Редгрэйв в фильме Шона Пенна «Общение».
 4.15 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛНОЧНИКОВ. Теле-сериал «Встреча выпускников» (США). 2005г.

Сўзсиз сурат

ШОХСУВОРИМ КЎЗЛАДИМ (Халқ оҳангида)

Тизим-тизим турналарим,
Сизга бир сўз сўзлайин,
Бирпас тўхтанг, турналарим,
Мен дардимни куйлайин.

Жон турналар, тўхтанг, меҳрим
Кўксингизга жойлай мен.
Ўрим-ўрим қора сочим,
Тизимларга бойлай мен.

Олислардан, кўп ичидан
Бир йигитни сайладим.
Майдонлардан, мард ичидан
Уни ҳамдард айладим.

Усиёз ўтар умрим менинг
Ўтинчларим, айтасиз.
Соғинчларим, дардим менинг
Қачон айтиб, қайтасиз?

Халқа-халқа ёшлар билан,
Сизга бир сўз сўзладим.
Қанотингиз беринг қушлар,
Шохсуворим кўзладим.

СЕН ЎЗИНГсан, СЕН ЎЗИНГ
Меҳрим олган якка Оллоҳ сен
ўзингсан, сен ўзинг,
Топганим ёлғиз паноҳ сен ўзингсан,
сен ўзинг.
Бошда офтобим ягона, қалбда
сенсан офтоб
Йўлларимда файзиёб моҳ сен
ўзингсан, сен ўзинг.
Севгинг ишғол айлади бу кўнгли
бўстони,
Гул узиб этдинг гуноҳ сен ўзингсан,
сен ўзинг
Кўзларимдан кетмиш уйку, дилда
ўтли эхтирос,
Ишқу оташга гувоҳ сен ўзингсан,
сен ўзинг.
Айрилиқ тиг урди дилга, менга
хижрон беҳисоб,
Қазиган ҳам хажрга чоҳ сен
ўзингсан, сен ўзинг.
Севса ўзга мени ногоҳ, мен
куюрман сен учун,
Жойладинг-ку қалбга оҳ, сен
ўзингсан, сен ўзинг.
Соғинибман, соғинибман
Шарбатинг кўксиде ўт,
Мулки дилга битта шох,
сен ўзингсан, сен ўзинг.

СЕНГА ЁҚАРМИКИН?
Ёдимга тушганимда
Тўлқинларни кетаман.
Оқ қоғозни тўлдириб,
Тинмай газал битаман.

Кўз олдимга келасан,
Шеърни сенга тутаман.
Нима деб ўйларкинсан?
Сендан фикр кутаман.

Севгим ошкор бўлди деб
Ўтларга ботаман.
Юзларимга қўл босиб,
Тош сингари қотаман.

Сўнг хушимга келаман,
Ўзимни юпатаман:
Бу - хаёл, сен йўқсан-ку,
Дея кулиб ётаман.

Замира АЗИМБЕКОВА,
Тошкент шаҳар, Юнусобод туманидаги 206-боғча-мактаб ўқитувчиси.

ШЕЪРИЯТ ДАФТАРИДАН

СЕНИНГ ЙЎЛЛАРИНГНИ АЙЛАДИМ ТАВОБ

Оловга айланган хисларим чоғлан,
Уйгоқ мисраларим меҳрга боғлан.
О, ишқ сен ўзингсан қалбимга суяк,
Яна этсанг майли юракни куюк.
Сендан кечолмадим, кечолмам ёрдан,
Хузур топмасамда мен оҳу зордан.
О, бераҳм, о совуқ сабр.
Ўрнига қайтсангчи, о меҳру нахр.
Муҳаббат сени деб ёнар, ёнар дил,
Майли йўлларимга тушса минг чигил.
Ишқнинг йўлларида кўндир рақиблар,
Ишқнинг йўлларида кўндир таъқиблар.
Нечун кўзларингдан ёш тўқасан, ёш,
Ақл ҳам, хислар ҳам тўлмасин талош.
Мен сени йўқотсам топмасман асло,
Сенга, о, муҳаббат, этгум тавалло.
Хоҳ гайр деб билгил, хоҳ билгил савоб,
Сенинг йўлларингни айладим тавоб.

ДИЛДАГИ ФАРМОН БИЛАН
Севгининг боғига кирдим,
дилдаги фармон билан,
Сен ҳаёлим боғладинг меҳр билан,
имкон билан,
Қадди шамшод, чехраси ол,
ўқтамим сенсан ўзинг,
Шодумон этдинг йигит,
лутф билан, хандон билан.
Лайли янглиғ йиғламоқни
Айламасман ўзга касб,
Чунки сен соҳиби даврон,
завқ сурай даврон билан.
Не сабаб маъсума дамлар ўрнини
босди алам,
Эзгу истаклар бу дилда қолдику
армон билан.
Оқшомлари ўртанурман,
мен умидлар шавқиде,
Ташладинг кетдинг нетай,
бир умр хижрон билан.
Мен муҳаббат Шарбатидан қонмаган
интиқ юрак,
Ул вафо бўстонида қолгум мудом
паймон билан.

СИФИНАМАН, СЕНГА МУҲАББАТ
Кўшимсан ўтли ишқи жон,
Гулхан ёнар вуҷудим аро.
Эхтирослар қалбимда Султон,
Сеҳрларга тўла бу дунё.
Нигоҳимга қайноқ бир нигоҳ,
Қадалган ўт, бу не сир-қараш.
Мулки дилга бўлди битта шох,
Муҳаббат деб аталган оташ.
Хижрон дарди, дил огригимга,
Малҳами жон, ўтли дилбар соз.
Тошқин ёғду сингди бағримга,
Вафо куйи азиз ва мумтоз.
Севги рози, менга қанот бер,
Кўшигингни куйлай юракдан.
Бир музаффар нури сабот бер,
Дийдаларим порласин бахтдан.
Ёлвораман-оташ муҳаббат,
Тарк этмагил бу қуёқ дилим.
Дардларим ол, эй моҳи талъат,
Соҳларимдек соҳилсин сирим.
Сифинаман, сенга ё Оллоҳ
Меҳр бердинг айладинг огоҳ!

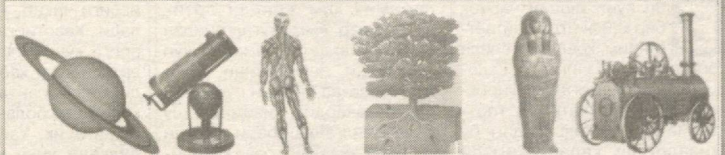
Шарбат МУХТОРОВА,
Навоий вилояти, Нурота тумани.

2002 ЙИЛ 27 СЕНТЯБР
Орзуларим армон бўлди,
Муҳаббатим сарсон бўлди,
Ёрим умри хазон бўлди,
Қандай бу кун, аламли кун?

Бахтимга ким човут солди,
Юрагимни юлиб олди?
Фарзандларим етим қолди,
Қандай бу кун, аламли кун?

Гул юзимни тилиб кетди,
Ўзгадан кам қилиб кетди,
Бева юкин илиб кетди,
Қандай бу кун, аламли кун?

Дод соламан Худойингга:
Зоримни айтман кимга?
Келарми қалбим тўзимга?
Қандай бу кун, аламли кун?

НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

РИМЛИКЛАР ҲАҚИДА

Рим империяси инсоният тарихидаги энг узоқ яшаган цивилизация сифатида маълум. Унга эраизмдан аввалги VI асрда асос солинган бўлиб, то эраизмнинг 476 йилигача, яъни ғарбий Рим империяси бошқа халқлар томонидан босиб олинганга қадар мавжуд бўлган. Шундай қилиб, бу империя ўн асрдан ортиқроқ, яъни минг йилдан зиёд тарих саҳнасида ўз ўрнига эга бўлган.

Ушбу узоқ тарихий давр мобайнида кўплаб муҳим воқеалар содир бўлган, давлатни бошқариш тизимлари алма-

шиб турган. Масалан, олдинги Рим республика эди. Кейинроқ, яъни эраизмдан олдинги I асрда ҳокимият тепасига Октавиан келгач, унга Август деган унвон берилди ва республика бошқаруви ўрнига империя тизими жорий этилади. Афсоналарга кўра Рим шахрига ака-ука Ромул ва Рем асос солишган. Уларни кичкиналиклариде дарёга ташлаб юборишди, аммо ака-укаларни она бўри қутқариб қолади ва ўз сути билан боқиб катта қилади.

Римликлар яхши жангчи эдилар. Шу боис улар Ўрта ер денгизи бўйларидеги барча Европа ва Африка давлатларини ўз империяларига бўйсундиришди. Жумладан, Юнонистон, Миср, Исроил, ҳозирги Туркия ҳам уларга тобе бўлган.

Римликлар юнонларнинг маданияти ва динини қабул қилишган. Уларнинг худдолари ҳам юнонларникидан фарқланмас, фақатгина уларнинг исмлари бошқача эди ҳолос. Масалан, римликлар Зевсини Юпитер, Посейдонни Нептун, Афродитани Венера деб атаганлар.

Римликлар динининг юнонларникидан энг катта фарқи шунда эдики, улар ўз императорларини худо мақомида қўришган ва унга сизинганлар.

РИМ ИМПЕРИЯСИ ШАҲАРЛАРИ

Римликлар меъмorchиликда ҳам ўз даврининг моҳир усталари бўлганлар. Уларнинг шаҳарлари квадрат ёки тўғри бурчак шаклида қурилиб, иккита катта кўчаси бўлган. Уларнинг бири шаҳарни шарқдан ғарбга, иккинчиси эса шимолдан жанубга кесиб ўтган.

Жамоат ва ҳокимият бинолари мана шу кўчалар кесилишмасида жойлашган. ҳар бир шаҳарда амфитеатрлар бўлиб, уларда турли томошалар кўрсатилган, гладиаторларнинг жанглири ўтказилган.

Шаҳарларнинг бой кишилари алоҳида уйларида, камбағаллар эса бир неча қаватли умумий уйларида яшаган. Уйларга махсус тизим орқали булоқлардан сув етказиб берилган.

Империянинг шаҳарлари ўзаро тош ва тупроқли йўллар билан боғланган эди. Бугунги Европадаги кўпгина замонавий автомобиль йўллари қадимги Рим шаҳарлари ўртасидаги йўллар ўрнида бар-

по этилган. Замонавий шаҳарлар қурилишидаги кўпгина жиҳатлар ва меъморий ечимлар ҳам айнан қадимги Рим шаҳарсозлиги аъёналаридан олинган.

Аммо қадимги Римнинг инсониятга қолдирган энг катта бойлиги латин тилидир. Бугунги роман-герман тиллар оиласига мансуб барча тиллар, жумладан, испан, француз, португал, италян тиллари ана шу латин тили асосида вуҷудга келган.

РИМ ҲУҚУҚИ

Тарихий манбаларга кўра, илк ҳуқуқий меъёрлар ҳам римликлар томонидан ишлаб чиқилган. Жумладан, уларда эркаклар ва аёлларнинг бошқа кишилар билан мулоқотда ўзларини қандай тутишлари шартлиги қатъий белгилаб қўйилган. Қонунлар ҳамда ўзини тутиш қоидаларига асосан римликлар ўзларининг ҳуқуқ ва бурчларини яхши билганлар. Шу боис ўрни келганда ҳакамларга арз билан мурожаат этишган ёки ҳуқуқбузар сифатида жазоланган.

Бугунги Европа ва Америкадаги бир қатор давлатларнинг замонавий қонунчилиги асосида ҳам айнан қадимги Рим ҳуқуқи меъёрлари ётади.

РИМ ИМПЕРИЯСИНИНГ ҚУЛАШИ

Эраизмнинг II асрида империя ўз таракқиётининг энг гуллаган даврини бошидан кечиради. Траян, Адриан ва Марк Аврелий каби императорлар империя ривожига улкан ҳисса қўишган.

III аср аксинча, ўзгаришлар даври бўлиб тарихга кирди. Бу пайтга келиб армияда тартибсизлик ва бошбошдоқлик авжга чиқди. Империя ҳокимияти бўҳронни бошидан кечиради. Римга бўйсунган айрим худудлар мустақил бўлиб ажралиб чиқишди, давлат ва одамлар қашшоқлашдилар.

Қолаверса, айнан шу даврда Рим империяси худудига варварларнинг ҳужумлари кучаяди ва улар аста-секин шимолий ерларни босиб ола бошлайдилар. Шу боис IV асрда император Феодосий империяни иккига бўлиб, Шарқий худуд бошқарувини катта ўғли Аркадийга, ғарбий худудни эса кичик ўғли Гонорийга топширади. Аммо Гонорий готлар қабиласининг Римга босқинини ҳамда варварларнинг Испания, Галлия (ҳозирги Франция), Британия худудларига ҳужумини тўхтата олмади.

476 йилда варварлар ғарбий Рим империясини тўлиқ босиб олишди ва Рим империясининг сўнгги императори Ромул Августул тахтдан ағдарилади.

ДАРМОН тайёрлади.

Бир кун ишдан чарчоқ бир кайфиятда қайтаётганим, ҳовлимиз ёнида бир ширин қизнинг: "Ассалому алайкум", деган кўнглироқдек овози диққатимни тортди. Чамаси тўрт ёшлардаги бу қизалоқ шу қадар ёқимтой эдики, унга боқиб чарчоғимдан асар ҳам қолмади. Гапга солгим келди.

- Ва алайкум ассалом, бунча ширин қиз экансан, исминг нима?

- Исминг Гавхар, ёшим тўртда, сиз ҳам шу ерда турасизми, нечанчи этажда, сиззи исмиз ким, қизиз борми?..

Қизалоқнинг саволлари кўпчилигидан кулгим келиб:

- Хув тепада тураман, сен меҳмонмисан, аввал ҳеч кўрмагандими? - дедим.

- Мен ҳам энди шу ерда яшайман. Тепада турсангиз, оқ каптарга яқин тураркансиз-да, у менинг акам бўлади, исми Мурод, қаранг ана у, менга қараб турибди.

Бу бидбилдоқнинг гапига тушунмасам-да, беихтиёр у кўрсатган томонга қарадим. Ҳақиқатан ҳам юқори қаватнинг деразаларидан бирида оппоқ кабутар турар эди. Қизалоқ уни "акам" деганига тушунмасам-да: "Аканг ҳам ўзингдек жуда ёқимтой экан", дея сумкамни кавлаб, бир дона конфет топдим-да, унга узатиб, зиналардан кўтарила бошладим. Гавхар эса сал нарироқдаги болакайлар томон чопқилаб кетди.

Бу жойга яқинда кўчиб келганимиз боис кўпчиликни яхши танимасдим. Қолаверса, ҳар кун ишга эрта кетиб, кеч кириб келганим учун қўшнилари ҳам кам кўриб, кам мулоқотда бўламан.

Орадан икки кун ўтиб, деразаларни очган эдим, пастда бутун бир рўзгор буюмлари ортилган машина келиб тўхтади. "Подъездимизга кимдир кўчиб келди, шекилли", деган фикр ўтди хаёлимдан. Эртаси кун ишга кетаётсам пастки қаватда яшайдиган ўрта ёшлардаги қўшни аёлга дуч келдим. Салом-алик қилиб ўтиб кетмокчи эдим, аёл чуккур хўрсиниб:

- Уйга сиғмаяпман, юрагим ёниб кетаяпти, туни билан юриб чиқдим, - деди.

- Нега, тобингиз йўқми? - деб сўрадим мен.

- Эшитмадингизми, қизимнинг рўзгори бузилди, кеча кўч-кўрорини олиб келиб ташлашди. Вой, боласининг гўри совмайди қувиб юборди-я, ноинсофлар.

- Кечирасиз, хабарим йўқ эди. Турмушини сақлаб қолишга ҳаракат қилмадингизми, арзиманга сабаблар билан оиласини бузадиганларни ҳеч тушунолмайман.

- Айтгандай, сиз журналистсиз, илтимос, мана шу ҳолатнинг газетига ёзинг. Одамлар ўқисин. Ахир улар ҳолис одамлар-ку. Балки мен айбимни кўролмаётгандирман. Негаки қудам қизимнинг оиласи бузилишида мени айбдор қилаяпти. Наҳотки мен ўз набирамни ўлдиришга ботинолсам?..

- Тушунмадим, набирангизнинг ўлими...

- Ҳа, қизимнинг етти ёшдан ошган ўғли ногирон туғилганди. Билмадик, бизнинг ҳам, кўев томоннинг ҳам авлодида унақа бўлмаган. Ота-онаси гулдек парваришларди. Қудам

ларимиз ҳам жондан ортиқ яхши кўрар. Аммо туғилганидан бери тўшақда. Дўхтирлар кўп яшамайди, дейишганди. Шундай бўлса-да биз уни пуф-пуфлаб боқавердик. Қизимнинг шу бола туғилганидан бери тортган азобини ҳеч кимга раво кўрмайман. Боласининг атрофида парвона бўлишдан, уй ишларига улгуришидан ташқари ўзига қаратилган таъна-дашномларга чидаш азоби ҳам бор эди.

Орадан вақт ўтиб, у иккинчи фарзандига ҳомиладор бўлди,

Оқ
КАБУТАР

шукри қизалоғи соғлом туғилди. Шу билан энди бироз хотиржам яшашидан ҳаммамиз хурсанд бўлгандик. Аммо ажраштиришга ҳаракат қиладиган қайнонаси учун ногирон бола туққанини сабаб қилиб кўрсатиш бир баҳона эканлигини ширингина қиз туғилганидан кейин англадик. Уни кейинги соғлом бола ҳам ниятидан қайтара олмади. Ҳар икки куннинг бирида келинини "онангникига кет", деб уришгани-уришган эди. Аммо қизим бардос бериб юраверди. Шундай ҳолатда йиллар ўтди. Ўғли олти, қизи тўрт ёшга кирди.

- Шу йиллар давомида бирор марта бориб қизингизнинг ёнини олиб, жанжалларига аралашдингизми-йўқми?

- Йўқ, бормадим. Қизим неча бор арзи-ҳол қилганда ҳам бормадим. Чунки қайнонасининг феълини яхши тушуниб қолгандим. Аралашсам онаси бузаяпти, дерди. Аммо бир-икки мартаба эри уйимга ташлаб кетганида ҳеч олиб кетмагач ўзим қизимни уйига қўйиб келардим. Шунда қайнонаси: "Бизга қизингиз керак эмас", дерди. Мен: "Унинг айби нима, опақон?... Икки боласи етим бўлмасин. Овқатингизни пиширолмаяптими, ё хонадонингизни саришта қилолмаяптими? Камчилигини юзимга айтинг, кейин олиб кетаман", - дердим.

- Камчилиги йўқ, қўли ширин, ҳамма хизматини қилади. Фақат ўғлимага ёқмади-ёқмади, нима қилай, - деб тураверди.

Хуллас, шундай кунларнинг бирида қизимни эри яна ташлаб кетди. Бу гал қайнонаси: "Ўғлингиз онангникига олиб бориб, бироз туриб кел. Улар ҳам қарашга ёрдамлашадилар", - дебди.

Шундан кейин уч-тўрт ой қизим биз билан турди. Ҳафтада бир-икки марта эри келиб, болаларидан хабар олиб турарди. Кейин унинг келиб туришидан онаси хабар топиб, бутунлай таъқиклаб қўйди. Тақдирга тан бериб қизим икки боласини бағрига босиб биз билан яшайверди. Аммо бир кун ўғлингиз

иссиғи чиқиб, қайд қила бошлади. Хавотирга тушган қизим эрига кўнглироқ қилди. Аммо у эртаси кун хабар олгани келди. Биз бу пайтда дори-дармон қилиб ҳам болани тузата олмаётган эдик. Ўзи ногирон бола бўлгани учун мен кўевимга: "Нима бўлса ҳам фарзандингиз, иложи борица уйингизга олиб кетинг. Онангиз эрта бир кун сизлар қарамагансизлар дейиши мумкин", - дедим. Куёв: "Хўп, келаман", деганича қорасини кўрсатмади.

Эртаси кун ишга фарштадек норасида бу дунёни тарк этди. Боласининг жонсиз танасини кучоқлаб: "Болам ўлгани йўқ, ухлаб ётибди", дея нола қилаётган қизимнинг охира чидолмадим.

Қизимнинг адаси: "Неварам тиригида керак бўлмадим, ўзим

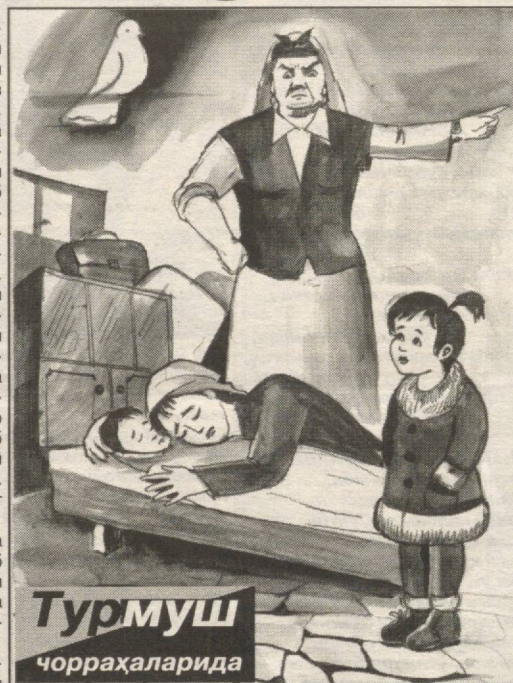
дан кейин қизимни қайнонасининг қайнонаси чақириб: "Болам бир-икки кун онангникига бориб, туриб кел. Қайнонанг бироз ҳовуридан тушгач келарсан. Ҳозир бу туришда сени адо қилади", дебди. Шундан кейин қизимни эри яна олиб келиб қўйди. Ҳеч қанча вақт ўтмай уйга кўнглироқ қилиб нарсаларини ҳам олиб кетишимизни айтди.

- Ким, қайнонасимиз?

- Ҳа.

- Бунча гапларга қуёвингизнинг муносабати қандай эди?

- Аввалига ҳеч ҳам ажрашиш нияти йўқ эди. Аёлини, фарзандларини ҳам жуда қадрларди. Аммо кейинги пайтда ажрашман деб қолди. У: "Менга қолса-ку ҳеч ҳам ажрашмасдим, аммо онамга сўз бердим, Қуръон ушлаб қасам ичдим", дебди.

Турмуш
чорраҳаларида

дафн қиламан", деди. Аммо қудалар: "Олиб кетамиз", деб туриб олди. Биз қизимизнинг кейинги ҳаётини ўйлаб яна рози бўлдик. Шу пайт қўшнилари маҳалла нозирини чақириб, "У томондан давомиз йўқ", деган тушултириш хати олиш кераклигини айтиб қолишди ва шундай қилдик. Аммо бу тилхат ҳам қорғозда қолди. Жасадни олиб бориб: "Келиминг онангникида ўлдириб келди", деб аюхониде солган қудамнинг овози юрагимга тигдек ботди. Мен ношууд, кўпни кўрган аёл дилбандидан ажраган келинига раҳми келиб, энди муносабатлари яхшиланган, деб умид қилибман. Афсус...

- Қудангиз бирор жойда ишлаган ёки ўқимаганми?

- Ишлаган, ўқиганини билмадим-ку, қудам бўлганимдан бери ювғучилик қилишини биларман. - Жасад ювади, демоқчимисиз?

- Ҳа, ўша кун ҳам неварасини ҳеч кимга бермай, опилчар, ювиб-тарарди. Ҳатто кафанлагандан кейин ҳам қайта-қайта юз-қўзидан ўпаверарди.

Хуллас, жанозанинг эртаси кун қизимни бир зум тинч қўймай кет-кетлайверди. Қизимга олиб кетаман десам, "Кетмайман", дейди. Нима қилишни билмай бошим қотди. Тўрт кун-

- Қасам? оиланинг бузилиши учун ҳам қасам ичмадими?

- Ўзи у оиланинг учта ўғли бор эди. Каттаси шундай можаролар сабаб вафот этган дейишадилар. Иккинчиси ҳам бир неча бор ажрашиб, ярашиб юрди. У боласига ҳам онаси хотини билан ярашмаслик учун Қуръонни олиб қасам ичишини талаб қилган экан, рози бўлмабди. Шу сабаб ҳали-ҳамон она-боланинг муносабати йўқ. Аммо ўғли оиласи билан тинч яшаяпти. Бизнинг қуёвимиз эса онасига қарши чиқмай қасам ичибди.

- Бу қасам қонуний ажримгача олиб бордимиз?

- Ҳа. Бошқа йўли қолмади. Нарсаларини ҳам олиб келдик.

- Қизингиз тушган жойидаги маҳаллага мурожаат қилмаганми? - Эй, у аёлга ҳеч кимнинг гапи қор қилмади. Қўшнилари ҳам: "Қизингизнинг чаққонлиги, пазандаллиги, ҳеч қачон овозини баландлатиб гапирмаганигини жуда яхши билармиз", деб айтишди. Нарсаларини олиб келгани маҳалламдан фаоллар, қўшнилардан гувоҳ сифатида олиб бордим. Қирсақ, ҳамма нарсасини бир уйга йиғиб қўйибди. Буни кўрган маҳалламиз фаоли: "Опақон, шу нарсалари жойида турса бўларди.

Ахир норасидаси бор. Балки ярашиб кетар", деди. Ўз қўшнилари ҳам гапирибди, фойдаси бўлмади. Хуллас, олиб келдик.

- Опақон, соғлиқ бўлса, ҳаммаси ўтиб кетади. Доим кўнгилсизликлар бўладиган оила—оила эмас. Яхшиси, ўзингизни бунча сиқманг, фарзандингизнинг кўрган кўргуликлари шу бўлсин. Ҳали бир ажойиб инсон билан тақдирини боғланади.

- Айтганингиз келсин. Биласизми, қизим қайтиб келгандан буён кўчага чиқишга ҳам, бирор оҳорли кийим кийишга ҳам, ҳатто қулиб гапиршга ҳам қиснадиган бўлиб қолибман. Худди ҳаёлимда кимдир: "Қизи қайтиб келган-у, юришини қара", деб айтаётгандек туюлаверади. Тулларни уйкум қочиб ташқарида юраман, кейинги пайтда "сахар"им ошиб кетаяпти. Эҳ, фарзандингизнинг ёмон кунини кўрсатмасин экан. Алам қиладиган жойи ҳали қизимнинг никоҳи бекор қилинмасдан қайнонаси ўғлига бошқа бир қизни фотиҳа қилдириб қўйган экан. Мен у қизга ҳам ачинаман.

- Опақон, сабр қилиш ва Оллоҳдан умид қилиш керак. Қулгани ҳам, қилгани ҳам ҳақнинг ҳукмига ҳавола қилиш керак, ҳолос.

Аёлнинг юрагига таскин берган киши бўлиб йўлида давом этдим. Аммо қалбимга оғир бир тош чўккандек бўлди.

Азиз газетхон, англагандирсиз, мен билан суҳбатда бўлган ширингина қизалоқ ўша дарз кетган оилада дунёга келган фарзанд экан. Гавхар нима учун оппоқ кабутарни "акам" деб атаганини ҳам тушундим. Чунки акасида жудо бўлганидан бери онасини саволга тутиб қўймабди. "Акажоним қанилар, ахир қоролмасдилар-ку, одамлар уни қаёққа олиб кетишди?... Бувиси унга: "Сан, энди акагини сўрама, у каптарга айланиб қолди, кейин осмонга учиб кетди", деган экан.

Қўшнимнинг гапларидан кейин "қудам хола"нинг олдида бориб: "Кимлардир фарзандга зор. Сиз кўз-кўнакдек неварангизни бир кун ўғай отаси бошини солишини ҳеч ўйлаб кўрдингизми?", дегим келди. Бироқ, қўшнилари, кексалар, маҳаллаю, суд гап ўқитролмаган инсонга менинг гапим қор қилмаслигини ўйлаб қолдим. Ҳатто у аёлга раҳим келди. Негаки неварасининг ширин тилидан чиқаётган сўзларини тингладан, кўз-кўнакдек кўзчаларидан кўзи қунаб умрига умр қўшилишидан ўзини бебаҳра қилган бувига ачинамай бўладими? Шу онда ҳеч ким ҳақда ҳеч нарсга дегим ҳам келмаяпти. Фақат кўз олдимдан икки гўдак ўтпяти ҳолос. Уларнинг бири бу дунёнинг дарду ситамлари, қувончу аламларига тушуниб тушунмай оламни тарк этди. Иккинчиси эса тирик етим бўлиб қолганлигини ҳали англаш ҳолатида эмас. Бу воқеа ҳақида ёзмақликни ният қилган кунимдан бери ўша оппоқ кабутар неча кунки деразам тағида "ку-ку"лаб туради. Балки у ота-онасининг айрилганидан, сингилжонининг жонсарақ юришидан безовта норасидароқ руҳидир. Кабутарнинг овози менга ноладек эшитилаверади-эшитилаверади...

МАТЛУБА

(Боши ўтган сонларда)

- Дадаси, - деди. - Анави қизингизни турмушга беришяпти экан. Бориб, гаплашиб, олиб келмайсизми? Ҳеч бўлмаса, отанинг уйидан чиқсин. Менга ўгай бўлса ҳам, сизга фарзанд-ку! Бўлар иш бўлган, ойни этак билан ёпиб бўлмайди. Болада гуноҳ йўқ. Қизимизга деб олган буюм, сарполарни бунга берамиз-қўямиз.

"Хаёл олиб қочаяпти - кўнгли гашланиб хотинига тикилди Зухриддин. - Телба бўлиб қолмаса гўрга эди, яна менинг бошимга бало!"

- Ҳар нарсани гап деб гапираверасанми? - жеркиб берди хотинини. - Фаҳминг борми? Кеча ақинда ҳовлидан ўлик чиқариб, бугун тўй бераманми? - Шундай шахд билан чиқиб кетди.

- Ҳа, ер ютсин-а, сендақа эркакни! - қарғаб қолди орқасидан Ибодат. - Болам ўлгунча сен ўлсанг ҳам бунча қуймасдим.

Шу кунларда Раҳматуллонинг хонадониди Умида қизни қишлоқдаги яхши бир хонадонга узатишга тайёргарлик бораётганди. Мардона ҳам эри ва болалар билан етиб келди. Бир томондан ўзига насиб қилмаган бахтли дамлар қизига насиб қилганидан севинса, яна бир томондан ўтган йиллар аламлари хотирасида жонланиб кўзларидан ёш қуйилди.

- Бечора дадам! - деди. - Мени деб қуйиб ўтиб кетдилар.

- Сенда айб йўқ, - таскин берди акаси. - Дадам бусиз ҳам анча вақтдан бери касал эдилар.

- Тўғри, - ўқисиди Мардона. - Шу савдолар бўлмаганда яна бирор йил яшармидилар.

- Бўлди, кўз ёшларингни арт! - койиб берди Раҳматулла. - Хурсандчилик устиди турибмиз. Дадам нима бўлганда ҳам сендан кўнгуллари тинчиб, рози бўлиб кетдилар. Ҳозир яхши яшясан-ку! Бировдан каминг йўқ, Ойланг, тўртта боланг бор. Болаларингни олди қаторга кириб қолди. Одамга бундан ортиқ яна нима керак?

- Менга қара, Мардона, - деди Раҳматулла синглиси ўзига келгач, ниманидир чамалаб. - Бу Умидага бир айтиб кўрсакмикан, бориб анави Зухриддиндан розиликми, фотиҳами олиб келса... Нима бўлганда ҳам отаси...

- Йўқ! - нафрати қўзиб кетди Мардонанинг. - Ундан фотиҳа оладиган бўлса, турмушга чиқмагани маъқул. У биз учун йўқ одам. Бу отам деб, у болам деб бир-бирини тан олмаса, нимаси ота-бола!

- Унга ҳам ҳозир осонмас, - гапга қўшилди кичик ака Ниёзали. - Катта, бўйи етган қизни нобуд бўлди. Почча-

си учун жон куйдирган Маждиднинг қизи икки марта ажрашган бир муттаҳамдан ҳомилдор бўлиб, уйига бориб ўтирволди. Маждид номус кучилиб қилиб қизини уйига олиб келиб энди ўшанга ялингандай, ҳушомад қилгандай бўлиб бера-япти. Акасининг олган келини ҳам икки ойми, уч ойми туриб, бокиралигича қайтиб кетди. У ҳам ҳозир сени касринг урди, деб укасида домангир. Қариндошларидан ҳам

ни ит ҳам, эшак ҳам, умуман ҳайвон ҳам уддаларкан. Лекин болани боқиб, тарбия бериш учун одам бўлиш керак экан. У қизинг ота-онаси, акалари одам экан. Қани сиз ҳам мард, эркак, ота бўлиб бориб, қизингизга оқ фотиҳа бериб кузатинг-чи! Боролмайсиз, оёқларингиз юрмайди. Айтолмайсиз, юрак йўқ, тил йўқ. Бориб қолсангиз, абжаингизни чиқариб, уриб, тепкилаб ташлашади, қизингиз ҳам бетин-

тун вужудини кемирадди. Мана, атайлаб қилишдими, келинни, қизини у яшайдиган кўчадан, уйининг орқасидан ёр-ёр айтиб олиб ўтишяпти. Ер-ёлларга сурнай, ногора, шодон қийқириқлар жўр бўлаяпти. Зухриддин кулоқларини кафтлари билан беркитиб, ҳовлида ўтиролмай у ёқдан-бу ёққа юрди. Уйдан чиқиб келган Ибодат эрининг бу ҳолатини кўриб, истехзо билан:

- Бу кунингдан баттар бўл! - деб қайтиб кириб кетди.

Зухриддин буни эшитди. Аммо ҳозир хотинини тергаб, захрини тўкиб-сочадиган ҳолатдамасди.

Мана, қувё хонадонига етиб келишиб, давра ҳам очилди, шекилли, ҳофизлар "Тўйлар муборак"ни бошлаб юборишди. Бунисига энди чидаб туролмади. Беихтиёр, ҳовлидан чиқиб, тўйхона томон юра бошлади. Анча юргач, қайнисининг захарли гаплари ёдига тушиб тўхтади. Яна, "кел, тўйхонага бормасам ҳам, узоқдан бир кўрай", деган илинжда бир-икки қадам ташлаганди, орқадан гаплашиб келаётганларнинг овозлари эшитилди. Ўғирлиб, қоронғуда қимлигини пайқамасди-ю, лекин овозлар таниш, қўшнилари тўйга боришяпти, шекилли, шовиб ўзини рўпарасидаги ҳовлининг кўча девори панасига олди. Келаётганлар уни пайқамай ҳам, рўпарасидан ўтиб кетишди.

- Қандини урсин Раҳматулла, - деди бири. - Ўз қизидай қилиб чиқарди-я! Гап йўқ, мард экан.

- Ростдан ҳам ўз қизлари-да, - деди бошқаси. - Шу хонадонда тугилиб ўсди-ку! Уларни ўзи ота-боболари шунақа мард, бағри кенг инсонлар бўлган дейишади.

Бунисини энди Зухриддин кўтаролмади. Беҳорсан юрагини чангаллади. "Ха! - деди алам ва армон би-

ажраб, яккаланиб қолган.

- Ажаб бўпти! - Захрини сочди Мардона. - Бу кунидан ўлгани минг марта маъқул.

- Қўй, ўлим тилама, - шаштидан қайтарди Раҳматулла акаси. - Ажал етиб, кун битганда ҳамма ҳам ўлади. У ифлосга мана шу яшаб юрганнинг ўзи ўлимдан беш баттар. Бу гапларни энди қўяйлик. Тўй бўлаяпти. Шунинг ташвишини қилайлик.

Куёвнавкарлар қарнай-сурнай, ногоралар билан келин олиб кетиш учун Раҳматуллоларникига йўл олганда Зухриддинникига қайниси Маждид келганди.

- Почча, - деди Зухриддинга жирканч назар билан қараб. - Мен аҳмоқ эканман. Ўшанда сиз айбдорлигингизни билгандим. Яна опамни оиласи бузилмасин, деб жоним ҳалак югуриб катта хато қилган эканман.

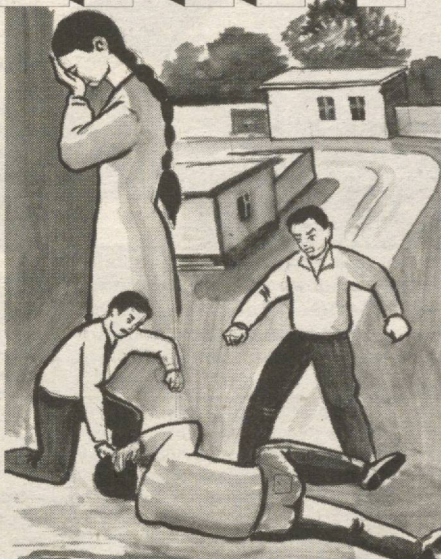
Сиз қилмишингизга яраша ҳазони олганингизда виждон бунчалик қийналмасмиди? Ҳаром қилмишингизнинг касри ҳаммамизга уряпти. "Бу ҳам опасининг гапини айтаяпти", - тўлғониб, хаёлидан ўтказди Зухриддин.

- Нима, сен ҳам мендан кўраясанми? - деди зўрға ўзини тутган бўлиб.

- Йўқ! - деди Маждид алам, нафрат билан. - Ўшанда сизга аралашмаганимда ҳозир бу қўргулик бошга тушган тақдирда ҳам сиздан гина қилмасдим. Ўша пайтда сизга ён босган судья ҳозир пенсияда. Бир жойда фалаж бўлиб ётиб қолган. Биров итмисан, одаммисан, демайди. Болалари ҳам ёлчичиб қарашмайдилар.

Зухриддин жавоб қайтаришга гап тополмай, дамини ичига ютиб, бўзрайиб турарверди.

- Ана шунақа почча, - шашти ўзгармай давом этди Маждид. - Тугишни, тугдириш-

БЎЛИШ КЕРАК

гизга тупуради. Бунга ақлингиз етади. Ўзини одамман деган қимсага бундан ҳам баттар азоб борми?

Зухриддинга бу гаплар таъсир қилаяпти-йўқми, қарахт бўлиб қотиб қолган. Маждид ҳам гапириватган чарчади шекли, тўхтаб қўл силтади.

- Бўлди. Энди қариндошлигимиз йўқ. Мендан олдин ўлиб қолсангиз таъзиянгизга ҳам келмайман.

Ва кескин бўрилиб орқасига ҳам қарамай чиқиб кетди. Зухриддин ҳовлида ёлғиз қолди. Ичида илон ўрмалаб, бу-

лан. - Оталиқ қилиш учун ҳам одам бўлиш керак экан!.."

Шундай деди-ю, деворга суяниб ўтириб қолди. Тўй базми тобора авжига чиқарди. Қишлоқ аҳли келин-куёвнинг бахтли дамларида шод ва бу бахт уларага бир умр ҳамроҳ бўлиб қолишларига тилақдош.

Қишлоқнинг бир бурчида эса, бировнинг деворига суяниб, шумшайиб келиннинг отаси ўтиргани ҳеч кимнинг хаёлида йўқ эди...

Комил НАЗАР

Дуога қўл очилганда Яратгандан биринчи навбатда тинчлик, осойишталик, хотиржамликни сўраймиз. Сабаби маълум: тинчлик, осойишталик бўлмаган мамлакат, маҳалла, боринки, хонадонда ҳеч қачон ўшш, ривожланиш, илгарилаш бўлмайди. Хотиржамлик бизга не учун зарур? Бунинг тағида қандай маъно яширин?

Бойлик, молу дунё орттиришни ҳамма ҳам ҳавас қилади. Бировлар буни пешона тери эвазига қўлга киритишга ҳаракат қилишса, баъзилар алдов, риёкорлик, хиёнат эвазига бўлса-да бойишни хошлашади. Энди ҳар икки тоифа одамлар руҳиятига тузукроқ разм солинг. Биринчи тоифа кишиларида зоҳирий ва ботиний хотиржамлик, ҳаракатларида оғир-вазминлик акс этса, иккинчи тоифа кишиларида эса аксинча, жонсарақлик, ҳар нарсадан ҳадиксираш, шубҳа-гумон изларини кўрасиз. Қолаверса, "Қинғир

ХОТИРИНГИЗ ЖАМ БЎЛМАСА...

ишининг қийми қирқ йилдан кейин ҳам чиқади" ёки "Кўза кунда эмас, қунида синади" деган мақоллар ҳам бор. Қилиб қўйган қинғир ишлари фош бўлиб, синиш кунидан ҳадиксираш уларни ана шундай ярим телба, беқарор қилиб қўйган бўлса не ажаб? - Шўро йилларида фариб-гарликда устаси фаранг бир дўкон мудури билан ҳаммаҳалла

шақиллаб очилиб, қўшним бошини чиқарди.

- Каттиқ ухлар экансиз, анча чақирдим, эшитмадингиз, - десам нима дейди, денг:

- Уйку қаёқда дейсиз, ака. Кечалари уйкум келмаслигига аллақачон кўникканман. Уч-тўрт

танга то-паманми, деб кун бўйи елиб-югураман. Топганингдан кейинги азоб ундан ҳам ошиб тушаркан. Шитир этса, ўғри ёки милиса-пилиса келаяптими, деб юрак ҳовучлайман. Бирор формали одам дўконга кириб келса ёки эшигини тагидан ўтса юрагим "шув" этади. Қариндошим бўлса ҳам кечаси тўйга бормайман.

Унда ҳамма нарса бор эди: данғиллама участка ҳам, ма-

шина ҳам... Егани олдида, емагани кетида. Баъзан унинг юриш-туришига ҳавас қилардик. Аммо ўша тунги суҳбатдан сўнг мендаги ҳавас ўрнини ачинаши эгаллади. Пулинг бўлса-ю, ҳаловатинг бўлмаса, бир пилла чойни оёқ узатиб бемалол ичолмасанг, шуям яшаш, шуям умргузаронлик бўлди-ми?! Доимо кўркув, шубҳа, гумонлар гирдобиди яшаш унинг бошига етди: ажалдан 5 кун бурун юрак хуружидан вафот этди...

Нопок йўл билан бойлик тўпаланлардан бирининг беваси ҳикоя қилган қуйидаги воқеа ҳам оғиздан-оғизга кўчган эди:

- Бир кун эрим қўлимга 3 литрлик банка тутқазди. Қарасам, ичи тўла пул. Оғзини маҳкам беркитиб, пол остига яшириб қўйдик. Эрим вақти-вақти билан қавакка қўлини тикиб, банканинг бор-йўқлигини текширарди. Орадан йиллар ўтиб, пул керак бўлиб қолди-ю, полнинг тахтасини кўпориб, банкани

❖ ҚИССАДАН ҲИССА ❖

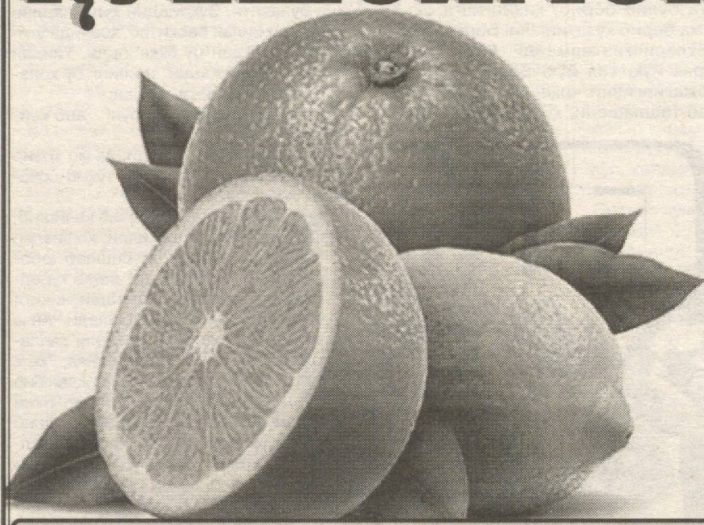
олдик. Банка нам бўлганими ёки ҳаво қирмаганими пачка-пачка ўн сўмлик қизил пуллар қўқариб, чирйи бошлаган экан. Титилиб тўкилаётган пулларни кўриб, эрим кўрагини чангаллаб қолди. Шундан кейин анчагача даволаниб ўзига келган бўлса-да, салга тутатиб кетадиган, ўзи билан ўзи гапирадиган бўлиб қолди.

Бу воқеаларни эсларканман, драматург Иззат Султоннинг "Имон" спектаклидаги бош қаҳрамоннинг бир гапи кулоқларим остида жаранглаб кетгандай бўлади. У бировнинг меҳнати эвазига бойлик орттираётган ўғлига қарата: "Агар менинг уйимга пул, бойлик, давлат оқиб келса-ю, уйимдан имон чиқиб кетса, бундай молу давлатнинг менга кераги йўқ", дейди.

Шундай экан, аввало ҳеч биримизнинг имонимиздан айирмасин. Хотиржам яшаш-ку нима етсин!

Зухра ҚУРБОНОВА,
Бухоро вилояти.

ҚУЁШСИМОН МЕВА

САРАТОННИНГ ОЛДИНИ ОЛАДИ

Ошқозонга чўкиб қоладиган нитрит ва нитратлар канцероген моддаларини пайдо қилади. Бу эса саратон хасталиғи келиб чиқишига сабаб бўлади. Апельсин таркибида кўп миқдорда бўлган С витамини эса бундай қуйқа пайдо бўлишининг олдини олади.

ҚОН ТАРКИБИНИ ЯХШИЛАЙДИ

Ҳар кун бир дона апельсин ейилса, томирларда турли тикилмалар пайдо бўлишининг олдини олади ва хотирани мустаҳкамлайди.

ИЧНИ ЮМШАТАДИ

Оч қоринга бир неча бўлак апельсин есангиз ошқозонингиз бир маромда ишлай бошлайди. Бирок бу мевани ҳаддан ташқари кўп истеъмол қилиш ҳам мумкин эмас. Чунки у мева аллергик кўзгалашларга сабаб бўлиши мумкин.

Бир кунда 3-4 стакан апельсин шарбатидан ичсангиз, ёшартиради, танадаги тўқималарни янгилайди.

ОШХОНАДА ЭСА...

→ Апельсин шарбатини димланган гўшта сепсангиз, таомнинг таъмини ниҳоятда хушхўр қилади.

→ Янги сиқиб олинган апельсин шарбатини лимон шарбати ўрнига баллиққа сепсангиз, нафис таъм беради.

→ Ҳар қандай салат устига апельсин шарбати аралаштирилса лаззатли бўлади.

ОЗИШНИ ИСТАЙСИЗМИ?

Агар озишни истасангиз ҳафтада бир кун фақат апельсин истеъмол қилинг. Яъни - нонушта, тушлик ва кечки овқатингиз фақат апельсиндан иборат бўлсин. Чунки уларнинг калорияси паст (100 граммда 40 ккал. бор ҳолос) лекин оқсил кўп бўлгани учун очлик туйғусини йўқотади. Апельсин пўстида танадаги холестерин миқдорини меъёрлаштирувчи пектин моддаси бор.

ПЎЧОФИНИ ФАМЛАНГ

→ Қуритилган пўчоғидан витаминли дамлама тайёрланг. Улар шомоллаганда нафақат йўтални тузатади, балки қон босимини меъёрлаштиради.

→ Бу мева юз терисини тозаловчи ажойиб восита ҳамдир. Апельсиннинг учтўрт дона қуритилган пўсти устига озрок спирт қуйиб аралашма тайёрланади. Сўнг бу аралашма сув билан 1:2 миқдорда аралаштирилиб, юз терисига сурилади.

МАСЛАҲАТЛАР

→ Дўкон ёки бозордан апельсин олаётганингизда унинг пўстига аҳамият беринг. У ялтиллаётган бўлса таркибида кимёвий унсурлар кўп бўлади. Пўсти текис ва хира бўлган мевадан олинг.

→ Агар шарбат тайёрламоқчи бўлсангиз, қаттиқ ва юпка пўстлигини танланг.

→ Апельсин пўстидан мураббо тайёрлаш мумкинлигини биласизми? Бунинг учун апельсин пўсти тилим-тилиб қилиб кесилиб, устига сув қуйилади. 2-3 соатдан сўнг сувини тўкиб ташлаб шаклар сеппилади. 15-20 дақиқа паст оловда қайнатиб олинг, мураббо тайёр бўлади.

→ Бу мевани қандай қилиб узок сақлашни биласизми? Уларни пўстидан тозалаб, тўрт бурчак қилиб кесилганда, сувқозоғга солиб музхонада сақланади.

Нонушта пайтида ичилган 1-2 стакан апельсин шарбати кун бўйи сизга тетиклик бағишлайди.

Қандолатчиликда апельсиннинг нафақат янги узилганидан, балки уларнинг қайта ишлатилганидан ҳам фойдаланилади. Улардан шарбат ва жемм тайёрланиб, қуритилган пўстидан эфир мойи ва цукатлар қилинади.

Бир кунда 2-3 дона апельсин ейилса, тананинг С витаминига бўлган эҳтиёжи бутунлай қопланади.

Қайфиятингиз кўтарилишини истайсиз... Ҳолдан тойганингизни ҳис қилдингиз... Терингиз тетик ва соғлом бўлишини истасангиз, шомоллашдан қўрқсангиз... Албатта апельсин энг. Унинг ширин-нордон сершарбат меваси витамин, минерал ва турли фойдали моддаларга бойдир. Апельсиннинг ватани жанубий Хитой, ёши эса 4 минг йилдан зиёддир.

ВИТАМИНЛАРИ ЗОЕ КЕТМАСИН

Апельсин шарбатида фойдали моддалар кўпроқ сақланиб қолсин десангиз, шарбат сиққич (соковыжималка) дан фойдаланинг. Шарбат сиққичда апельсинни оқ пўсти билан сиқиб олиш мумкин. Унинг оқ пўсти таркибида флавоноидлар мавжуд бўлиб, у танага С витаминининг сўрилишига ёрдам беради. Данагида эса кальций, магний ва калий мавжуд. Шарбатни сиқиб олгач, таркибидаги фойдали моддалар ҳавога учиб кетмаслиги учун дарҳол истеъмол қилиш керак.

НЕГА АПЕЛЬСИН ЕЙИЛАДИ?

Чунки у танадаги чиқитлар ва захарларни ташқарига чиқариб юборади! Япон олимлари ўз тажрибалари якунида ана шундай хулосага келдилар. Улар ҳафта давомида бир кун мобайнида олти дона апельсин ейиш ёки янги сиқиб олинган шарбатидан ичишни тавсия этадилар.

ИММУНИТЕТНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИ

Сўнгги тадқиқотлар шуни исботладики, бу мева пўстидаги моддалар тананинг қаршилиқ кўрсатиш қувватини оширади. Уни ташқи таъсирлардан ҳимоя қилиб, яраларни битиради.

Қора мурч ҳамма дўконларда сотилганлиги боис, у барча хонадонлардан топилади. Лекин, бу ажойиб зираворнинг шифобахш хусусиятлари ҳақида кўпчилик билмас керак. Қадимдан бошлаб, ҳинд табобатида турли касалликларни даволашда мурчнинг дорилик хусусиятлари ёзилган.

АЖОЙИБ ЗИРАВОР

ЖУДА ҚАДИМГИ

Қора мурч икки минг йил олдин Ҳиндистонда маданийлаштирилган. Ҳозир эса Ҳиндистоннинг шимолий ҳудудларида ҳам кенг тарқалган. Бу ерда у деярли ҳар бир ҳовлида, шунингдек ёввойи ҳолда ҳам кўп учрайди.

Мурч - тропик мамлакатларда ўсадиган дарахтнинг пишиб етилмаган мевасидир. Биз кўпинча қуритилган қора мурч доналарини кўришга ўрганиб қолганмиз. Лекин, улар аввалига сариқ бўлиб кейин кизаради. Қуритилгандан кейин эса қорайиб кетади.

Шунингдек, оқ мурч ҳам қора мурчнинг айнан ўзи.

Фарқи шундаки, оқ мурч ишлаб чиқаришдан олдин уни сувда ивйтиб, пўсти шилинади. Аммо, оқ мурчнинг пўсти шилиб олинганлиги учун қора мурчдек шифобахш хусусиятларини йўқотади.

У МАЗАЛИ ВА ФОЙДАЛИ

Қора мурч ўткир ва аччиқ таъмга эга. Бу зираворнинг энг асосий хусусияти унинг хидидир. Ҳиндистонда уни жуда кўп таомларга қўшади. У таомга бетакрор таъм бахш этгани учун барча ош-

пазлар ва уй бекалари ҳамisha ундан фойдаланишади.

Қора мурч қўшилган таомлар беморлар учун фойдалидир. Агар уни қайноқ шўрвага солиб ичилса, шомоллашнинг олдини олиб, тез тузалишга ёрдам беради. Саримсоқпёз билан аралаштириб биронта таомга қўшилса, овқат ҳазм қилишни яхшилаб, тананинг ҳимоя қувватини оширади.

Ҳиндистонда қора мурч асал ва зирани аралашти-

риб, тайёрланган ширинлик билан бавосилни (геморрой) даволашган. Теригаги турли тошмаларни даволаш учун уни туйиб қатикка аралаштириб ичишган.

МУРЧЛИ ДОРИХОНА

→ 10-12 дона янчилган мурч бир стакан сувда қайнатилди. 1/4 стакан миқдорда сув қолиши керак. Сўнг сузиб олинди, соғутилади. Ҳарорат жуда қаттиқ кўтарилганда бу дамлама иккига бўлиб, эрталаб ва кечқурун 3-4 кун давомида истеъмол қилинса киёфия.

→ Йўталда ва оғиз бўшлиғида тахир таъм сезилганда юқорида айтилган дамламага бир ош қошиқ асал қўшиб ичилса фойда беради. Ушбу аралашмани бир ҳафта давомида ичсангиз, давосини дарров сезасиз.

→ Бош оғриганда, мана бу қадимги ҳиндча даволаш усули тез ёрдам беради: Қуқундек қилиб туйилган қора мурчни, ўчоқдан олинган оддийгина кул билан аралаштириб, бурун билан чуқур нафас оласиз. Бу усул бош оғрингизни таққа қолдиради.

→ Тиш оғриганда эса қора мурч куқуни билан милк артилса, оғриқ тўхтади.

ХАПДОРИ ЎРНИГА ҚОРА МУРЧ ДОНАЧАЛАРИ...

→ Ҳиндистон халқ табобатида қора мурчни дори-лар таркибига қўшишган. У томоқ оғриғи, бавосил, вабо, ошқозон ҳазм қилиш бузилганида, зикнафас, сийдик пуфати касалини даволовчи ва меъёрлаштирувчи восита сифатида қўлланилган.

→ Қалқонсимон безлари касаллигидан азият чеكкан беморлар учун қора мурчни қарағай (соғна) дарахтининг игнабарглари билан аралаштириб тайёрланган малҳами ишлатилади. Бу малҳам бўқоқнинг устига сурилади.

→ 20 дона туйилган мурчни 0,5 стакан кунжут ёғига аралаштириб, паст оловда қовуриб, оғриқ жойга босилади. Шунингдек, бу аралашмадан бир чой қошиғини, 1/4 стакан сувга аралаштириб ичилса, асабини мустаҳкамлаб, жигар фаолиятини яхшилайди ва овқат ҳазм қилишни яхшилайди.

→ Қовурилган ва туйилган мурчни асал билан аралаштириб истеъмол қилинса зикнафас (астма) ва йўтални тузатади. Ҳиндистонда қора мурч билан темиртки ва тери тошмаларини даволашган.

ДИЛБАР ВА БАСИРА тайёрлашди.

ШАМОЛЛАШ БЕЛГИЛАРИ: Умумий ҳолсизлик, йўтал, тумов ва баъзан ҳарорат кўтарилиб кетади. Куйдаги халқона табобат усуллари билан шамоллашни даволаш мумкин:

→ Сирли кастриолкага 1 кило майдаланган пиёз солиб, устига 1,25 литр миқдорда совуқ сув қуйилади. Қопроқ билан маҳкам беркитилгач, қайнагунча баланд оловда, кейин эса паст оловда 1 соат қайнатилади. Сўнг 1 стакан шаккар қўшиб аралаштирилади ва яна 30 минут қайнаш давом эттирилади. Кастриолкага 1 ош қошиқдан лимонут, далачой, кийикўт, мойичак гуллари, ялпиз ва қора андиз гиёҳлари аралашмаси қўшилади. Гиёҳларни қўшгач яна 30 дақиқа қайнатилади.

Агар гиёҳлардан бирортасини топа олмасангиз зарари йўқ. Кастриолкани оловдан олгач 45 минут давомида хона ҳароратида совутилиб, сузгичдан ўтка-

лаб уқаланади. Шундан сўнг кўрак, елка ва белга киши картошка ўсимталаридан тайёрланган спиртли аралашма сурилади. Устидан қуруқ, пахтали компресс қилинганч, бемор қалин қилиб ўраб қўйилади. Ушбу муолажа кечкурун, уйкуга ётишдан олдин бажарилса бемор шифо топади.

→ Саримсоқлиёз майда қирғичдан чиқарилгач, асал билан 1:1 миқдорда аралаштирилади. Уйкудан олдин 1 ош қошиғи сув билан ичилади.

→ Шамоллашнинг биринчи кунда 0,5 стакан илик сувга 5 томчи йод қўшиб ичилади. Сўнг 1 бўлак саримсоқлиёз чайнаб ейилади.

→ 1 чой қошиқ асал 2,5 чой қошиқ қизил лавлагли шарбатига қўшилади. Бу аралашма кунига 4-5 маҳал, 5-6 томчидан бурун тешигига томизилади. Сабзи шарбатини асал ёки ўсимлик ёғи билан 2:3 миқдорда аралаштириб, кунига

ган дахлама яхши самара беради. Дамлама кунига 2-3 маҳал, овқатдан сўнг 1 стакандан ичилади. Шу билан бирга буглаш ҳам тавсия этилади. Товоқ ёки кас-трюлкага малина дамламасидан қуйиб, бошга қалин сочиқ ёки кўрпа ёпиб буглашиш ҳам мумкин. Бу муолажани албатта тунда бажариш лозим.

→ Тана ҳарорати кўтарилиб, титроқ турганда - мана бундай шифобахш ичимлик тайёрлаш мумкин. Бир стакан аччиқ ва ширин чойга бир чой қошиқ коньяк қўшилади. Яхшилаб аралаштириб усти ёпиқ идишда қайнатилиб, қайноқ ҳолда ичилади. Сўнг иссиқ кўрпага ўралиб ётиш тавсия этилади.

→ Бронхитда - бир дона тухум, бир ош қошиқдан эритилган сариеғ ва асални олиб, 0,5 литр илик сут билан яхшилаб аралаштирилади. Тайёр бўлган аралашмани эрталаб оч қоринга ичилади ва тушгача ҳеч нарса ейилмайди. Даво-

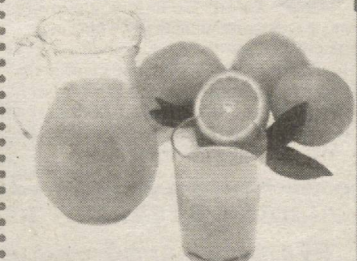
→ Гриппни даволашда - лимон устига қайнаган сув қуйиб, 1-2 дақиқа сувда сақлаб туринг. Пўсти билан майдалагичдан ўтказинг. Унга 100 гр. эритилган сарёғ ва 2 ош қошиқ асал қўшинг. Лимонли ёғни нонуштада озроқдан истеъмол қилинг. Тайёр аралашмани совутгичда сақланг.

→ Тумовнинг олдини олишда - тенг миқдорда турп шарбати ва ароқни аралаштириб, кунига 2 ош қошиқдан ичилади. Шунингдек, мана бундай дармондорили ичимлик ҳам тайёрлаш мумкин. 1 ош қошиқдан турп бўтқаси, қоқиғул (одуванчик) ва смородинанинг қуритилган барглари устига 1,5 литр қайноқ сув қуйилади. Сўнг қирғичдан чиқарилган олма ва таъбга қараб асал қўшилади. Ушбу шифобахш ичимликни кунига 4-5 стакандан ичилади.

→ Каттик йўтал ва бронхитда - турпни ювиб, ўртасидан тешик очилади, ичига асал тўлдириб, стаканнинг устига қўйилади-да, бироз илик жойда сақланади. Унинг оқиб чиққан шарбати стаканни тўлдирган ичилади. Ёки 2 стакан янги сиқиб олинган турп шарбатини 6 ош қошиқ асал билан аралаштириб, ҳар кун 2 ош қошиқдан овқатдан олдин ейилади. Даволаш муддати соғайгунча. Агар йўтал хириллаш ва кўрак оғриғи билан ўтаётган бўлса мана бундай компресс қилиш мумкин. Ерқалампирнинг қирғичдан чиқарилган илдизи доқага ўраб кўракка қўйилади ва ярим соатдан кейин олиб ташланади.

→ Агар оёғингиз хўл бўлиб совуқ ўтган бўлса, касал бўлиб қолмаслик учун ароқ билан товонларингизни яхшилаб ишқаланг. Кейин жун пайпоқ кийиб ўринга ётинг. Шунингдек, ўринга ётишдан олдин бир қадах коньякни қанд билан ичсангиз, шамоллашнинг олдини олган бўласиз.

→ Бир дона лимон 20 дақиқа давомида духовкага қўйиб пиширилади. Пишгач иккига бўлиб, яримтасининг шарбати сиқиб олинганч, бир стакан қайноқ

сувга аралаштириб, ҳарорат тушгунча ҳар ярим соатда ичиб турилади.

→ Шамоллашнинг илк аломатлари сезилганда 1 дона лимонни майдалаб кесиб, устига 2 стакан шаккарсиз қайноқ сув қуйиб, 20 дақиқа тиндириб қўйилад-ди ва бир соат давомида ичилади.

→ Киш-қировли кунларда тумов авжга чиққанда лимондан тайёрланган ёғ тез тузалишга ёрдам беради. Ўртача катталиқдаги бир дона лимонни қайнаб турган сувга бир дақиқа ботириб олинганч, пўсти билан гўшмайдалагичдан чиқарилади. 100 грамм майиз ва 2 ош қошиқ тарик (ячмен) аралаштирилади. Музлаткичга қўйиб, ҳар кун овқатдан олдин 1 чой қошиқдан тузалгунча истеъмол қилинади.

→ Тумовнинг олдини олиш учун ҳар кун 6-8 бўлак қора нонга лимонли ёғдан суриб ейилади.

ДИЛБАР ВА ГУЛБАШАКАР тайёрлашди.

ШАМОЛЛАШНИ

зиб олинади. Куйқаси ҳам кўп қават қилиб бугланган доқада сузиб олинади. Илиқ ҳолда ҳар кун 3 маҳал овқатдан ярим соат олдин ичилади. Аралашмани музлаткичда 7 кунгача сақлаш мумкин.

Болаларга - 1 ёшгача - 1 чой қошиғида бирорта шарбатга қўшиб; 5 ёшгача десерт қошиқда, шарбат қўшмасдан; 10 ёшгача - 1 ош қошиқдан; 16 - ёшгача 2 ош қошиқдан, катталарга эса 0,5 стакандан ичиш тавсия этилади. Соғайиш 1-3 кундан кейин, каттик шамоллаганда эса 5 кундан кейин бошланади.

→ 100 грамм пиёзни бўтқа ҳолига келгунча эзиб, устига 40 мл.гр. ошхона сиркаси қўшиб, ярим соат давомида ўраб қўйилади. Сузиб олгач 4 ош қошиқ асал аралаштирилади. Бу аралашмани касаллик хуружи бошлангандан кейин кунига 3 маҳал, ҳар ярим соатда ичиб туриш тавсия этилади.

→ Сезиларли соғайиш бошлангунча қадар ҳар кун пиширилган пиёз ёб туриш лозим. Хом пиёздан фаркли, пиширилган пиёздан қанча истеъмол қилинса ҳам соғлиққа зарар қилмайди.

→ Уйкуга ётишдан олдин товонларга хом пиёз бўлағи суртиб, кейин жун пайпоқ кийиб, яхшилаб ўралиб ётиلسа даволаниш жараёни тезлашади.

→ Шамоллашнинг илк белгилари сезилганда: 0,5 литр сал илтирилган хом сутга 1 дона тухум, 1 чой қошиқдан асал ва сариеғ қўшиб яхшилаб аралаштирилади. Бу аралашмани уйкуга ётишдан олдин ичилса, эрталабгача тумов ва ҳолсизликдан асар ҳам қолмайди.

→ Жун матога сирка, камфор ёғи шимдирилиб, кечаси кўракка қўйилад-ди. Бўйинга эса қирғичдан чиқарилган ерқалампир тўлдирилган носки қўйиб ётилас, терлатади. Шунингдек, беморга қирғичдан чиқарилган, қайноқ ерқалампир (хрен) солинган пайпоқ кийдириш ҳам мумкин.

→ Пайпоққа қуруқ хантал қукунидан сепиб, бир неча кун кийиб юрмаса ҳам товонни қиздириб, шамоллашни йўқотади.

→ Сув солинган кастриолга картошка пўсти солиб, қайнатилгач, бугидан 10 дақиқа нафас олинади. Бу муолажани бир кунда 1-2 марта бажариш кифоё.

→ Ҳарорат кўтарилганда пешонага картошқадан компресс қилинса, 1 соатда нормага тушади. Бу компресс учун 2 дона хом картошкани пўсти билан йирик қирғичдан чиқарилгач, 1 ош қошиқ сирка қўшилади, сўнг доқа ёки матога ўраб пешонага қўйилади.

→ Кўрак ва бел (қизаргунча) яхши-

ДАВОЛАЙМИЗ

4-6 маҳал, 0,5 стакандан ичиш ҳам касалликни тезда бартараф этади.

→ 2 ош қошиқ қуритилган ёки 100 грамм янги узилган малина устига 1 стакан қайноқ сув қуйиб, дахлаб қўйинг. 10-15 дақиқадан сўнг 1 ош қошиқ асал қўшиб ичсангиз, терлатади. Бу муолажани уйкудан олдин бажариш лозим.

→ Ҳароратни тушириш учун: 1 ош қошиқ қуритилиб, майдаланган қариқиз (лопух) япроғи устига 1 стакан қайноқ сув қуйиб, бугда 15 дақиқа тутиб турилади. Ушбу дахлама ҳар кун 4-6 маҳал, овқатдан кейин 1 ош қошиқдан истеъмол қилинса ҳароратни тез туширади. Шунингдек, бундай дахлама билан томоқни кунига бир неча марта чайиш ҳам беморнинг тез тузалишига ёрдам беради.

→ Қоқиғулнинг ҳамма қисмлари - барглари, гуллари, банди ва илдизи шамоллашга қарши, ҳароратни туширадиган ва терлатадиган восита ҳисобланади. Қоқиғулнинг 1 чой қошиғи устига 1 стакан қайноқ сув қуйилади. 30 дақиқа

ўраб қўйилгач, кунига 4-6 маҳал, овқатдан кейин 1 ош қошиқдан ичилади.

→ Тумовни тузатишда қуритилган ёки янги узилган малинадан тайёрлан-

лаш муддати бир ой.

→ Гриппда - 100 грамм ароқни бир дона хом тухум билан кўпиртирилади. Сўнг бир ош қошиқ шаккар қўшиб яна яхшилаб кўпиртирилади. Бу аралашмани кечкурун ичилади.

→ Кучли йўталда - Бир дона каттарок лавлагини арчиб, ўртасидан ковак очинг-да, шаккар билан тўлдириб, духовкага қўйинг. Ажралиб чиққан қуюқ шарбатни кун давомида оз-оздан ичиб юринг.

→ Шамоллаганда - Бир стакан сабзи шарбатига бир чой қошиқ асал ва бир ош қошиқ ўсимлик ёғидан аралаштириб кунига 1/2 стакандан, уч-тўрт маҳалдан ичинг. Бутунлай тузалиб кетгунча ушбу муолажани давом эттиринг.

→ Йўталда - 1/2 стакан янги сиқиб олинган сабзи шарбатига бир ош қошиқ асал аралаштириб, кунига бир ош қошиқдан уч-тўрт маҳал ичинг. Ёки: 0,5 литр сабзи шарбатига 1/4 стакан шаккарни солиб, паст оловда аралаштириб турган ҳолда 15 минут қайнатинг. Бу қуюқ сабзи шарбатини кунига 3-4 ош қошиқдан енг. Уни музлаткичда уч кун сақлаш мумкин. Муолажани бутунлай тузалиб кетгунча давом эттиринг.

→ Томоқ оғриғида (ангина) - 3 ош қошиқ сабзининг қуюқ шарбатини (айнан юқорида айтилганидек тайёрлаб), 1/2 стакан қайнатилган илик сув билан қўшиб, томоғингизни кунига уч-тўрт маҳалдан чайинг. Муолажани тузалгунча давом эттирасиз.

→ Шамоллаганда - 1 ош қошиқ малина мураббоси, асал, ароқ (ёки коньяк) ва яримта лимон шарбатини яхшилаб аралаштирасиз, қоришмага бир стакан иссиқ сув солиб, тунда, уйку олдида ичинг.

698 Ёшим 25 да. Ажрашганман. Ота-онам билан яшайман. Ишлайман. Чиройли, одобли, мўмина қизман. 30 ёшгача бўлган, мустақил, оиласи учун меҳр бера оладиган, инсоф-диёнати, уй-жойли, тошкентлик йигит билан танишиб турмушга чиқмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Мухлиса

699 Отанинг ёши 51 да. Онам вафот этган. Катта ҳовлида отам, укам ва синглим билан яшайди. Оиламизда ҳамма нарсга бада-стир, моддий таъминланганмиз. Отам ахши жойда ишлайди. У баланд бўйли, келишган ва жиддий эркак. 35-42 ёшгача бўлган, ёлғиз ёки бир кичик қиз-часи бўлган аёл бўлса, хонадонимизга онамиз ўрнида қабул қилган бўлардик.

Манзилимиз тахририятда.

Шахноза

700 Ёшим 49 да. Асли Қашқадарёданман. Хотиним билан ажрашганман. Хусусий тадбиркорлик билан шуғулланаман. Келишган, хушбичим йигитман. Оиламни моддий томондан таъминлашга бемалол қурбим етади. Ўзимга ўхшаш, оғир-вазмин, меҳрибон аёл билан танишиб оила қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Обиджон

701 Ёшим 26 да. Миллатим қозоқ. Хали турмушга чиқмаганман. Тошкент вилоятидан бўлсам ҳам Тошкент шаҳрида яшаб, ишлайман. 26-32 ёшгача бўлган, Тошкент шаҳри ёки вилоятида яшайдиган, касб-корли, ишлайдиган, оиласини моддий таъминлай оладиган, қозоқ йигитга турмушга чиқмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Айгул

702 Ёшим 40 да. Ажрашганман. Вилоятдан келганман. Ҳозир Тошкент шаҳрида яшаб, шу ерда ишлайман. Уйимни ажрашган аёл билан фарзандларимга ташлаб кетганман. Зарарли одатларим йўқ. Ҳунарларим бор. 45 ёшгача бўлган, уйли-жойли, меҳрибон, оқ кўнгли аёл билан танишиб, оила қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Толибжон

«ОИЛА» БЎЛИМИГА КЕЛУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
Бўлимга келиб эълон берувчилар ҳам, манзил олишга келганлар ҳам, ёки шу масалада вилоятлардан хат йўллаганлар ҳам тахририятга паспортлари нусхасини топширишлари шарт. Паспортининг нусхаси бўлмаган шахсларга келин ва куёвларнинг манзиллари ёки телефон рақамлари берилмайди.

703 Асли сурхондарёликмиз. Синглимнинг ёши 39 да. Ажрашган. Лекин фарзанди йўқ. Маълумоти олий. Нуфузли ташкилотда ишлайди. Кўриниши кўркем, ақлли ва жиддий. Болаларни яхши кўради. 50 ёшгача бўлган, ажрашган бўлса ҳам фарзандлари бор эркак бўлса синглимни узатардик.

Манзилимиз тахририятда.

Ойдин

704 Ёшим 51 да. Жиддий сабаб билан ажрашганман. Асли Тошкент вилоятиданман. Илгари ички ишлар бўлимида, нуфузли лавозимда ишлаб, пенсияга чиққанман. Кўриниши кўркем, жиддий эркакман. Уй-жойларим етарли. Фарзандларим билан яшайман. 45-50 ёшгача бўлган, тошкентлик ёки Тошкент вилоятида яшайдиган, самимий, ҳалол, пок, фарзандларидан қўтулган ёки ёлғиз яшайдиган аёл билан тақдиримни боғламоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Маҳмуджон

705 Асли тошкентликмиз. 21 ёшли жияним бор. У бир неча хунарларни ўрганган. Турли пишириқлар пиширишни, нозмунчоқ билан гуллар ва кийимлар тикишни билади. Афсуски, шу жиянимни Оллоҳ ногирон қилиб яратган. У 3-гuruh ногирони. Лекин ногиронлиги сира ҳам билинмайди. 30 ёшгача бўлган, узидек нуқсони бор, бирор хунар эгаси бўлган, онаси ҳам қизимнинг кўнглини тушуниб, ўқитмайдиган йигит бўлса қувв қилган бўлардик.

Манзилимиз тахририятда.

Саида ҳоласи

706 Ўғлимнинг ёши 37 да. Хали уйланамаган. Маълумоти олий. Инглиз, немис тилларини билади. Жуда келишган, бўй-баста кўркем йигит. Бир неча хорижий давлатларда ишлаган. Ўғлим иккимиз яшаймиз. 25-26 ёшгача бўлган, Тошкент шаҳрида ота-онаси билан яшайдиган, (бўйи 160-165 см. бўлган), инглиз тилини биладиган ёки инглиз тили ўқитувчиси бўлган, чиройли, одобли, яхши оиланинг фарзанди бўлган қизни келин қилмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Моҳира опа

707 Ёшим 27 да. Асли водийданман. Тақдир экан, ширингина турмушим бузилди. Йигирмадан зиёд хунарга эга бўлган хунарсиз йигитман. Тошкент шаҳрида яшаб, ишлайман. Кўринишим кўркем, турмушнинг аччиқ-чучугини енгиб ўта оладиган иродали йигитман. 27 ёшгача бўлган, тошкентлик, ажрашган, (бир кичик қизчаси бўлса майли), иложи бўлса уй-жойли аёл билан танишиб мустақам оила қуришни истайман.

Манзилим тахририятда.

Аслиддин

БАХТ—ОИЛАДАДИР

- Асли самарқандликмиз. 28 ёшли жияним тенгдошлари қатори ўз жуфтини топиб бахтли бўлишни жуда ҳам истайман. Шу боис тахририятга келдим. Онаси ҳам вафот этган-да, куйинадиган бошқа одам йўқ. Тўғри, ака-укалари жуда оқбатли. Бироқ отанинг ўрни бошқа экан,- дея гап бошлади Гулираёно исмли аёл.

- Жиянингизнинг ўзи турмуш қуришни истайдими?..

- Албатта. Ахир ҳар бир қиз баалоғат ёшига етгач севиб-севилишни, бир уйнинг келинчаги бўлишни истайди-ку. Жияним Сабонинг ҳам кўнглида орзулари кўп бўлгандир? Аммо...

- Бирор камчилиги борми?

- Шундай. Бир оёғи оқсоқ бўлиб тутилган. Оллоҳ ҳеч бир қизни ҳусндан, қадди-қоматдан қисмасин экан. У ўзининг бу камчилигидан жуда уялади, ўқинади. Лекин ҳаётда ўз ўрнини топган. Жиянимнинг кўриниши кўркем, жуда ақллигина қиз. Пишир-қуйдирни жуда жойига қўяди. Озо-

да, орасталигини айтинг. Тиббиёт институтига ўқишга кириб, аёло баҳоларга ўқиб тугатди. Ҳозир шифокор бўлиб ишлайди. Ишхонасида ҳам ҳамма ҳурмат қилади.

- Акалари билан яшайдими?

- Ҳа. Жиянларини оналаридан ҳам кўпроқ яхши кўради. Бир-икки марта совчилар келиб-ке-тишди. Сабо бўлса: "Мен турмушга чиқмоқчи эмасман. Барибир бир куни кимдир оқсоқлигимни юзимга солади. Ўзимнинг эзилганим етар, ўзгаларнинг гапини кўтара олмайман. Яхшиси кўнглимни жиянларимнинг тарбиясига бағишлайман. Шулар мени кейинчалик ташлаб қўйшмас", - дейди. Бу гапларни эшитиб Сабога раҳиман келади.

Балки бирор нуқсонидан жиянимдек эзилб юрган, ўз тенгини топа олмасдан ўқисиниб юрган йигитлар бормидир? 35 ёшгача бўлган, Самарқанд ёки Тошкент шаҳрида яшайдиган йигитлар бўлса жиянимизни узатган бўлардик...

Хонага анчагина мункиллаб қолган бир аёл кирди.

- Чилонзордан келдим. Бир умр ўқитувчилик қилган Ҳанифа аянгиз бўламан. Ўзимнинг ҳаётда қийналганим етмагандек, ўғлим Муроджон ҳам бахтсиз бўлиб қолди. Уч-тўрт йилдирки она-бола иккаламиз яшаймиз. Бир ўғлим алоҳида ҳаётда яшайди, қизимни узатиб юборганман. Ёшим ҳам анчага бориб қолди. Кўзим очиклигида шу ўғлимнинг бахтини кўрмасам армон бўлади. Унинг ёши ҳам ўттиб кетаяпти. Мана, 42 га ҳам чиқиб қолди, - кўзига ёш олди онахон.

- Ўғлингиз нима учун ажрашган?

- Э, унга қолса ажрашармиди? Сабабини ҳалигача билмаймиз. Ахир эру хотин бир-бирига ўғраниб ҳам улгуришмаганди. Бир ярим ой деганда келиним кетиб қолди. Мен ҳам, ўғлим ҳам ишда эдик. Онаникига кетган келиним уч кун йўқ бўлиб кетди. Келишида эса сепини олиб кетиш

- Исмим Ноила. Бошқа вилоятдан бўлсак ҳам оиламиз билан Тошкентда яшаймиз. Турмушим тинч, бахтлиман. Лекин 40 ёшли синглимнинг тақдирини ўйлар-канман, баъзан ширин турмушим ҳам татимай қолади.

- Синглингиз ажрашганими?

- Ҳа, ажрашган. Лекин фарзанди йўқ. Агар фарзанд қўрганида ҳам боласи билан овуниб, бахтсизлигини ҳам унутган бўлармиди?.. Афсус, Оллоҳ вақтида фарзанд бермади. Ҳозир бор кучини ишга беради. Иши билан овунади. У олий маълумотли, жуда жиддий, нуфузли ташкилотлардан бирида масъул вазифада ишлайди. Эрталаб хонасига кириб кетганча, кечкурун чиқади. Ўзи-ку, шу ҳаётдан рози, лекин опаси бўлганим учун бундан мен рози эмасман.

- Нега ундай дейсиз?

- Шу синглимнинг ҳам бахти очи-

учун юк машинаси ва қариндошларини айтиб келияпти. Қўлида қалити бор эди. Уйга келиб юк ташитган одамларни қўриб ҳайратда қолдим. Шу билан ажрашиб кетишди.

Ўғлим ишга боради, келиб машина тутади. Яхши пул то-лади. Бунинг устига вақти қолса янги қурилатган уйи-мизнинг сувогини қилади. Рўзгорим бадастир, тотув яшардик. Мени ишхонамда ҳам, маҳалламизда ҳам оиламиз ҳаммамнинг ҳурматини қозонган аёлман.

- Тахририятга келишдан мақсадингиз...

- Бир оқила аёлни келин қилсам, дегандим. Худога шукр, уй-жойим етарли, моддий таъминланганмиз. Бироқ оиласиз бахт ҳам бўлмайди-да. Уйим-жойим дейдиган, ўғлим билан аҳил яшайдиган аёл бўлса-ю, рўзгоримни икки қўллаб топширсам...

либ, бир оиланинг бекаси бўлишни кўрсам эди!.. Ана шундагина кўнглим тинч ва ҳаётим хотир-жам кечган бўларди. Ахир оила-си, ширингина рўзгори ва бош эгаси бўлган аёл бахтли бўладими? Йўқ, албатта.

710 Синглимни 50 ёшлардаги уй-жойли, мустақил, меҳрибон ва бойишли бир эркак бўлса узатган бўлардик.

Ҳа, азизлар! Аёлнинг ҳам, эркакнинг ҳам оиласи бузилмасин. Оила деган даргоҳда ҳар иккисининг ҳам ўзига хос ўрни бор. Отасиз фарзанднинг боши эгик бўлса, онаси йўқнинг кўнгли ўқсикдир. Шу боис, ёлғиз инсонлар тахририятимизга оила қуриш илинжида келадилар. Қаҳрамонларимизнинг манзиллари эса тахририятда. БАСИРА тайёрлади. ТЕЛ: 233-04-50

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлёзмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида chop этилди. Тошкент, Буюк Тўрон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти: 18:00. Босишга топширилди: 19:00

E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Бош муҳаррир: 234-86-91
Қабулхона: (тел. ва факс) 233-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 234-25-46
Оила, табриқлар, эълонлар: 233-04-50
Бўлимлар: 233-04-35, 234-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

Web-site: oilavajamiyat.uz

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент - 700000
Амир Темура кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.
«Олой» бозори ёнида.

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган.
Буортма Г - 33. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 13113

Саҳифаловчи — Ш. БАРОҚОВ
Расом — Н. ХОЛМУРОДОВ
Мусаҳҳиҳ — С. САЙДАЛИМОВ

1 2 3 4 5 7 8